

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Извештај на независниот ревизор и

Консолидирани финансиски извештаи

за годината што завршува на 31 декември 2022

Содржина

	Страница
Извештај на независниот ревизор	1
Ревидирани консолидирани финансиски извештаи	
Консолидиран биланс на успех	3
Консолидиран извештај за сеопфатна добивка	4
Консолидиран биланс на состојба	5
Консолидиран извештај за промените во капиталот и резервите	6 - 9
Консолидиран извештај за паричниот тек	10 - 11
Белешки кон консолидираните финансиски извештаи	12 - 166

Извештај на независниот ревизор

До акционерите на
Комерцијална банка АД Скопје

Грант Торнтон ДОО
Св. Кирил и Методиј 526-1/20
1000 Скопје
Северна Македонија
Т +389 (0)2 3214 700
Ф +389 (0)2 3214 710
Е Contact@mk.gt.com
Даночен број: 4030003475973

Извештај за консолидираните финансиски извештаи

Ние извршивме ревизија на придружните консолидирани финансиски извештаи на Комерцијална банка АД Скопје и нејзината подружница (во понатамошниот текст „Групата“), составени од консолидираниот биланс на состојба на ден 31 декември 2022 година и консолидираниот биланс на успех, консолидираниот извештај за сеопфатна добивка, консолидираниот извештај за промените во капиталот и резервите и консолидираниот извештај за паричниот тек за годината што тогаш заврши, како и преглед на значајните сметководствени политики и други објаснувачки белешки прикажани на страните од 3 до 166.

Одговорност на Раководството за консолидираните финансиски извештаи

Раководството е одговорно за изготвување и објективно презентирање на овие консолидирани финансиски извештаи во согласност со регулативата на Народна банка на Република Северна Македонија, како и за воспоставување на таква внатрешна контрола која Раководството утврдува дека е неопходна за да овозможи изготвување на консолидираните финансиски извештаи кои се ослободени од материјално погрешно прикажување како резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие консолидирани финансиски извештаи врз основа на извршената ревизија. Ние ја извршивме ревизијата во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија¹. Тие стандарди бараат наша усогласеност со етичките барања, како и тоа ревизијата да ја планираме и извршуваме на начин кој ќе ни овозможи да стекнеме разумно уверување за тоа дали консолидираните финансиски извештаи се ослободени од материјално погрешно прикажување. Ревизијата вклучува спроведување на процедури со цел стекнување ревизорски докази за износите и објавувањата во консолидираните финансиски извештаи. Избраните процедури зависат од проценката на ревизорот и истите вклучуваат проценка на ризиците од материјално погрешно прикажување во консолидираните финансиски извештаи, било поради измама или грешка. При овие проценки на ризиците, ревизорот ја зема во предвид внатрешната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на консолидираните финансиски извештаи на Групата со цел креирање на такви ревизорски процедури кои ќе бидат соодветни на околностите, но не и за потребата да изрази мислење за ефективноста на внатрешната контрола на Групата. Ревизијата, исто така вклучува и оценка на соодветноста на применетите сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на Раководството, како и оценка на севкупната презентација на консолидираните финансиски извештаи.

Ние веруваме дека стекнатите ревизорски докази претставуваат задоволителна и соодветна основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Наше мислење е дека придружните консолидирани финансиски извештаи, ја претставуваат објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на Комерцијална банка АД Скопје и нејзината подружница на ден 31 декември 2022 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш заврши, во согласност со регулативата на Народна банка на Република Северна Македонија.

¹ Меѓународни стандарди за ревизија („МСП“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

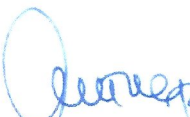
Останати прашања

Консолидираните финансиски извештаи на Групата со состојба на и за годината што заврши на 31 декември 2021 година се ревидирани од друг ревизор кој во својот извештај од 25 февруари 2022 година изразил мислење без резерва за истите.

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Групата е исто така одговорно за изготвување на годишниот извештај за работењето на Групата за 2022 година во согласност со член 384 од Законот за трговски друштва. Наша одговорност е да изразиме мислење за конзистентноста на годишниот извештај, со историските финансиски податоци објавени во консолидираната годишна сметка и ревидираните консолидирани финансиски извештаи на Групата со состојба на и за годината која завршува на 31 декември 2022 година, во согласност со ревизорските стандарди прифатени во Република Северна Македонија², како и во согласност со барањата на член 34, став 1, точка (д) од Законот за ревизија.

Наше мислење е дека историските финансиски податоци изнесени во годишниот извештај за работењето на Групата со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година, се конзистентни, во сите материјални аспекти, со податоците објавени во годишната сметка и ревидираните консолидирани финансиски извештаи со состојба на и за годината што завршува на 31 декември 2022 година.

Сузана Ставриќ
Управител
Грант Торнтон ДОО, Скопје

Билјана Митревска
Овластен ревизор

Скопје, 23 февруари 2023 година

² Меѓународни стандарди за ревизија („МСР“) издадени од страна на Одборот за меѓународни стандарди за ревизија и уверување („ОМСРУ“), кои стапија на сила на 15 декември 2009 година, преведени и објавени во Службен весник на Република Македонија број 79 од 2010 година.

КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА УСПЕХ

за периодот од 1 јануари 2022 до 31 декември 2022

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Приходи од камата	3,416,767	2,803,850
Расходи за камата	(319,542)	(348,098)
Нето-приходи/(расходи) од камата	3,097,225	2,455,752
Приходи од провизии и надомести	1,909,597	1,649,117
Расходи за провизии и надомести	(770,312)	(583,959)
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	1,139,285	1,065,158
Нето-приходи од тргување	(3,560)	17,942
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност	4,566	5,917
Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики	336,112	197,401
Останати приходи од дејноста	918,921	1,701,629
Удел во добивката на придружените друштва	75,587	79,103
Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа	(994,026)	(934,594)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	(9,734)	(4,932)
Трошоци за вработените	(1,095,738)	(1,048,233)
Амортизација	(217,243)	(195,183)
Останати расходи од дејноста	(912,823)	(806,186)
Удел во загубата на придружените друштва	-	-
Добивка/(загуба) пред оданочување	2,338,572	2,533,774
Данок на добивка	(166,864)	(205,454)
Добивка/(загуба) за финансиската година од непрекинато работење	2,171,708	2,328,320
Добивка/(загуба) од група на средства и обврски кои се чуваат за продажба*	-	-
Добивка/(загуба) за финансиската година	2,171,708	2,328,320
Добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на:		
акционерите на Банката	2,156,076	2,312,172
неконтролираното учество	15,632	16,148
Заработка по акција		
основна заработка по акција (во денари)	946	1,015
разводната заработка по акција (во денари)	946	1,015

* само за консолидираните финансиски извештаи

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи
претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи.

Потпишано во име на Комерцијална банка АД Скопје:

Анита Бислимовска
Директор на Самостојна дирекција за финансиско работење, овластен сметководител, лиценца бр.0106800

УПРАВЕН ОДБОР НА БАНКАТА

д-р Никола
Џамбазовски
Главен директор за
продажба и развојБилјана Максимовска-
Поповиќ
Главен директор за
корпоративно
банкарствод-р Маја Стевкова
Штеријева
Главен финансов
директорИлија Илоски
Главен оперативен
директорХари Костов
Главен извршен
директор

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНА ДОБИВКА за периодот од 1 јануари 2022 до 31 декември 2022

Добивка/(загуба) за финансиската година

Останати добивки/(загуби) во периодот (пред оданочување)

Останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех (пред оданочување)

Ревалоризациска резерва за сопственички средства расположливи за продажба

- нереализирани нето-промени во објективната вредност на сопственичките средства расположливи за продажба

- реализирани нето-добивки/(загуби) од сопственичките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Останати резерви

Промена во кредитната способност на Банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност

Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто не се прикажуваат во Билансот на успех

Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех

Останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех (пред оданочување)

Ревалоризациска резерва за должнички средства расположливи за продажба

- нереализирани нето-промени во објективната вредност на должничките средства расположливи за продажба

- реализирани нето-добивки/(загуби) од должничките средства расположливи за продажба, рекласификувани во Билансот на успех

- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба

- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства расположливи за продажба

Ревалоризациска резерва за преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања

- ревалоризациска резерва признаена во текот на годината

- намалување на ревалоризациската резерва, рекласификувано во Билансот на успех

Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови

- нереализирани нето-промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот од паричните текови

- реализирани нето-добивки/(загуби) од инструментите за заштита од ризикот од паричните текови, рекласификувани во Билансот на успех

Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење

Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење

Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва коишто не се прикажуваат во Билансот на успех

Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех

Данок на добивка од останати добивки/(загуби) коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех

Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто се или може да се прекласификуваат во Билансот на успех

Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот

Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година

Сеопфатна добивка/(загуба) за финансиската година, којашто им припаѓа на*

акционерите на Банката

неконтролираното учество

* само за консолидираните финансиски извештаи

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи.

Потпишано во име на Комерцијална банка АД Скопје:

Анита Бислимовска

Директор на Самостојна дирекција за финансиско работење, овластен сметководител, лиценца бр.0106800

УПРАВЕН ОДБОР НА БАНКАТА

д-р Никрла
Џамбазовски
Главен директор за
продажба и развој

Билјана Максимовска-
Доповик
Главен директор за
корпоративно
банкарство

д-р Маја Стевкова
Штеријева
Главен финансов
директор

Илија Илоски
Главен оперативен
директор

Хари Костов
Главен извршен
директор

КОНСОЛИДИРАН БИЛАНС НА СОСТОЈБА**
на ден 31 декември 2022

Белешка	во илјади денари		
	тековна година 31.12.2022	претходна година 31.12.2021	претходна година*** 01.01.2021
Актива			
Парични средства и парични еквиваленти	18 57,443,900	57,857,098	-
Средства за тргување	19 127,387	141,666	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	20 354,937	350,371	-
Дериватни средства чувани за управување со ризик	21 -	-	-
Кредити на и побарувања од банки	22.1 584,519	3,099,033	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	22.2 59,856,354	53,536,121	-
Вложувања во хартии од вредност	23 27,114,944	27,757,186	-
Вложувања во придружени друштва (сметководствено се евидентираат според „методот на главнина“)	24 385,387	348,731	-
Побарувања за данок на добивка (тековен)	30.1 983	391	-
Останати побарувања	25 2,368,784	2,599,727	-
Заложени средства	26 -	-	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	27 15,976	19,298	-
Нематеријални средства	28 82,238	86,502	-
Недвижности и опрема	29 2,708,886	2,758,674	-
Одложени даночни средства	30.2 -	-	-
Нетоковни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	31 5,453	-	-
Вкупна актива	151,049,748	148,554,798	-
Обврски			
Обврски за тргување	32 -	2,623	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	33 -	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	21 -	-	-
Депозити на банките	34.1 260,358	341,643	-
Депозити на други комитенти	34.2 133,174,137	130,624,153	-
Издадени должнички хартии од вредност	35 -	-	-
Обврски по кредити	36 698,159	713,536	-
Субординирани обврски	37 -	-	-
Посебна резерва и резервирања	38 446,880	340,635	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	30.1 33,554	100,871	-
Одложени даночни обврски	30.2 -	-	-
Останати обврски	39 764,099	1,487,602	-
Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување	31 -	-	-
Вкупно обврски	135,377,187	133,611,063	-
Капитал и резерви			
Запишан капитал	40 2,279,067	2,279,067	-
Премии од акции	771,527	771,527	-
Сопствени акции	-	-	-
Други сопственички инструменти	-	-	-
Ревалоризациски резерви	(16,967)	1,069	-
Останати резерви	9,898,860	9,227,530	-
Задржана добивка/(Акумулирана загуба)	2,692,347	2,620,623	-
Вкупно капитал и резерви, кои припаѓаат на акционерите на банката	15,624,834	14,899,816	-
Неконтролирано учество*	47,727	43,919	-
Вкупно капитал и резерви	15,672,561	14,943,735	-
Вкупно обврски и капитал и резерви	151,049,748	148,554,798	-
Потенцијални обврски	42 18,909,050	21,526,309	-
Потенцијални средства	42 -	-	-

* само за консолидираните финансиски извештаи

** овој извештај е познат и како „Извештај за финансиската состојба“

*** оваа колона се пополнува само доколку Банката: ретроактивно применува сметководствена политика, прави ретроактивна корекција на грешка или прави ретроактивна рекласификација на ставки од финансиските извештаи.

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи

Консолидираните финансиски извештаи се усвоени од страна на Надзорниот одбор на Банката на 22 февруари 2023 година.

Потпишано во име на Комерцијална банка АД Скопје:

Анита Бислимовска

Директор на Самостојна дирекција за финансиско работење, овластен сметководител, лиценца бр.0106800

УПРАВЕН ОДБОР НА БАНКАТА

д-р Никола
Цамбазовски
Главен директор за
продажба и развојБилјана Максимовска-
Поповиќ
Главен директор за
корпоративно
банкарствод-р Маја Стевкова
Штеријева
Главен финансов
директорИлија Илоски
Главен оперативен
директорХари Костов
Главен извршен
директор

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ

за периодот од 1 јануари 2022 до 31 декември 2022

Ревалоризациски резерви															Останати резерви		Задржана добивка			
Капитал			Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплаќени побарувања	Ревалоризациски резерви за средства расположливи за продажба	Резерви за заштита од ризикот	Резерв од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за распределба на акционерите	Ограничена за распределба на акционерите	(Акумулирани загуби)	Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на Банката	Неконтролирано учество *	Вкупно капитал и резерви			
Зapiшан капитал	Премии од акции	(Сопствени акции)																		
2,279,067	771,527	-	-	-	3,517	-	-	-	455,813	-	8,154,107	1,970,417	323,084	-	13,957,532	39,595	13,997,127			
2,279,067	771,527	-	-	-	3,517	-	-	-	455,813	-	8,154,107	1,970,417	323,084	-	13,957,532	39,595	13,997,127			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,312,172	-	-	2,312,172	16,148	2,328,320			
-	-	-	-	-	(2,448)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2,448)	-	(2,448)			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			
-	-	-	-	-	-</															

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ (продолжува)

за периодот од 1 јануари 2022 до 31 декември 2022

Капитал		Ревалоризациски резерви					Останати резерви		Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви, кој припаѓа на акционерите на Банката	Некон-тролирано учество	Вкупно капитал и резерви			
Премии од акции	(Сопствени акции)	Други сопствени инструменти	Ревалоризациска резерва за средства преземени за ненаплаќањени побарувања	Ревалоризациски резерви за средства расположливи за продажба	Резерви за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви				Расположлива за распределба на акционерите	Ограничена за делба на акционерите	
Залишан капитал																
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-			

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ (продолжува)
за периодот од 1 јануари 2022 до 31 декември 2022

	Капитал		Ревалоризациски резерви					Останати резерви			Задржана добивка		Вкупно капитал и резерви кој припаѓа на акционерите на Банката	Неконтролирано учество *	Вкупно капитал и резерви
	Зачишан капитал	Премии од акции	Други сопственички инструменти	Ревалоризациска резерва за средства преземени за набавка на постојателни средства	Ревалоризациски резерви за средства за располагање за продажба	Резерви за заштита од ризикот	Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење	Останати ревалоризациски резерви	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива за делба на акционерите	Ограничена за распределба на акционерите		
На 31 декември 2021 (претходна година) / 1 јануари 2022 (тековна година)	2,279,067	771,527	-	-	1,069	-	-	-	455,813	-	8,771,717	2,370,623	250,000	-	14,943,735
Корекции на почетната состојба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
На 1 јануари 2022 година (тековна година), коригирано	2,279,067	771,527	-	-	1,069	-	-	-	455,813	-	8,771,717	2,370,623	250,000	-	14,943,735
Својфатна добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2,156,076	-	-	2,171,708
Добивка/(загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки/(загуби) во периодот	-	-	-	-	(18,036)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(18,036)
должнички инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- дополнителна исправка на вредноста на должничките средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- ослободување на исправка на вредноста на должничките средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
сопственички инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- нереализирани промени во објективната вредност (нето)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
- реализирани промени во објективната вредност (нето), префрлени во Останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на средствата расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот на парични текови	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи
претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО КАПИТАЛОТ И РЕЗЕРВИТЕ (продолжува)

за периодот од 1 јануари 2022 до 31 декември 2022

	Капитал			Ревалоризациски резерви				Останати резерви			Задржана добивка			Вкупно капитал и резерви, кој припада на банката	Неконтролирано учество	Вкупно капитал и резерви
	Залишан капитал	Премии од акции	Други сопствени инструменти	Резерви за разлики од курсот	Резерви за разлики од вложување во странско работење	Резерви за разлики од вложување во странско работење	Резерви за разлики од вложување во странско работење	Законска резерва	Капитална компонента на хибридни финансиски инструменти	Останати резерви	Расположлива делба на акционери	Ограничена делба на акционери	Ограничена делба на акционери	Вкупно капитал и резерви, кој припада на банката	Неконтролирано учество	
Промени во објективната вредност на инструментите за заштита од ризикот на нето-вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Курсни разлики од вложување во странско работење	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства (обврски)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Признаени во капиталот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Промени во кредитната способност на Банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати добивки (загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно реализирани добивки (загуби) признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	(18,036)	-	-	-	-	-	-	(18,036)	-	(18,036)
Вкупно сеопфатна добивка (загуба) за финансиската година	-	-	-	-	-	-	(18,036)	-	-	-	-	-	-	2,138,040	15,632	2,153,672
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издадени акции во текот на периодот	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издавање за законска резерва	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Издавање за останати резерви	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дивиденди	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Откуп на сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Продадени сопствени акции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Други промени во капиталот и резервите (наведете детално)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Распределба на задржана добивка - ограничена за распределба на акционерите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трансакции со акционерите, признаени во капиталот и резервите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
На 31 декември 2022 (тековна година)	2,279,067	771,527	-	-	-	-	(16,967)	-	-	455,813	-	220,000	220,000	(1,413,022)	(11,824)	(1,424,846)
*само за консолидираните извештаи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Белешките кон консолидираните финансиски извештаи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Потпишано во име на Комерцијална банка АД Скопје:

Анита Бислимовска
Директор на Самостојна дирекција за финансиско работење, овластен сметководител, лиценца бр.0106800

Билјана Максимовска-Поповиќ
Главен директор за корпоративно банкарство

Илија Илоски
Главен оперативен директор

Хари Костов
Главен извршен директор

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИОТ ТЕК
за периодот од 1 јануари 2022 до 31 декември 2022
Паричен тек од основната дејност**Добивка/(загуба) пред оданочувањето**

Коригирана за:

Неконтролирано учество, вклучено во консолидираниот биланс на успех*

Амортизацијата на:

нематеријални средства

недвижности и опрема

Капиталната добивка од:

продажба на нематеријални средства

продажба на недвижности и опрема

продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Капиталната загуба од:

продажба на нематеријални средства

продажба на недвижности и опрема

продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Приходи од камата

Расходи за камата

Нето-приходи од тргување

Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за
вонбилансната изложеност, на нето-основа

дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва

ослободена исправка на вредноста и посебна резерва

Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето основа

дополнителни загуби поради оштетување

ослободени загуби поради оштетување

Резервирања

дополнителни резервирања

ослободени резервирања

Приходи од дивиденди

Удел во добивката/(загубата) на придружените друштва

Останати корекции

Наплатени камати

Платени камати

Добивка од дејноста пред промените во деловната актива**(Зголемување)/намалување на деловната актива:**

Средства за тргување

Дериватни средства чувани за управување со ризик

Кредити на и побарувања од банки

Кредити на и побарувања од други комитенти

Заложени средства

Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Задолжителна резерва во странска валута

Задолжителен депозит во НБРСМ според посебни прописи

Останати побарувања

Одложени даночни средства

Нетоковни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

Зголемување/(намалување) на деловните обврски:

Обврски за тргување

Дериватни обврски чувани за управување со ризик

Депозити на банки

Депозити на други комитенти

Останати обврски

Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување

Нето паричен тек од основната дејност пред оданочувањето

(Платен)/поврат на данок на добивка

Нето паричен тек од основната дејност

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
	2,338,572	2,533,774
	(15,632)	(16,148)
15/28	23,944	19,430
15/29	193,299	175,753
	-	-
11	(7,551)	(3,031)
11	(151,130)	(444,063)
	-	-
16	-	8,992
16	-	-
6	(3,416,767)	(2,803,850)
6	319,542	348,098
8	1,006	(23,859)
	-	-
12	2,977,881	3,326,429
	(1,983,855)	(2,391,835)
	-	-
13	9,734	4,932
	-	-
38	209	5,532
38	(3,099)	(470)
11	(2,870)	(1,025)
	(75,587)	(79,103)
	1,655	4,964
	3,321,957	2,854,957
	(345,882)	(362,075)
	3,185,426	3,157,402
	13,273	(51,677)
	-	-
	2,333,115	(2,182,044)
	(7,101,644)	(3,229,476)
	-	-
	111,969	125,603
	(1,907,029)	(769,920)
	-	-
	200,266	(372,364)
	-	-
31	3,452	-
	(2,623)	(3,045)
	-	-
	(81,008)	155,360
	2,576,549	14,145,659
	(723,503)	444,217
	-	-
	(1,391,757)	11,419,715
	(234,773)	(108,118)
	(1,626,530)	11,311,597

Белешките кон консолидираните финансиски извештаи
претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

КОНСОЛИДИРАН ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИОТ ТЕК (продолжува)
за периодот од 1 јануари 2022 до 31 декември 2022
Паричен тек од инвестициската дејност

(Вложувања во хартии од вредност)

Приливи од продажбата на вложувањата во хартии од вредност

(Одливи за вложувањата во подружници и придружени друштва)

Приливи од продажбата на вложувањата во подружници и придружени друштва

(Набавка на нематеријални средства)

Приливи од продажбата на нематеријалните средства

(Набавка на недвижности и опрема)

Приливи од продажбата на недвижностите и опремата

(Одливи за нетековните средства кои се чуваат за продажба)

Приливи од нетековните средства кои се чуваат за продажба

(Останати одливи од инвестициската дејност)

Останати приливи од инвестициската дејност

Нето паричен тек од инвестициската дејност**Паричен тек од финансирањето**

(Отплата на издадените должнички хартии од вредност)

Приливи од издадените должнички хартии од вредност

(Отплата на обврските по кредити)

Зголемување на обврските по кредити

(Отплата на издадените субординирани обврски)

Приливи од издадените субординирани обврски

Приливи од издадените акции/сопственички инструменти во

текот на периодот

(Откуп на сопствени акции)

Продадени сопствени акции

(Платени дивиденди)

(Останати одливи од финансирањето)

Останати приливи од финансирањето

Нето паричен тек од финансирањето

Ефект од исправката на вредноста на паричните средства и паричните еквиваленти

Ефект од курсните разлики на паричните средства и паричните еквиваленти
ето-зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти

Парични средства и парични еквиваленти на 1 јануари

Парични средства и парични еквиваленти на 31 декември

Белешка	во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
	(7,948,094)	(13,539,518)
	8,629,963	10,906,358
	-	-
	-	-
	(19,680)	(34,371)
	-	-
	(152,457)	(208,571)
	7,592	36,942
	-	-
	-	-
	-	-
	41,800	56,214
	559,124	(2,782,946)
	-	-
	-	-
	(527,089)	(159,385)
	511,712	296,876
	-	-
	-	-
	-	-
	(1,417,692)	(1,372,110)
	-	-
	-	-
	(1,433,069)	(1,234,619)
18	(123)	141
	-	-
	(2,500,598)	7,294,173
	50,656,476	43,362,303
18	48,155,878	50,656,476

* само за консолидираните финансиски извештаи

 Белешките кон консолидираните финансиски извештаи
 претставуваат интегрален дел на овие консолидирани финансиски извештаи.

Потпишано во име на Комерцијална банка АД Скопје:

Анита Бислимовска

Директор на Самостојна дирекција за финансиско работење, овластен сметководител, лиценца бр.0106800

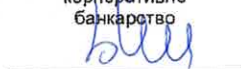
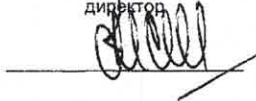
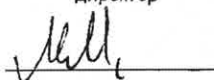
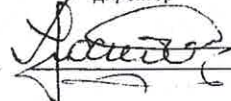

УПРАВЕН ОДБОР НА БАНКАТА
 д-р Никола
 Цамбазовски
 Главен директор за
 продажба и развој

 Билјана Максимовска-
 Поповиќ
 Главен директор за
 корпоративно
 банкарство

 д-р Маја Стевкова
 Штеријева
 Главен финансов
 директор

 Илија Илоски
 Главен оперативен
 директор

 Хари Костов
 Главен извршен
 директор

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

Број на
Белешка

Белешка

Вовед

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски

2. Управување со ризици

- 2.1. Кредитен ризик
- 2.2. Ризик на ликвидност
- 2.3. Пазарен ризик
 - 2.3.1. Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промените на пазарниот ризик
 - 2.3.2. Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средства за тргување)
 - 2.3.3. Валутен ризик
 - 2.3.4. Останати пазарни ризици
- 2.4. Оперативен ризик

3. Адекватност на капиталот

4. Известување според сегментите

5. Објективна вредност на финансиските средства и обврски

Биланс на успех

- 6. Нето-приходи (расходи) од камата
- 7. Нето-приходи (расходи) од провизии и надомести
- 8. Нето-приходи од тргување
- 9. Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност
- 10. Нето-приходи (расходи) од курсни разлики
- 11. Останати приходи од дејноста
- 12. Исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето основа
- 13. Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето основа
- 14. Трошоци за вработените
- 15. Амортизација
- 16. Останати расходи од дејноста
- 17. Данок од добивка

Биланс на состојба

Актива

- 18. Парични средства и парични еквиваленти
- 19. Средства за тргување
- 20. Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање
- 21. Дериватни средства чувани за управување со ризик
- 22.1. Кредити на и побарувања од банки
- 22.2. Кредити на и побарувања од други комитенти
- 23. Вложувања во хартии од вредност
- 24. Вложувања во придружени друштва
- 25. Останати побарувања
- 26. Заложени средства
- 27. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања
- 28. Нематеријални средства
- 29. Недвижности и опрема
- 30. Тековни и одложени даночни средства и обврски
- 31. Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

Обврски, капитал и резерви

- 32. Обврски за тргување
- 33. Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање
- 34.1. Депозити на банки
- 34.2. Депозити на други комитенти
- 35. Издадени должнички хартии од вредност
- 36. Обврски по кредити
- 37. Субординирани обврски
- 38. Посебна резерва и резервирања
- 39. Одложени даночни обврски
- 40. Останати обврски
- 41. Обврски директно поврзани со група на средства за отуѓување
- 42. Запишан капитал

Други обелоденувања

- 41. Заработка по акција
- 42. Потенцијални обврски и потенцијални средства
- 43. Работи во име и за сметка на трети лица
- 44. Трансакции со поврзаните страни
- 45. Наеми
- 46. Плаќање врз основа на акции
- 47. Подружници на Групата
- 48. Настани после датумот на билансот на состојба

Вовед

а) Општи информации

Комерцијална банка АД Скопје („Банката“) претставува акционерско друштво, со седиште во Република Северна Македонија. Седиштето на Банката е на ул. Орце Николов бр.3, 1000 Скопје. Банката своите активности во Република Северна Македонија ги извршува преку мрежа на филијали и експозитури. Овие консолидирани финансиски извештаи ја вклучуваат Банката и нејзината подружница КБ Публикум Инвест АД Скопје („КБ Публикум“) (заедно именувани како „Групата“).

Банката е регистрирана како универзален тип комерцијална банка, во согласност со македонските закони. Основните активности на Банката се следните:

- Прибирање депозити и други повратни извори на средства;
- Кредитирање во земјата и во странство, вклучувајќи и факторинг и финансирање комерцијални трансакции;
- Издавање и администрирање платежни средства (парични картички, чекови, патнички чекови, меници);
- Менувачки работи;
- Платен промет во земјата и во странство, вклучувајќи купопродажба на девизи;
- Брз трансфер на пари;
- Издавање платежни гаранции, авали и други форми на обезбедување;
- Изнајмување сефови, остава и депо;
- Тргување со инструменти на пазарот на пари;
- Тргување со девизни средства;
- Тргување со хартии од вредност;
- Давање услуги на чување имот на инвестициски и пензиски фондови;
- Чување хартии од вредност за клиенти;
- Посредување во продажба на полиси за осигурување;
- Обработка и анализа на информации за кредитната способност на правни лица;
- Економско-финансиски консалтинг;
- Продажба на удели во инвестициони фондови;
- Застапување во осигурување;
- Други финансиски услуги утврдени со закон што може да ги врши само банка.

Акциите на Банката котираат на официјалниот пазар на Македонската берза на хартии од вредност и истите се тргуваат на посебниот потсегмент Супер котација. Исто така, акцијата на Банката е една од десетте акции на компании кои го сочинуваат Македонскиот берзански индекс МБИ-10, а кодот под кој котираат е следниот:

Шифра на хартија од вредност
КМВ (обична акција)

ИСИН број
MKKMBS101019

КБ Публикум Инвест АД Скопје има дозвола за основање и управување со отворени и затворени инвестициони фондови. Друштвото управува со шест отворени инвестициони фондови, КБ Публикум – балансиран, КБ Публикум – обврзници, КБ Публикум – паричен, КБ Публикум – МБИ 10, КБ Публикум – акции и КБ Публикум – златен фонд. Овие фондови немаат статус на правно лице и не извршуваат специфични активности.

Консолидираните финансиски извештаи на Групата за годината што заврши на 31 декември 2022 година беа одобрени за издавање од страна на Надзорниот одбор на Банката на 22 февруари 2023 година.

Вовед (продолжува)

б) Основи за изготвување на консолидираните финансиски извештаи

Стандарди врз основа на кои се подготвени консолидираните финансиски извештаи

Податоците во финансиските извештаи на Групата се изготвени во согласност со Законот за трговски друштва („Службен весник на РМ“ бр.28/04, 84/05, 25/07, 87/08, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15, 6/16, 30/16, 61/16, 64/18, 120/18 и „Службен весник на РСМ“ бр. 290/20, 215/21, 99/22), Законот за банки („Службен весник на РМ“ бр. 67/07, 90/09, 67/10, 26/13, 15/15, 153/15, 190/16, 7/19 и „Службен весник на РСМ“ бр. 101/19 и 122/21), подзаконската регулатива пропишана од страна на Народната банка на Република Северна Македонија (во понатамошниот текст „НБРСМ“), како и во согласност со Одлуката за методологија за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиски извештаи (во понатамошниот текст „Методологија“) („Службен весник на РМ“, бр. 83/17) и Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките („Службен весник на РМ“, бр. 83/17 и 149/18), пропишани од страна на НБРСМ.

Стандарди кои се објавени а сè уште не се во примена

На датумот кога овие финансиски извештаи беа авторизирани за издавање од страна на Управниот одбор, не постојат објавени стандарди кои сè уште не се во примена.

Презентација на консолидираните финансиски извештаи

Овие финансиски извештаи претставуваат консолидирани финансиски извештаи на Групата. Банката има вложувања во придружено друштво и таа исто така изготвува и посебни финансиски извештаи во согласност со Методологијата.

Консолидираните финансиски извештаи на Групата се прикажани во согласност со формата и содржината на билансните шеми објавени во Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките.

Раководството на Групата го проценува влијанието на промените на регулативата на НБРСМ врз консолидираните финансиски извештаи, како и барањата за формата и содржината на одредени билансни шеми во согласност со Одлуката за видовите и содржината на финансиските извештаи на банките и со барањата на Методологијата.

Презентацијата на консолидираните финансиски бара користење најдобри можни процени и разумни претпоставки од страна на раководството на Групата, кои имаат ефекти врз презентираниите вредности на средствата и обврските, како и на приходите и расходите настанати во периодот на известување. Овие процени и претпоставки се засновани на искуство од минатото и други фактори за кои се верува дека се разумни во околностите и чии резултати претставуваат основа за процена на сметководствената вредност на средствата и обврските за кои не се достапни податоци од други извори. Стварните резултати во наредните периоди на известување можат да се разликуваат од проценетите износи.

Процените и претпоставките се разгледуваат на континуирана основа. Ревидираните сметководствени процени се признаваат во периодот во кој процената е ревидирана ако истата има влијание само на тој период или пак во периодот на процена и идните периоди, ако ревидираната процена има влијание на двата периода - тековниот и идниот период.

Консолидираните финансиски извештаи се подготвени во согласност со принципот на историска набавна вредност, освен за вреднувањето на вложувањата во финансиските средства расположливи за продажба кои се вреднуваат по објективна вредност, како и други финансиски средства кои се вреднуваат по објективна вредност преку билансот на успех врз основа на претпоставката на принципот на континуитет.

Вовед (продолжува)

б) Основи за изготвување на консолидираните финансиски извештаи (продолжува)

Презентација на консолидираните финансиски извештаи (продолжува)

Информациите во однос на критичните процени во примената на сметководствените политики кои имаат најзначаен ефект врз износите обелоденети во консолидираните финансиски извештаи, се наведени во Белешка г).

Консолидираните финансиски извештаи на Групата се подготвени во согласност со сметководствените политики образложени во Белешката в) кон консолидираните финансиски извештаи.

Известувачка и функционална валута

Презентираните консолидирани финансиски извештаи се искажани во илјади македонски денари. Денарот претставува функционална и известувачка валута на Групата за целите на известувањето до НБРСМ.

в) Значајни сметководствени политики

Сметководствените политики прикажани во продолжение се применувани конзистентно за сите периоди прикажани во овие консолидирани финансиски извештаи.

Основи за консолидација

i) Деловни комбинации

Деловните комбинации се евидентираат со користење на методот на купување на датумот на стекнување т.е. на датумот кога контролата е стекната од Групата. Износот којшто се пренесува при стекнувањето се мери по објективна вредност, исто како и идентификуваните нето-средства кои се стекнуваат. Гудвилот којшто произлегува од ова се тестира годишно за оштетување. Трансакционите трошоци се признаваат како расход веднаш, освен доколку тие не се однесуваат за издавање должнички или сопственички инструменти.

Износот којшто се пренесува при стекнувањето не вклучува износи кои се однесуваат на подмирување на некои односи кои претходно постоеле. Таквите износи генерално се признаваат во билансот на успех.

ii) Неконтролирани учества

Неконтролираните учества се мерат според нивното пропорционално учество во нето-средствата на стекнатиот ентитет.

Промените во учеството на Групата во подружниците кои не доведуваат до губење контрола, се евидентираат како трансакции во капиталот.

iii) Подружници

Подружници се ентитети контролирани од Групата. Групата има контрола врз ентитетот кога е изложена на, или има право на варијабилни поврати од своето инволвирање со ентитетот и има можност да влијае врз износот на овие поврати преку својата моќ врз ентитетот. Финансиските извештаи на подружниците се вклучени во консолидираните финансиски извештаи од датумот кога контролата започнува до моментот кога контролата престанува.

Вовед (продолжува)

v) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Основи за консолидација (продолжува)

iv) Губење на контролата

Кога Групата ја губи контролата врз подружницата, ги депризнава средствата и обврските на подружницата, како и поврзаното неконтролирано учество и останатите компоненти на капиталот. Каква било добивка или загуба која е резултат на престанокот на контролата се признава во добивката или загубата. Какво било учество задржано во поранешната подружница се мери по објективна вредност во моментот на губење на контролата.

v) Вложувања евидентирани со користење на „методот на главнина“

Вложувањата на Групата евидентирани со користење на „методот на главнина“ вклучуваат вложувања во придружени друштва.

Придружените друштва се оние друштва врз кои Групата има значајно учество, но нема контрола или заедничка контрола врз оперативните и финансиските политики. Вложувањата во придружени друштва се мерат според метод на главнина. Почетно се признаваат по нивната набавна вредност, вклучувајќи ги и трансакционите трошоци. Последователно, во финансиските извештаи се вклучува учеството на Групата во добивката или загубата на придруженото друштво, до датата на која престанува значајното учество. Распределбите од придружените друштва ја намалуваат сметководствената вредност на вложувањето.

vi) Трансакции елиминирани при консолидација

Салдата и трансакциите во рамките на Групата, и сите нереализирани добивки и загуби кои произлегуваат од трансакции во рамки на Групата, се елиминираат. Нереализираните загуби се елиминираат на ист начин како и нереализираните добивки, но само до оној износ до кој не постојат докази за оштетување.

Приходи и расходи по основ на камати

Приходите и расходите по основ на камати се признаваат во билансот на успех за сите каматоносни инструменти на пресметковна основа, според амортизирана набавна вредност со употреба на методот на ефективна каматна стапка.

Методот на ефективна каматна стапка е метод за пресметка на амортизирана набавна вредност на финансиските средства или финансиските обврски преку алокација на приходите од камата и расходите за камата во соодветниот релевантен период. Ефективната каматна стапка е стапка со која се дисконтираат проценетите идни парични приливи или одливи во текот на очекуваниот век на финансискиот инструмент или, каде што е соодветно, за пократок период до нето сметководствената вредност на финансиското средство или финансиската обврска. При пресметката на ефективната каматна стапка, Групата врши процена на паричните текови имајќи ги предвид договорените услови за финансиските инструменти (на пример, опциите за предвремена отплата), но не ги зема предвид идните загуби поради оштетување. Интегрален дел на пресметката на ефективната каматна стапка се и платените и/или наплатените провизии и надоместоци помеѓу договорните страни, трансакционите трошоци, сите други премии или дисконти при одобрување на кредитите, како и пресметани ефекти од модификации направени поради промени на условите во текот на амортизирањето на кредитот, кои се составен дел на ефективната каматна стапка.

Вовед (продолжува)**в) Значајни сметководствени политики (продолжува)****Приходи од надоместоци и провизии**

Провизиите и надоместоците, со исклучок на надоместоците за одобрување кредити, генерално се признаваат на пресметковна основа во периодот кога се врши услугата. Останатите надоместоци за одобрување кредити се разграничуваат и амортизираат за времетраењето на кредитот со примена на методата на ефективна каматна стапка.

Приходи од дивиденди

Приходите од дивиденди се признаваат кога правото да се добие дивиденда е востановено за сите акционери кои учествуваат во распределбата. Дивидендите се прикажани како дел од нето-приходите од тргување или приходи од дивиденди, во зависност од соодветната класификација на инструментот.

Трансакции во странска валута

Трансакциите настанати во странска валута се искажани во денари со примена на официјалните курсеви на НБРСМ, кои важат на денот на трансакцијата. Средствата и обврските кои гласат на странска валута се искажуваат во денари со примена на официјалните девизни курсеви кои важат на датумот на составувањето на билансот на состојба.

Позитивните и негативните курсни разлики кои произлегуваат од претворањето на износите во странска валута, како и во однос на вреднувањето на средствата и обврските во странска валута, се вклучени во билансот на успех во периодот кога тие настануваат.

Преземените и потенцијалните обврски деноминирани во странска валута се преведуваат во денари со примена на официјалните девизни курсеви кои важат на датумот на билансот на состојба.

Официјалните курсеви важечки на 31 декември 2022 и 2021 година за евра (ЕУР) и американски долари (УСД), беа како што следува:

	2022 МКД	2021 МКД
1 ЕУР	61,4932	61.6270
1 УСД	57,6535	54.3736

Финансиски средства и финансиски обврски**(i) Признавање и почетно мерење**

Финансиските средства и обврски се признаваат на датумот на порамнување, што го претставува датумот кога средството се испорачува од/на Групата.

Финансиско средство или финансиска обврска почетно се мерат по објективна вредност зголемени за ставки кои не се мерат по објективна вредност преку билансот на успех, трансакционите трошоци кои се директно поврзани со стекнувањето или издавањето.

Вовед (продолжува)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства и финансиски обврски (продолжува)

(ii) Класификација

Финансиски средства

Финансиско средство е средството коешто е:

- парично средство,
- сопственички инструмент издаден од друго правно лице,
- договорно право да се примат пари или друго финансиско средство од друго лице,
- договорно право да се разменат финансиски инструменти со друго лице според услови коишто се потенцијално поволни за Групата.

Финансиските средства може да бидат класифицирани во една од следните категории:

- финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност;
- финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка; и
- финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех.

Групата ги класифицира финансиските средства при нивното почетно признавање.

Класификацијата на финансиските средства се врши врз основа на следниве два критериума:

- припадност на финансиското средство во соодветен деловен модел на Групата за управување со финансиски средства, и
- карактеристики на договорните парични тековни на финансиското средство (исполнување на условот на СППИ).

Оцена на деловниот модел на Групата

Оцената на деловниот модел на Групата се врши на ниво на деловен процес, а не по одделен финансиски инструмент. Групата може да има повеќе деловни процеси за управување со финансиски инструменти, при што Групата може да користи и управува одделен вид финансиски инструмент на различни начини, односно еден вид финансиски инструмент може да се појави во различни деловни процеси на Групата за управување со финансиските инструменти.

Оцената на деловниот модел ја врши раководство на Групата, врз основа на релевантни и расположливи екстерни и интерни фактори значајни за начинот на управување со финансиските инструменти.

Оцената на деловниот модел ја врши клучното раководство на Групата, при што ги зема предвид сите релевантни и расположливи податоци за начинот на управување со финансиските инструменти, особено: како се следат успешноста/остварувањата на деловниот модел и како се известува до раководство на Групата; кои се ризиците коишто влијаат на остварувањето на тој деловен модел и како се управува со тие ризици; врз што се темелат наградите на раководството на Групата; и сл.

Во зависност од начинот на управување со финансиските средства, се идентификуваат три деловни модели, и тоа:

- Деловен модел чувани за наплата на главница и камата,
- Деловен модел чувани за наплата на главница и камата и продажба,
- Деловен модел за управување преку реализација на нивната објективна вредност (т.н. резидуален модел).

Вовед (продолжува)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Оцена на деловниот модел на Групата (продолжува)

Деловен модел - „Чувани за наплата“

Целта на овој деловен модел е да се чува средството (или портфолиото од средства) за да се наплатат договорните парични текови, и средството (или портфолиото) припаѓа во „чувано за наплата“ деловен модел.

Притоа, иако целта на овој деловен модел е да се чува финансиското средство до достасување, доколку се случи одредени финансиски инструменти да се продадат пред нивниот договорен рок на достасување (предвремени продажби), или да се случи нивна модификација, тоа не е директен показател за промената на деловниот модел. Се земаат предвид следниве аспекти при процена на продажбите во моделот „чувано за наплата“, и тоа: историска фреквенција, време и вредност на продажба, причина за продажба (на пр., влошен кредитен ризик на средството, продажба поради концентрација во одделен сегмент согласно одделни лимити за концентрација, продажба поради управување со ликвидноста, продажба поради одредби на регулаторот, продажби по одлука на Групата за кои треба да се документира причината за истата, условите во окружувањето, износот, фреквенциите и сл.)

Деловен модел - „Чувани за наплата и продажба“

Чувањето на финансиските средства за да се постигне одредена цел преку наплата на договорни парични текови и преку продажба на финансиските средства, па така средството припаѓа во „Чувано за наплата и продажба“ деловен модел (познат и како ОВОСД деловен модел).

Целта на овој деловен модел се достигнува преку наплата на паричните текови и продажба на финансиските средства, односно целта на овој деловен модел е финансиските средства да се држат поради управување со секојдневни ликвидносни потреби, одржување одреден профит на принос од камата, поради поврзување на времетраењето на финансиските средства со времетраењето на финансиските обврски (усогласување на рочноста) и слично.

Деловен модел – „Објективна вредност преку билансот на успех“

Ако финансиско средство или група финансиски средства се чуваат со цел тргување и остварување добивка или финансиските средства не може да се вклучат во деловниот модел „Чувани за наплата“ или „Чувани за наплата и продажба“, тогаш истите припаѓаат во деловен модел „објективна вредност преку билансот на успех“ (во понатамошниот текст: ОББУ).

Целта на овој деловен модел е да се управува со финансиските средства преку активно и фреквентно тргување со цел остварување добивка од промените во објективната вредност на средствата. Групата ги управува овие средства со цел реализација на нивната пазарна/објективна вредност и одлуките при управувањето ги носи врз основа на нивната пазарна/објективна вредност. ОББУ е останата, т.н. резидуална категорија во која може да се вклучат финансиските инструменти, доколку не припаѓаат на деловен модел „чувано за наплата“ или „чувано за наплата и продажба“.

Вовед (продолжува)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства и финансиски обврски (продолжува)

(ii) Класификација (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Анализа на договорните парични текови на инструментот – дали претставуваат единствено плаќање на главница и камата – СППИ

По утврдување на припадноста во одделен деловен модел за управување со финансиските средства, се утврдува дали договорните услови на финансиското средство доведуваат до парични текови, на одредени датуми, кои се само наплати на главница и камата на ненаплатената главница (наречен „СППИ тест“).

СППИ условот единствено може да се разгледува само за должничките финансиски средства.

Главница претставува објективната вредност на финансиското средство при првичното признавање.

Камата претставува надомест за временската вредност на паричниот и кредитниот ризик. Сепак, каматата може да земе предвид и други основни ризици за кредитирање (на пример, ликвидносен ризик), како и трошоци (на пример, трошоци за сервисирање или административни трошоци) поврзани со чување на финансиското средство одреден временски период, како и профитната маржа.

Анализата дали е исполнет условот на СППИ се прави при почетното признавање на секое/група должничко финансиско средство. Анализата дали е исполнет условот на СППИ се прави врз основа на договорните услови на инструментот и се земаат предвид сите парични текови утврдени во договорот. За оние должнички финансиски средства кои произлегуваат од одреден производ за кој има типизиран договор (или договорни услови) кој се применува за сите одделни побарувања по тој производ, анализата дали е исполнет условот на СППИ се прави на ниво на производ, а не по одделно финансиско средство.

Во случај на измена на договорните парични текови на постоечко финансиско средство, на датумот на изменувањето се оценува/проверува дали е исполнет условот на СППИ со новите изменети договорни услови. Соодветно на добиените резултати, се утврдува дали финансиското средство и понатаму ќе продолжи да се класифицира и да се мери по амортизирана набавна вредност (доколку СППИ условот повторно е исполнет) или пак ќе се утврди дека во понатамошниот животен век финансиското средство ќе треба да се мери по објективна вредност (доколку СППИ условот не е исполнет).

Финансиските средства, генерално се поделени на:

- Должнички финансиски средства, и
- Сопственички финансиски средства.

Должнички финансиски средства

Должничките финансиски средства, се класифицираат и се мерат во следните категории:

- Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност,
- Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка,
- Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех.

Вовед (продолжува)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства и финансиски обврски (продолжува)

(ii) Класификација (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Финансиски средства кои се мерат по амортизирана набавна вредност

Во оваа категорија Групата ги класифицира финансиските средства кои ги исполнуваат следните критериуми:

- ги управува финансиските средства со цел наплата на договорните парични текови, и
- согласно со договорните услови на средството, исполнет е условот на „единствено отплати на главница и камата“ - СППИ.

Финансиските средства вклучени во оваа категорија, всушност, иницијално се признаваат по објективна вредност, а последователно се мерат по амортизирана набавна вредност.

Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка

Во оваа категорија Групата ги класифицира финансиските средства кои ги исполнуваат следните критериуми:

- го управува финансиското средство со цел наплата на договорните парични текови и/или за продажба, и
- согласно со договорните услови на средството, исполнет е условот на „единствено отплати на главница и камата“ - СППИ.

Финансиските средства вклучени во оваа категорија, иницијално се признаваат и последователно се мерат по објективна вредност.

Финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех

Во оваа категорија Групата ги класифицира финансиските средства со намена за тргување и остварување готовински текови од продажба на истите.

Ова е и резидуална категорија, односно Групата во оваа категорија ги класификува и сите оние финансиски средства коишто не ги исполнуваат критериумите на останатите две категории.

Групата ги поседува овие финансиските средства со цел тргување и остварување добивка од промените во објективната вредност на средството.

Финансиските средства вклучени во оваа категорија ги мери по објективна вредност.

Сопственички финансиски средства

Класификацијата на сопственичките инструменти се прави за поединечен инструмент, и тоа само при почетно признавање на инструментот, и потоа не е дозволена прекласификација.

Сопственичките инструменти се класифицираат и се мерат по објективна вредност (немаат договорни парични текови врз основа на главница и камата, односно не го исполнуваат условот СППИ).

Вовед (продолжува)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства и финансиски обврски (продолжува)

(ii) Класификација (продолжува)

Финансиски средства (продолжува)

Сопственички финансиски средства (продолжува)

Сопственички инструменти чувани за тргување

Сопственичките инструменти коишто Групата ги чува за тргување, задолжително се мерат по објективна вредност и сите промени во објективната вредност се евидентираат во Билансот на успех.

Останати сопственички инструменти

За сопственичките инструменти со кои не се тргува, Групата може при првичното признавање да избере дали промените во објективната вредност (реализирани и нереализирани/пресметани) ќе ги евидентира во билансот на успех или во ревалоризациските резерви во рамки на Останата сеопфатна добивка. Понатаму, износите во ревалоризациските резерви може само да се прекласификуваат во друга категорија на резерви, но никогаш не може да се признаат во билансот на успех.

За вложувањата на Групата во сопственички инструменти на одредени специфични институции за коишто нема активен пазар и чиешто поседување е утврдено со закон и/или е поврзано со можноста за користење на услугите коишто ги вршат овие институции, може да се смета дека нивната набавна вредност ја одразува нивната објективна вредност.

(iii) Депризнавање

Групата ги депризнава финансиските средства кога ги губи правата од договорот за паричните текови од средството, или кога ги пренесува правата на паричните текови од средството со трансакција во која сите ризици и награди од сопственоста на финансиското средство се пренесени на друг. Секој остаток од пренесените финансиски средства кои се креирани или задржани од Групата, се признава како посебно средство или обврска.

Групата ги депризнава финансиските обврски кога обврските определени во договорите се подмирани, откажани или истечени.

(iv) Модификација на финансиските средства и финансиските обврски

Финансиски средства

Доколку, во текот на животниот век на финансискиот инструмент настанат промени во договорните парични текови (освен исправката на вредноста), кои не предизвикуваат депризнавање на финансиското средство и за кои Групата утврдила дека сè уште ги исполнуваат условите да се класифицираат и да се мерат по амортизирана набавна вредност, Групата на датумот на измената ја утврдува новата сметководствена вредност на изменетото средство, еднаква на сегашната вредност на идните очекувани изменети парични текови, дисконтирани со примена на првичната/оригиналната ефективна каматна стапка.

Групата ја признава разликата помеѓу новата сметководствена вредност на изменетото средство и сметководствената вредност на средството пред да настане измена на договорните парични текови, како добивка или загуба од измената во билансот на успех во рамки на сметките за приходи/расходи за камата, како и на сметките за акумулирана амортизација во рамки на соодветната група сметки за финансиското побарување во Билансот на состојба.

Вовед (продолжува)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства и финансиски обврски (продолжува)

(iv) Модификација на финансиските средства и финансиските обврски

По исклучок, во случаите на промена единствено на преостанатиот договорен рок на наплата на побарувањата, промена единствено на прилагодливата каматна стапка, предвремена отплата блиску до договорниот рок на отплата или незначителни/ситни износи на претплата, Групата не утврдува новата сметководствена вредност на изменетото средство (не прави нова пресметка на ефективната каматна стапка, односно на разграничувањето на акумулираната амортизација) и не признава добивка или загуба од измената во Билансот на успех, бидејќи тие промени се незначителни. Во случај на предвремена отплата блиску до крајниот рок на достасување, Групата во целост го приходува целиот преостанат износ на акумулирана амортизација на датумот на предвремената отплата. Во случаите на промена единствено на преостанатиот договорен рок на наплата на побарувањата, промена единствено на прилагодливата каматна стапка или незначителни износи на претплата, Групата продолжува со разграничување на акумулираната амортизација согласно со првично утврдениот амортизациски план.

Финансиски обврски

Групата ги депризнава финансиските обврски кога условите на обврската се изменети и паричните текови на финансиската обврска се суштиниски различни. Во таков случај, се признава нова обврска врз основа на модифицираните услови по објективна вредност. Разликата помеѓу сметководствената вредност на обврската која се депризнава и новата обврска, се признава во билансот на успех.

(v) Нетирање

Финансиските средства и обврски се нетираат и нето-износот се прикажува во билансот на состојбата само кога Групата има законско право да ги нетира признаените износи и има намера да ги порамни трансакциите на нето-основа или да ги реализира плаќањата истовремено.

Приходите и расходите се презентираат на нето-основа само доколку тоа е дозволено со сметководствените стандарди, или за добивки и загуби коишто произлегуваат од групи слични трансакции.

(vi) Принцип на мерење според објективна вредност

Мерењето по објективна вредност претпоставува дека средството или обврската се разменуваат помеѓу пазарните учесници, во вообичаена трансакција, според тековните пазарни услови на датумот на мерење. Објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски се утврдува на различни начини, во зависност од тоа дали средството или обврската се тргува на активен пазар или не се тргува.

Активен пазар е пазарот на кој се вршат трансакции со средството или обврската со доволна фреквенција и обем, за да обезбедат ценовна информација за средството или обврската.

Соодветната котирана пазарна цена за средството или обврската е онаа што е во рамките на распонот помеѓу куповната и продажната цена, а којашто најдобро ја претставува објективната вредност во соодветните услови. Вообичаено се употребува тековната: куповна цена за средството коешто се чува или за обврската којашто треба да се издаде, односно продажна/понудена цена за средството коешто ќе биде стекнато или за обврската којашто се чува; просечната пазарна цена или друга цена согласно со вообичаената, прифатена пазарна практика.

Вовед (продолжува)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства и финансиски обврски (продолжува)

(vi) Принцип на мерење според објективна вредност (продолжува)

Доколку не постои активен пазар за финансиското средство или обврска, Групата, за да ја одреди објективната вредност на средството или обврската, применува техники на вреднување за коишто има најмногу расположливи податоци, давајќи им предност на податоците коишто можат да се потврдат на пазарот.

Вообичаени техники на вреднување се: пазарен пристап (се користат котирали цени или други релевантни информации од пазарни трансакции со исти или слични средства или обврски), трошочен пристап (познат и како тековен трошок на замена, го претставува износот којшто би бил потребен за замена на постојното средство) и приходен пристап (дисконтирана вредност на тековните пазарни очекувања за идните износи, парични приливи или приходи и расходи, од средството или обврската).

Парични средства и парични еквиваленти

Паричните средства и паричните еквиваленти вклучуваат готовина и ностро сметки кои претставуваат депозити по видување и пласмани кај други банки и финансиски институции, износи кај НБРСМ и други финансиски средства, како што се благајнички и државни хартии од вредност, како високо ликвидни средства кои доспеваат во рок од 3 месеци од датумот на стекнување и имаат незначителни промени на објективната вредност.

За целите на изготвување на извештајот за паричен тек од паричните средства и парични еквиваленти, се исклучува задолжителната резерва во девизи и ограничените депозити.

Финансиски инструменти кои се чуваат за тргување

Хартиите од вредност за тргување се хартии од вредност вклучени во портфолио за кое постои намера за остварување профит на краток рок. Хартиите од вредност за тргување иницијално се признаваат и последователно се мерат според нивната објективна вредност, а трансакциските трошоци директно се признаваат во билансот на успех.

Сите поврзани реализирани и нереализирани добивки и загуби се вклучени во нето-приходи од тргување. Каматата, ако е остварена за време на располагањето со хартиите од вредност за тргување, се прикажува како нето-приходи од тргување во билансот на успех на Групата. Купопродажбата на хартиите од вредност за тргување се признава на датумот на порамнување, што го претставува датумот кога средството се испорачува на Групата.

Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање

При почетното признавање, секое финансиско средство може да биде определено како финансиско средство по објективна вредност преку билансот на успех, освен некотираните сопственички инструменти и оние финансиски инструменти кои немаат котирана пазарна цена и чијашто објективна вредност не може реално да се измери.

Групата во оваа категорија ги евидентира вложувањата во удели во отворени инвестициски фондови и истите иницијално ги признава и последователно ги мери според нивната објективна вредност. Сите поврзани реализирани и нереализирани добивки и загуби се вклучени во нето-приходи од тргување.

Вовед (продолжува)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Финансиски средства и обврски (продолжува)

Финансиски средства расположливи за продажба

Финансиски средства расположливи за продажба се оние финансиски средства коишто се чуваат на неопределено време и истите можат да бидат продадени доколку постои потреба за решавање проблеми поврзани со ликвидноста или промената на каматните стапки, девизните курсеви или цената на акциите. Прикажаното портфолио е составено од сопственички хартии од вредност издадени од финансиски институции и друштва, врз кои Групата нема контрола, како и од должнички хартии од вредност издадени од Република Северна Македонија. Финансиските средства расположливи за продажба ги вклучуваат и вложувањата во подружници коишто се евидентираат по набавна вредност.

Финансиските средства расположливи за продажба се прикажуваат според нивната објективна вредност, со исклучок на финансиските средства за коишто не постои активен пазар и котирана пазарна цена и чијашто објективна вредност не може веродостојно да се измери, а во кој случај се мерат по набавна вредност намалена за загубите поради оштетување.

Нереализираните добивки и загуби кои произлегуваат од промена на објективната вредност на финансиските средства расположливи за продажба се евидентираат во ревалоризациски резерви.

Во моментот на депризнавање на должничките финансиски средства расположливи за продажба кумулативните добивки/загуби што се претходно признаени во ревалоризациските резерви се депризнаваат од капиталот и нето-добивките или загубите се признаваат во билансот на успех во позицијата „Останати приходи од дејноста/Останати расходи од дејноста“.

Приходите врз основа на камата, дивиденда, како и позитивните/негативните курсни разлики на финансиските средства што се расположливи за продажба, се признаваат во билансот на успех за тековниот период.

Финансиски средства кои се чуваат до достасување

Вложувања во хартии од вредност кои се чуваат до достасување претставуваат должнички финансиски средства коишто Групата ги управува со цел наплата на договорните парични текови и кои согласно договорните услови на средството го исполнуваат СППИ условот. Овие хартии од вредност се прикажани според амортизираната набавна вредност со примена на методот на ефективната каматна стапка.

Кредити и побарувања

Кредитите и побарувањата на Групата ги вклучуваат кредитите кога средствата се одобрени на комитентите. Кредитите иницијално се признаваат по објективна вредност, вклучувајќи ги сите трансакциски трошоци, а последователно се вреднуваат според амортизираната набавна вредност со користење на методот на ефективна каматна стапка. Каматите по основ на кредити одобрени од Групата, се вклучени во приходите од камати и истите се признаваат на пресметковна основа.

Кредитите на комитентите и финансиските институции се прикажани во нето-износ намалени за загубата поради оштетување.

Вовед (продолжува)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Загуби поради оштетување на финансиски средства

Групата, најмалку на месечна основа, проценува дали постојат објективни докази за оштетување на финансиските средства кои не се мерат според објективна вредност преку билансот на успех или на група финансиски средства. Финансиските средства се оштетени кога објективни докази покажуваат дека оштетувањето настанало по почетното признавање на средството, и истото има влијание на идните парични текови кои можат веродостојно да се проценат.

Групата анализира докази за оштетување за кредитите и побарувањата и хартиите од вредност на поединечна основа.

Објективен доказ дека финансиските средства (вклучувајќи ги и сопственичките хартии од вредност) се оштетени може да вклучува доцнење или неисполнување на обврските на должникот, реструктурирање на кредитот од страна на Групата според услови кои Групата инаку не ги одобрува, индикации дека должникот или издавачот на хартиите од вредност банкротирал, исчезнување на активен пазар за хартиите од вредност, или други уочливи информации за група средства, како што се негативни промени во платежниот статус на должникот или на издавачот на хартиите од вредност во групата, или економски услови кои соодветствуваат со неисполнување на обврските на Групата.

Загуба поради оштетување на средствата евидентирани по амортизирана набавна вредност се мери како разлика помеѓу сметководствената вредност на финансиските средства и сегашната вредност на очекуваните парични текови, дисконтирани со оригиналната ефективна каматна стапка на средствата.

Загубите поради оштетување се признаваат во билансот на успех и се рефлектираат на соодветни сметки во активата и пасивата на билансот на состојба.

Каматата на оштетените средства продолжува да се признава преку амортизација на дисконтот. Доколку во наредниот период износот на загубата поради оштетување се намали, загубата се анулира низ билансот на успех.

Загубите поради оштетување на вложувањата расположливи-за-продажба се признаваат со пренесување на кумулативната загуба која е признаена директно од главнината во билансот на успех. Кумулативната загуба која се пренесува од главнината во билансот на успех е разлика помеѓу набавната вредност, намалена со сите исправки на вредност претходно признаени во билансот на успех. Промените во посебната резерва како резултат на временската вредност на парите се признаваат како компонента на приходи од камата.

Доколку во последователен период објективната вредност на оштетени расположливи-за-продажба должнички инструменти се зголеми и зголемувањето може да биде објективно поврзано со настан кој се случил откако загубата поради оштетување била признаена во билансот на успех, загубата се анулира низ билансот на успех. Сепак, секое последователно зголемување на објективната вредност на оштетени расположливи-за-продажба сопственички хартии од вредност се признава директно во главнина.

Вовед (продолжува)**в) Значајни сметководствени политики (продолжува)****Резервации за загуби поради оштетување на кредити и побарувања**

Резервацијата за загуби поради оштетување по кредити се искажува како намалување на сметководствената вредност на кредитите, додека за вонбилансните ставки резервацијата се искажува во рамките на ставката резервации. Зголемувањата на резервациите се вршат преку искажаните загуби поради оштетување признаени во билансот на успех.

Резервациите за загуби поради оштетување на кредитите и на останатите активни билансни и вонбилансни позиции се вршат во согласност со регулативата пропишана од страна на НБРСМ со важност на секој датум на билансот на состојба, според која Групата е должна да ги класифицира активните билансни и вонбилансни позиции во групи според степенот на нивната ризичност и да изврши процена на износот на потенцијалните загуби поради оштетување, кои се пресметуваат со примена на објективни и субјективни мерила на 31 декември 2022 и 31 декември 2021 година со примена на следните проценти:

Ризична
КатегоријаПроцент

А	од 0.01 % до 5 %
Б	од 5.01 % до 20 %
В	од 20.01 % до 45 %
Г	од 45.01 % до 70 %
Д	од 70.01 % до 100 %

Вовед (продолжува)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Загуби поради оштетување на финансиски средства (продолжува)

Резервации за загуби поради оштетување на кредити и побарувања (продолжува)

Резервациите за загуби поради оштетување на кредитите се утврдуваат врз основа на степенот (големината) на ризикот од ненаплатливост и ризикот на земја во случај на ризик од загуба поради изложеност на Групата кон субјекти од одделна земја.

- Поединечните кредитни изложености (ризичи) се оценуваат врз основа на видот на кредитобарателот, неговата целокупна финансиска позиција, изворите и евиденцијата за плаќање и надоместливата вредност на обезбедувањето. Резервациите за загуби поради оштетување се мерат и утврдуваат како разликата помеѓу сметководствената вредност на кредитот и неговиот проценет надоместлив износ, што всушност ја претставува сегашната вредност на очекуваните готовински текови;

Загубата по кредит претставува престанок на пресметка на приход од камата согласно договорените услови, а кредитот се класифицира како нефункционален во случај кога договорните обврски за плаќање на главницата и/или каматата се во задоцнување, односно ненаплатени во период подолг од 90 дена. Утврдувањето на резервациите се врши на месечна основа, и сите промени во споредба со претходните периоди резултираат во промена на резервацијата за загуби поради оштетување, која се евидентира како дополнување или ослободување на загубите поради оштетување евидентирани во билансот на успех;

- Кредитите кои се веројатни дека е неможно да се наплатат се оштетуваат со соодветна резервација за загуби поради оштетување, а сите понатамошни наплати се евидентираат како ослободување на загубите поради оштетување во билансот на успех;
- Во случаите кога кредитите се од кредитокорисници во земји со зголемен ризик (потешкотии за сервисирање на надворешен долг), се проценува политичката и економската ситуација, и при утврдувањето на резервациите се зема предвид и ризикот на земја.

Групата, за целите на финансиските извештаи, групите на кредитен ризик (Група 1, 2, 3) од Методологијата за евидентирање и вреднување на сметководствените ставки и за подготовка на финансиските извештаи и категориите на ризик од Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик, ги поврзува и ги известува на следниот начин:

- во рамки на Група 1, изложеностите на кредитен ризик класифицирани во категорија на ризик „А“;
- во рамки на Група 2, изложеностите на кредитен ризик класифицирани во категориите на ризик „Б“ и „В“, коишто немаат статус на нефункционална кредитна изложеност;
- во рамки на Група 3, изложеностите на кредитен ризик коишто имаат статус на нефункционална кредитна изложеност.

Финансиски обврски

Финансиските обврски се класифицираат во согласност со содржината на договорениот аранжман. Финансиските обврски се класифицирани како депозити на банки, финансиски институции и комитенти, обврски по основ на кредити, останати обврски и дериватни финансиски инструменти.

Вовед (продолжува)**в) Значајни сметководствени политики (продолжува)****Депозити од банки и други финансиски институции и комитенти**

Овие финансиски обврски се евидентираат по објективната вредност при иницијалното признавање, намалена за трансакциските трошоци, и последователно се мерат по амортизираната набавна вредност со примена на метод на ефективна стапка.

Обврски по основ на кредити

Обврските по основ на кредити се евидентираат по објективната вредност при иницијалното признавање вклучувајќи ги сите трансакциски трошоци. Последователното мерење е според амортизираната набавна вредност, користејќи го методот на ефективна каматна стапка. Каматите по основ на обврски по кредити земени од Групата се вклучени во расходите од камати и истите се признаваат на пресметковна основа.

Недвижности и опрема

Недвижностите и опремата се евидентираат според набавната вредност, намалена за акумулираната амортизација и акумулираната загуба поради оштетување, доколку има. Издатоците направени за замена на дел од недвижностите и опремата што се евидентира одделно, се капитализираат. Останати последователни издатоци се капитализираат само кога ја зголемуваат идната економска корисност на ставката вклучена во дел од недвижностите и опремата. Сите останати издатоци се признаваат како трошоци во билансот на успех кога настануваат. Амортизацијата на недвижностите и опремата се пресметува по пропорционална метода на начин да се отпише набавната вредност на средствата во текот на нивниот корисен век на употреба. На инвестициите во тек не се пресметува амортизација сè до нивното ставање во употреба.

Корисен век на употреба на одделните категории недвижности и опрема е како што следува:

	2022	2021
Градежни објекти	40 години	40 години
Мебел и опрема	4-20 години	4-20 години
Транспортни средства	5 години	5 години

Методот на амортизација, корисниот век на употреба и остатокот на вредноста се ревидираат на секој датум на известување.

Добивките или загубите остварени со отуѓување на недвижностите и опремата се определуваат како разлика помеѓу приливите од продажба и сметководствената вредност на средството и истите се признаваат во билансот на успех, во позицијата „Останати приходи од дејноста“ или „Останати расходи од дејноста“.

Нематеријални средства

Нематеријалните средства се посебно набавени средства и истите се евидентираат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација, како и акумулираната загуба поради оштетување, доколку постои. Нематеријалните средства вклучуваат компјутерски софтвер и лиценци, кои се набавени одделно од хардверот. Трошокот за софтверот се амортизира со употреба на праволиниска метода на проценетиот век на траење кој изнесува 5 години. На крајот на секоја година Групата врши анализа на сметководствените вредности на нематеријалните средства и проценува дали постојат индикации кои укажуваат дека средствата се оштетени. Доколку постојат какви било навестувања, се утврдува проценетата надоместувачка вредност на средството и, доколку истата е помала од сметководствената вредност, сметководствената вредност на средството се намалува до неговата надоместувачка вредност.

Вовед (продолжува)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Нематеријални средства (продолжува)

Нематеријалните средства треба да бидат депризнаени при нивното отуѓување или кога не се очекуваат идни економски користи од нивната употреба или отуѓување. Добивките и загубите кои произлегуваат од отуѓувањето на нематеријалните средства се определуваат како разлика помеѓу нето-приносите од отуѓувањето и сметководствената вредност на средството и се признаваат во билансот на успех во позицијата „Останати приходи од дејноста“ или „Останати расходи од дејноста“.

Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

Нетековните средства кои се чуваат за продажба се средства кои Групата ги чува со намера да ги отуѓи. Групата ги класифицира како нетековни средства чувани за продажба оние средства за кои очекува нивната сметководствена вредност да се надомести преку продажба, наместо преку континуирана употреба. Нетековните средства чувани за продажба не се амортизираат, сè додека средството е класифицирано како такво наменето за продажба.

Овие средства во секој момент се расположливи за продажба и нивната продажба е високо веројатна.

Групата ги мери нетековните средства кои се чуваат за продажба според вредноста пониска од нивната сметководствена вредност и од објективната вредност.

Групата признава загуба поради оштетување во билансот на успех за секое почетно или последователно намалување на вредноста на средството до објективната вредност.

Добивките за последователно зголемување на објективната вредност се признаваат најмногу до износот на кумулативните претходно признаени загуби поради општетување.

Загуби поради оштетување на нефинансиските средства

Нефинансиските средства на Групата се разгледуваат на секој датум на изготвување на билансот на состојба со цел да се определи дали постојат објективни докази за оштетување. Ако постои ваква индикација, се проценува износот на средството кој би бил наплатлив.

Загуба поради оштетување се признава доколку нето-вредноста на дадено средство или единица која генерира пари, а на која ѝ припаѓа средството, го надминува неговиот надоместлив износ. За средството што не создава во голема мера независни парични приливи, надоместувачкиот износ се утврдува за единицата која генерира пари, а на која ѝ припаѓа средството.

Единицата која генерира пари е најмалата група средства што може да се идентификува и којашто генерира парични приливи од континуирана употреба коишто во голем степен се независни од парични приливи од други средства или групи на средства. Загубите поради оштетување се признаваат во билансот на успех.

Надоместувачкиот износ на дадено средство или за единицата која генерира пари претставува повисокиот износ од проценетата вредност на средството намалена за трошоците за продажба и неговата употребна вредност. При процената на употребната вредност, проценетите идни парични текови се дисконтираат до нивната сегашна вредност со употреба на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува тековните пазарни процени на временската вредност на парите и ризиците специфични за средството.

Загубата поради оштетување на дадено средство се анулира доколку постои индикација дека загуба поради оштетување признаена за средството можеби веќе не постои и има промени во процените користени за утврдување на надоместувачкиот износ.

Зголемената сметководствена вредност на дадено средство, како резултат на анулирање на загуба поради оштетување, не треба да ја надмине сметководствената вредност која би била определена (нето од амортизацијата) кога не би била признаена загуба поради оштетување на средството во претходните години.

Вовед (продолжува)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Преземени средства по основ на ненаплатени побарувања

Преземените средства вклучуваат недвижности и опрема кои се стекнати преку постапка на преземање како би се исполниле обврските на комитентите, целосно или делумно, за соодветниот кредит и истите се прикажани во ставката преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања (преземените средства). Преземените средства почетно се признаваат по пониската од проценетата вредност, намалена за очекуваните трошоци за продажба кои ќе паднат на товар на Групата, и вредноста на преземеното средство наведена во актот донесен од страна на Извршителот во постапката за присилна наплата, од кој произлегува правниот основ за стекнување на правото на сопственост. Проценетата вредност се определува од страна на овластен проценувач.

На датумот на почетното признавање на средството, Групата е должна согласно Одлуката за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања („Службен весник на РМ“, бр.50/13 и бр. 26/17) во билансот на состојба да ја намали вредноста на преземеното средство како оштетување во износ од најмалку 20 % од вредноста по која средствата почетно се признаваат.

По почетното признавање, најмалку еднаш во период од дванаесет месеци, Групата врши проценка на преземеното средство и утврдува разлика со сметководствената вредност. Во исто време Групата пресметува 20 % од нето-вредноста на преземеното средство и го споредува со разликата помеѓу проценетата и сметководствената вредност. Поголемиот износ го признава во билансот на успех како загуба за оштетување.

Во случај на пренамена на преземено средство во основно средство коешто служи на Групата во работењето, вредноста по која ќе се евидентира основното средство е по пониската од последната важечка проценка извршена од страна на овластен проценител и од сметководствена вредност на средството на датумот на преземање (согласно со Одлуката за сметководствениот и регулаторниот третман на средствата преземени врз основа на ненаплатени побарувања).

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања се депризнаваат при продажбата или кога трајно ќе се повлечат од употреба (не се очекуваат идни економски користи). Остварениот износ над, односно под сметководствената вредност намалена за загубите за оштетување признаени во минати периоди, се признава како приход во позицијата „Останати приходи од дејноста“, односно како расход во позицијата „Останати расходи од дејноста“, на денот на продажбата.

Средства од комисионо работење

Групата делува како доверител и во останати доверителски работи во име и за сметка на правни лица, физички лица, инвестициски и пензиски фондови и други институции за кои чува и управува со различни финансиски инструменти врз основа на насоките на комитентите. Групата добива надомест за овие услуги. Средствата од комисионото работење не претставуваат средства на Групата и истите не се признаени во финансиските извештаи. Групата не е изложена на каков било ризик поврзан со овие средства, со оглед на тоа дека не ги гарантира истите.

Вовед (продолжува)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Вонбилансна евиденција

Банката води вонбилансна евиденција за настани за кои во моментот на настанот не се исполнети критериумите за признавање на средство или обврска, но истите можат да создадат приливи или одливи на средства и кои претставуваат извор на информации за работењето, за утврдување на ризик од работењето или евентуални идни обврски.

Оваа позиција ги опфаќа следните настани: отворени непокриени акредитиви, издадени непокриени платежни и чинидбени гаранции, авали, акцепти, преземени неотповикливи и отповикливи обврски за кредити, неискористен дел на одобрени рамковни кредити, неискористени лимити на кредитни картички, неискористени а дозволени прецекорувања на тековни сметки и други облици на настани врз чија основа може да настане обврска за плаќање или побарување на средства од страна на Групата.

Во оваа позиција има и евиденција на Групата која не претставува посебен вид на ризик, како покриени акредитиви и покриени гаранции.

Исто така во оваа позиција е вклучена и евиденција која е директно поврзана за соодветната регулатива, како отпишани побарувања.

Резервации

Резервациите се признаваат во случај кога Групата има тековни обврски (законски или изведени) како резултат на минати настани и притоа е веројатно дека Групата ќе биде обврзана истите да ги плати и износот на обврската може веродостојно да се процени. Износот признаен како резервација ја претставува најдобрата процена на потребниот износ за измирување на тековната обврска на датумот на билансот на состојба, земајќи ги предвид ризиците и неизвесностите кои ја опкружуваат обврската.

Онаму каде што резервацијата се мери со користење на проценетите парични текови за измирување на тековната обврска, нејзината сметководствена вредност претставува сегашна вредност на тие парични текови.

Користи за вработените

i) Планови за дефинирани придонеси

Групата плаќа придонеси во пензиските фондови во согласност со барањата на македонските закони. Придонесите кои се утврдуваат врз основа на платата на вработените се уплаќаат во пензиските фондови, коишто се одговорни за исплата на пензиите. Групата нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови. Обврските за уплата на придонеси во плановите за дефинирани придонеси се признаваат како расход во билансот на успех кога се пресметуваат. Покрај придонесите за пензиско осигурување, се плаќаат и придонес за здравство, професионален дополнителен придонес, придонес за вработување во случај на невработеност, придонес за стаж на осигурување со зголемено траење. Групата нема дополнителна обврска за плаќање по основ на овие планови.

(ii) Краткорочни користи за вработените

Краткорочните користи за вработените се мерат на недисконтирана основа и се признаваат кога соодветната услуга ќе се добие. Краткорочните користи за вработените вклучуваат: плати, задолжителни придонеси за социјално осигурување, краткорочни платени отсуства (платен годишен одмор, платено боледување) и немонетарни користи (здравствена заштита).

Вовед (продолжува)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Користи за вработените (продолжува)

(iii) Останати долгорочни користи за вработените

Согласно македонската законска регулатива, Групата исплаќа две просечни месечни нето-плати, по работник исплатени во РСМ во претходните три месеци на вработените во моментот на заминување во пензија, и јубилејни награди согласно критериумите утврдени во Општиот колективен договор.

Согласно Методологијата, отпремнините за пензионирање претставуваат дефинирани користи по исполнување на условите. Сметководствената вредност на обврските на Групата кои произлегуваат од овие користи за вработените се пресметуваат на крајот од периодот на известување. Состојбата на овие обврски на крајот од периодот на известување го претставува износот на дисконтираните плаќања што ќе се направат во иднина.

Останати обврски

Во групата останати обврски спаѓаат обврски кои не припаѓаат и не се презентирани во некоја друга позиција од пасивата на Билансот на состојба.

Останатите обврски се евидентираат по амортизирана набавна вредност согласно прописите и одлуките на Групата и главно вклучуваат обврски кон добавувачи, останати обврски, пресметани недостасани обврски и одложен приход.

Капитал и резерви

Капиталот го сочинуваат:

- основната главнина која е еднаква на номиналната вредност на сите акции (запишан и уплатен капитал);
- зголемување на капиталот по основ на остварена разлика помеѓу номиналната вредност на акциите и износите по кои се продадени (премии на акции);
- ревалоризациска резерва;
- останати резерви; и
- задржана добивка / акумулирани загуби од претходни години.

Ревалоризациски резерви

Ревалоризациските резерви опфаќаат ревалоризациска резерва на средствата расположливи за продажба на која се евидентираат добивките и загубите од промените во објективната вредност на финансиските инструменти расположливи за продажба. Овие резерви ги сочинува нето кумулативната промена во објективната вредност на средствата, чишто промени во објективната вредност се признаваат директно во капиталот.

Законска резерва

Според локалната законска регулатива, Групата треба да пресметува и издвојува 5 % од нето-добивката за годината за законска резерва додека нивото на резервите не достигне износ кој е еднаков на една десетина од акционерскиот капитал. Додека законската резерва не го надмине определениот најмал износ, може да се употребува само за покривање на загубите. Кога законската резерва ќе го надмине најмалиот износ и по покривање на сите загуби од годишните завршни сметки, со одлука на Собранието, вишокот може да се употреби за дополнување на дивидендата, доколку таа за деловната година не го достигнала најмалиот износ пропишан со Законот за трговски друштва или со Статутот.

Вовед (продолжува)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Капитал и резерви (продолжува)

Останати резерви

Останатите резерви се формираат во дополние на законската резерва, врз основа на одлука на органите на Групата за распределба на добивката, и може да се користат за покривање на определени загуби или за други издатоци.

Одржувањето на нивото на резервите на Групата е детерминирано од исполнувањето на капиталните барања пропишани со регулативата од НБРСМ, согласно која овие позиции треба да се во целост и веднаш на располагање за покривање на ризиците и загубите за време на работењето на Групата, како и обврските согласно Законот за трговски друштва.

Заработка по акција

Групата ја прикажува заработката по акција во основната структура на Билансот на успех, ако обичните акции се предмет на јавно тргување на пазарот или ако е во процес на издавање обични акции на јавните пазари.

Основната заработка по акција претставува дел од добивката или загубата, кој им припаѓа на акционерите – сопственици на обични акции за ефектите на сите обични акции во оптек во текот на периодот.

Основната заработка по акција се пресметува кога нето-добивката или загубата која им припаѓа на имателите на обични акции се дели со пондерираниот просечен број на обични акции во оптек во текот на периодот. Пондерираниот просечен број на акции во оптек во текот на периодот, се добива кога бројот на акции во оптек на почетокот на периодот се коригира за бројот на акции кои се издадени или откупени во текот на периодот, помножени со (временскиот пондер) бројот на денови во текот на кој конкретните акции се во оптек – во однос на вкупниот број на денови во годината.

Разводнетата заработка по акција во Групата е идентична со основната заработка по акција, поради непостоење издадени потенцијални обични акции за чиј ефект се врши корекција на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции.

Данок на добивка

Данокот на добивка се состои од тековен и одложен данок. Данокот од добивка се признава во билансот на успех, освен кога се однесува за ставки коишто се однесени директно во капиталот и соодветниот данок од добивка се признава во капиталот.

Тековниот данок од добивка е очекувана даночна обврска од добивката пред оданочување за годината, применувајќи ја важечката даночна стапка од 10 % на денот на билансот на состојба и корекции на даночната обврска која се однесува на претходни години.

Одложениот данок се признава со користење на методата на билансот на состојба, и произлегува од времените разлики помеѓу сметководствената вредноста на средствата и обврските за потребите на финансиското известување и вредноста на истите за даночни цели. Одложениот данок се мери со примена на даночните стапки кои се очекува да се применат кога ќе се реализираат времените разлики врз основа на законите кои се усвоени или значајно усвоени на денот на известувањето.

Вовед (продолжува)

в) Значајни сметководствени политики (продолжува)

Данок на добивка (продолжува)

Одложено даночно средство се признава за неискористени даночни загуби, неискористен даночен кредит и одбивни времени разлики до износот за кој е веројатно дека ќе има оданочив приход во иднина наспроти кој средството би се искористило. Одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се намалува до степенот до кој веќе не е веројатно дека овие даночни приходи ќе се реализираат. Секое вакво намалување треба да се анулира до степенот до кој станува веројатно дека ќе биде расположлива доволна оданочива добивка. Непризнаено одложено даночно средство се проценува на крајот на секој период на известување и се признава до степенот до кој е веројатно дека идните даночни приходи, на товар на кои може да се искористи тоа средство, ќе бидат доволни.

Наеми

Групата дава и зема недвижности под закуп по основ на оперативни наеми. Приходите и расходите по основ на наемнини се признаваат во билансот на успех на праволиниска основа во рамките на времетраењето на наемот.

Поврзани страни

Поврзаните страни ги вклучуваат КБ Прво Пензиско друштво АД Скопје како „Придружено друштво“, членовите на Надзорниот одбор и лицата со посебни права и одговорности во Банката заедно со поврзаните лица како „Раководен кадар на Групата“. Банкарските трансакции се склучуваат со поврзани страни во редовното работење и се засноваат на условите на пазарот. Тие вклучуваат кредити, депозити, вложувања во хартии од вредност и потенцијални обврски. Приходите од придруженото друштво главно се состојат од останати приходи – удел во добивката, додека расходите се минимални. Приходите и расходите за раководниот кадар главно се состојат од приходи од камати од кредити, расходи по камати за депозити, приходи од провизии, и останати приходи и расходи (курсни разлики и други приходи).

г) Употреба на оценки и процени

Најзначајните области за кои се потребни процени и претпоставки се:

Објективна вредност на финансиските инструменти

Објективната вредност на финансиските инструменти кои не котираат на активните пазари се определува со користење интерни техники за вреднување. Тие вклучуваат користење методи на сегашна вредност и модели врз основа на параметри кои се достапни. Сите модели на вреднување прво се потврдуваат пред да бидат користени како основа за финансиско известување и периодично се разгледуваат од страна на квалификуван персонал којшто е независен во однос на областа за која е креиран моделот. Каде што е можно, Групата ги споредува вреднувањата добиени од различните модели со оние кои котираат на активни пазари на слични инструменти и со стварните вредности кога истите се реализираат, со цел понатаму да ги потврди и стандардизира моделите. Голем број различни фактори се вклучени во моделите, вклучувајќи стварни или проценети пазарни цени и стапки, како што се временска вредност и непостојаност, пазарни услови и ликвидност.

Групата ги применува моделите конзистентно од еден до друг период, обезбедувајќи споредливост и континуитет на вреднувањата низ периодите, но оцената на објективната вредност инхерентно инволвира значаен степен на проценување.

Вовед (продолжува)

г) Употреба на оцени и процени (продолжува)

Објективна вредност на финансиските инструменти (продолжува)

Во Република Северна Македонија не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купување и продажба на побарувања и други финансиски средства и обврски, за кои постојат официјално објавени пазарни цени.

Раководството врши процена на вкупната изложеност на ризик така што кога е проценето дека постојат навестувања дека евидентираната сметководствена вредност нема да може да биде реализирана, во тој случај се признава резервација. Според мислењето на раководството, искажаните сметководствени вредности на средствата кои не котираат на активниот пазар всушност ги претставуваат највалидните и најкорисните вредности за известување кои важат под сегашните пазарни околности.

Исправка на вредноста на кредитите

Групата врши анализа на своето кредитно портфолио на месечна основа, со цел одново да направи процени дали постојат промени или објективни индикации кои би резултирале во оштетување на кредитите (исправка на вредност). При одредувањето на потребата за признавање на загубата од оштетување во Билансот на успех, Групата проценува дали има евидентни податоци (докази) коишто укажуваат на мерливо намалување на идниот проценет готовински тек на целото кредитно портфолио, пред намалувањето да може да биде идентификувано на ниво на поединечен кредит (заем) од тоа портфолио. Овие процени можат да произлезат од влошување на платежната способност на корисниците на кредити во рамките на групата, или пак од национални или локални економски услови кои имаат влијание врз загубата на средствата во Групата.

Раководството користи процени врз основа на: историското искуство за загуби кои се однесуваат на средства кои имаат карактеристики на кредитен ризик и постоење објективен доказ за оштетување кои се слични на оние во портфолиото при распоредување на идните парични текови. Методологијата и претпоставките користени за процена се анализираат на редовна основа со цел да се намалат разликите меѓу проценетите и стварно настанатите загуби

Корисен век на материјалните и нематеријалните средства

Раководството на Групата го одредува проценетиот корисен век и соодветниот трошок за амортизација на материјалните и нематеријалните средства. Соодветноста на проценетиот корисен век се анализира секогаш кога постојат индикации за значајни промени во користените претпоставки, како што се предвидениот технолошки развој, факторите кои влијаат на економијата во поширокото опкружување и индустријата.

Оцена на контрола над вложувањата

Менаџментот прави процени за да одреди дали индикаторите за контрола наведени во делот кај сметководствените политики во в) укажуваат на тоа дека Групата има контрола над одредено вложување или инвестициски фонд.

Вовед (продолжува)

г) Употреба на оценки и процени (продолжува)

Инвестициски фондови

Групата има улога на фонд менаџер на шест инвестициски фондови. Одредувањето дали Групата има контрола над инвестициските фондови вообичаено се фокусира на оценка на вкупниот економски интерес на Групата во фондовите (вклучувајќи кој било пренесен интерес и очекувани управувачки провизии) и правата на инвеститорите. Средствата на инвестициските фондови се правно одделени од средствата на Групата. Во случај на престанок со работа на Групата, средствата на инвестициските фондови припаѓаат на имателите на удели во инвестициските фондови. Исто така, Групата има слаб агрегатен економски интерес во фондовите. Како резултат на ова, Групата има донесено заклучок дека таа има улога на агент на инвеститорите во сите случаи и, следствено на тоа не ги консолидира овие фондови.

д) Промена на сметководствените политики, сметководствените оценки и корекција на грешки

За годината завршена на 31 декември 2022 година немаше промени во сметководствените политики, сметководствените оценки и корекција на грешки.

ѓ) Усогласеност со законската регулатива

На датумот на финансиските извештаи не постојат неусогласености со регулативата пропишана од НБРСМ, во однос на солвентноста и адекватноста на капиталот, лимитите на изложеност на Групата, вложувањата на Групата, ликвидноста на Групата и отворената девизна позиција.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски
А. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски

	по објективна вредност преку биланс на успех		по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка		по амортизирана набавна вредност	Вкупно
	за тргување	по објективна вредност при почетното признавање	должнички инструменти	сопственички инструменти		
<i>во илјади денари</i>						
2022 (тековна година)						
Финансиски средства						
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	57,443,900	57,443,900
Средства за тргување	127,387	-	-	-	-	127,387
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	354,937	-	-	-	354,937
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	584,519	584,519
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	59,856,354	59,856,354
Вложувања во хартии од вредност	-	-	3,515,798	64,983	23,534,163	27,114,944
Останати побарувања	-	-	-	-	2,308,970	2,308,970
Вкупно финансиски средства	127,387	354,937	3,515,798	64,983	143,727,906	147,791,011
Финансиски обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	260,358	260,358
Депозити на други комитенти	-	-	-	-	133,174,137	133,174,137
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	698,159	698,159
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	760,038	760,038
Вкупно финансиски обврски	-	-	-	-	134,892,692	134,892,692

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

1. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)
А. Класификација на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

	по објективна вредност преку биланс на успех		по објективна вредност преку останата сеопфатна добивка		по амортизирана набавна вредност	Вкупно
	за тргување	по објективна вредност при почетното признавање	должнички инструменти	сопственички инструменти		
<i>во илјади денари</i>						
2021 (претходна година)						
Финансиски средства						
Парични средства и парични еквиваленти	-	-	-	-	57,857,098	57,857,098
Средства за тргување	141,666	-	-	-	-	141,666
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	350,371	-	-	-	350,371
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	3,099,033	3,099,033
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	53,536,121	53,536,121
Вложувања во хартии од вредност	-	-	4,988,407	64,956	22,703,823	27,757,186
Останати побарувања	-	-	-	-	2,541,204	2,541,204
Вкупно финансиски средства	141,666	350,371	4,988,407	64,956	139,737,279	145,282,679
Финансиски обврски						
Обврски за тргување	2,623	-	-	-	-	2,623
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	341,643	341,643
Депозити на други комитенти	-	-	-	-	130,624,153	130,624,153
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	713,536	713,536
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	1,425,350	1,425,350
Вкупно финансиски обврски	2,623	-	-	-	133,104,682	133,107,305

2. Управување со ризици

Во текот на 2022 година глобалната неизвесност предизвикана од пандемијата, како и ризиците поврзани со истата беа и натаму присутни. Дополнително, воената ескалација помеѓу Русија и Украина и наметнатите санкции кон Русија влијаеја на влошување на глобалниот економски амбиент, намалување на динамиката на економски раст, силен раст на цените на примарните производи, засилување на енергетската криза и отежнати канали на снабдување.

Во контекст на ваквите околности, од страна на Народната банка се преземаа мерки за затегнување на монетарната политика со цел да се стабилизира растот на цените, да се спречи натамошно намалување на куповната моќ кај населението и да се овозможи поголема предвидливост при носењето деловни одлуки кај економските субјекти.

Во вакви услови, Банката внимателно ги следеше состојбите и навремено преземаше активности во насока на адекватно управување со ризиците.

Активностите на Групата ја изложуваат кон различни видови ризици, а тие активности опфаќаат идентификување, мерење или оцена, контрола или намалување и следење на одделните ризици или комбинација на истите. Преземањето ризик е основа на финансиското работење, а оперативните ризици се неизбежна последица на вршењето на деловните активности. Затоа, целта на Групата е да постигне соодветна рамнотежа помеѓу ризикот и приносот, како и да ги минимизира потенцијалните негативни ефекти врз финансиските перформанси на Групата.

Групата има воспоставено Стратегија за преземање и управување со ризиците, која е одобрена од страна на Надзорниот одбор и истата редовно се ревидира. Стратегијата го дефинира системот за управување со ризиците и неговиот опфат, со посебен осврт на прифатливото ниво на ризик, културата на ризик и процесот на утврдување на интерниот капитал (ПИК) и процесот на утврдување на интерната ликвидност (ПИЛ).

Собранието на акционери ги назначува Надзорниот одбор и на Одборот за ревизија. Надзорниот одбор има целосна одговорност за воспоставување и следење на рамката на управување со ризици и истиот ги назначува членовите на Управниот одбор, Кредитниот одбор и Одборот за управување со ризици. Овие тела се одговорни за следење и развивање на политиките за управување со ризиците. Групата има воспоставено јасна поделба на надлежностите и одговорностите меѓу организационите делови кои се носители и кои ги преземаат ризиците и организационите делови кои се надлежни за управување со ризиците.

Најважните видови ризици се: кредитниот ризик, ликвидносниот ризик, пазарниот ризик (ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности, валутен ризик и останати пазарни ризици) и оперативниот ризик.

2.1. Кредитен ризик

Групата презема изложеност кон кредитен ризик, којшто претставува ризик од загуба за Групата, поради неможноста нејзиниот клиент да ги намирува своите обврски кон неа, во договорениот износ и/или во договорените рокови. Кредитниот ризик е значаен ризик за работењето на Групата, затоа раководството внимателно ја следи изложеноста кон кредитниот ризик. Кредитните изложености главно произлегуваат од активностите за кредитирање што резултираат во кредити и аванси. Исто така, постои кредитен ризик во вонбилансните финансиски инструменти, како што се одобрените лимити на претпријатија и население, гаранциите и акредитивите.

2.1.1. Управување со кредитниот ризик

Групата има воспоставено организациона структура којашто подразбира дефинирани надлежности и одговорности на органите на управување во врска со управувањето со кредитниот ризик.

Управувањето со кредитниот ризик е воспоставено на следниве нивоа:

- Стратешко ниво – функцијата на управување со кредитниот ризик се остварува од страна на членовите на Надзорниот одбор и на Управниот одбор, како и на Одборот за управување со ризици и Одборот за ревизија;
- Макро ниво – функцијата за управување со кредитниот ризик се остварува на ниво на деловната единица и се извршува од страна на лица со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција и од посебен организационен дел надлежен за управување со кредитниот ризик.

2. Управување со ризици (продолжува)

2.1. Кредитен ризик (продолжува)

2.1.1. Управување со кредитниот ризик (продолжува)

Управувањето со кредитниот ризик на ниво на деловна единица на Групата, го вклучува секој сектор во кој се презема кредитен ризик, како и лицата со посебни права и одговорности кои извршуваат раководна функција во соодветниот сектор. Надлежностите на ниво на деловните единици на Групата се регулираат со соодветните интерни акти усвоени од страна на Надзорниот одбор на Групата. Засебен организационен дел надлежен за следење на кредитниот ризик е Секторот за управување со ризици и планирање – Дирекција за управување со кредитен ризик.

2.1.2. Контрола на лимитите за ризична изложеност и политики за заштита од ризик

Групата ја следи и управува со концентрацијата на кредитен ризик по различни основи, вклучувајќи ја концентрацијата по комитент, категории комитенти, дејности, валутна структура, географска концентрација, инструменти на обезбедување и по други основи. Групата управува со ризикот од концентрација преку дефинирање на висината на прифатливо ниво на изложеност по горенаведените категории на концентрации.

Иницијално, при одобрување кредит или друга кредитна изложеност, кредитоспособноста на клиентите се оценува од страна на соодветните кредитни тела, во зависност од видот и износот на изложеноста, врз база на дефинирани критериуми. Групата има имплементирано различни практики за намалување на кредитниот ризик при одобрување на кредитите, вклучувајќи колатерали и други видови обезбедување. Со оглед на тоа што колатералот сам по себе не е доволен да генерира парични текови, Групата го смета како секундарен фактор при оценувањето на кредитната способност. Вредноста и квалитетот на колатералот зависи од типот (првокласно обезбедување, недвижен, подвижен имот - залихи, побарувања и др.) и веројатноста за негово активирање со цел наплата на побарувањата. За дел од кредитните изложености класифицирани во категорија на ризик В нефункционални, Г и Д, коишто Групата очекува да ги наплати преку реализација на обезбедувањето, и обезбедувањето ги исполнува условите согласно Одлуката за методологијата за управување со кредитниот ризик, Групата ја зема предвид и неговата вредност при утврдување на сегашна вредност на очекувани идни парични текови на тие изложености. Обезбедувањето се дели на два вида: првокласно обезбедување кое се зема со 100 % при пресметка на нето реализирачка вредност, и останато обезбедување.

2. Управување со ризици (продолжува)

2.1. Кредитен ризик (продолжува)

2.1.2. Контрола на лимитите за ризична изложеност и политики за заштита од ризик (продолжува)

Поважните типови обезбедување за кредити и други изложености се:

а) Правни лица:

- Парични средства;
- Недвижен имот;
- Опрема и моторни возила;
- Залихи;
- Побарувања;
- Банкарски гаранции и гаранции од правни лица;
- Хартии од вредност, вклучувајќи: должнички хартии од вредност издадени од Владата на Република Северна Македонија, Народната банка на Република Северна Македонија и хартии од вредност издадени од останати правни лица;

б) Физички лица:

- Недвижен имот;
- Патнички возила;
- Депозити;
- Хартии од вредност, вклучувајќи: должнички хартии од вредност издадени од Владата на Република Северна Македонија, Народната банка на Република Северна Македонија и хартии од вредност издадени од останати правни лица.

2.1.3. Политики за пресметка на загуба од оштетување/исправка на вредноста

Загубите поради оштетување претставуваат идентификувани загуби на кредитното портфолио на Групата коишто настанале до датумот на изготвување на билансот на состојба и за кои постојат објективни докази за оштетување. Групата ја врши пресметката на исправка на вредност/посебна резерва за оштетување по извршената класификација на кредитната изложеност во соодветната категорија на ризик.

Согласно интерните акти на Групата, одредувањето на оштетувањата и исправката на вредност/посебна резерва се врши на поединечна основа, за сите изложености на кредитен ризик на Групата.

Изложености класификувани на поединечна основа

Класификацијата во ризична категорија на поединечно значајните изложености се врши врз основа на оцена (score), добиена врз основа на одредени параметри, вклучувајќи ја кредитната способност на клиентот, уредноста во измирувањето на обврските и квалитетот на обезбедувањето.

Групата има воспоставено Политика за управување со кредитен ризик и Политика и постапки за оштетување на изложеност на кредитен ризик, усвоена од страна на Надзорниот одбор, како и Процедури за идентификување, проценка, мерење, следење и контрола на кредитниот ризик донесени од страна на Управниот одбор, кои се усогласени со регулативата на НБРСМ за управување со кредитниот ризик.

2. Управување со ризици (продолжува)

2.1 Кредитен ризик (продолжува)

2.1.3 Политики за пресметка на загуба од оштетување/исправка на вредноста (продолжува)

Исправка на вредност/посебна резерва за оштетување на индивидуално оценетите ставки на поединечна основа се утврдуваат преку евалуација на генерирана загуба на датумот на изготвување на билансот на состојба, што претставува разлика меѓу сметководствената вредност и сегашната вредност на проценетите идни парични текови. Ефективната каматна стапка се користи при дисконтирањето на идните парични текови.

2.1.4. Методологии за проценка на кредитниот ризик на клиентите

Методологијата на Групата за системот на интерно рангирање на клиентите преку развиен score модел опфаќа селекција на критериуми за оцена на кредитниот ризик на клиентите кои се класифицираат на поединечна основа, во форма на score шема.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)

2.1. Кредитен ризик (продолжува)

2.1.A. Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
во илјади денари	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 1																		
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	584,646	3,099,376	51,976,672	45,575,424	3,515,798	4,988,407	23,474,969	22,703,885	51,310,820	50,817,709	7,324	5,874	758,861	1,163,935	15,018,774	16,869,427	146,647,864	145,224,038
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	(70)	(322)	(484,425)	(435,599)	-	-	(2,249)	(62)	(1,342)	(1,193)	(127)	(92)	(1,109)	(1,113)	(72,093)	(87,298)	(561,415)	(525,680)
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	584,576	3,099,054	51,492,247	45,139,825	3,515,798	4,988,407	23,472,720	22,703,823	51,309,478	50,816,516	7,197	5,782	757,752	1,162,822	14,946,681	16,782,129	146,086,449	144,698,358
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 2																		
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	-	-	10,243,676	9,728,374	-	-	5,254	-	-	-	2,125	861	182	661	964,860	1,189,662	11,216,097	10,919,558
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(2,022,512)	(1,677,993)	-	-	(552)	-	-	-	(321)	(122)	(22)	(114)	(110,760)	(121,965)	(2,134,166)	(1,800,194)
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	8,221,164	8,050,381	-	-	4,702	-	-	-	1,804	738	160	548	854,100	1,067,697	9,081,930	9,119,364

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)

2.1. Кредитен ризик (продолжува)

2.1.A. Анализа на вкупната изложеност на кредитен ризик (продолжува)

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
<i>во илјади денари</i>																		
Изложеност на кредитен ризик, класификувана во Групата 3																		
Сметководствена вредност, пред исправка на вредноста/посебна резерва	-	-	1,466,285	1,558,127	-	-	-	-	-	-	6,639	5,242	15,467	7,427	270,285	182,710	1,758,676	1,753,506
(Исправка на вредноста и посебна резерва)	-	-	(1,091,973)	(990,945)	-	-	-	-	-	-	(5,341)	(4,236)	(13,499)	(6,537)	(231,437)	(92,398)	(1,342,251)	(1,094,117)
Сметководствена вредност, намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	-	-	374,312	567,182	-	-	-	-	-	-	1,298	1,005	1,968	890	38,848	90,312	416,426	659,389
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик пред исправката на вредноста и посебната резерва	584,646	3,099,376	63,686,633	56,861,925	3,515,798	4,988,407	23,480,223	22,703,885	51,310,820	50,817,709	16,088	11,977	774,510	1,172,023	16,253,920	18,241,800	159,622,637	157,897,102
(Вкупна исправка на вредноста и посебна резерва)	(70)	(322)	(3,598,909)	(3,104,537)	-	-	(2,800)	(62)	(1,342)	(1,193)	(5,789)	(4,450)	(14,630)	(7,764)	(414,290)	(301,662)	(4,037,832)	(3,419,991)
Вкупна сметководствена вредност на побарувања со кредитен ризик намалена за исправката на вредноста и посебната резерва	584,576	3,099,054	60,087,724	53,757,388	3,515,798	4,988,407	23,477,423	22,703,823	51,309,478	50,816,516	10,299	7,527	759,881	1,164,259	15,839,630	17,940,138	155,584,805	154,477,111

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)

2.1. Кредитен ризик (продолжува)

2.1.Б. Вредност на обезбедувањето (објективна вредност) земено за заштита на кредитниот ризик

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
<i>во илјади денари</i>																
<i>Вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на поединечна основа</i>																
Првокласни инструменти за обезбедување																
парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во Банката)	-	-	1,465,055	1,446,839	-	-	-	-	-	-	83,784	81,845	189,179	200,126	1,738,018	1,728,810
државни хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
државни безусловни гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
банкарски гаранции	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	12	-	143,384	236,148	143,396	236,148
Гаранции од друштва за осигурување и полиси за осигурување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштва за осигурување)	-	-	1,574,467	1,663,490	-	-	-	-	-	-	-	-	417,913	333,224	1,992,380	1,996,715
Гаранции од физички лица	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Залог на недвижен имот																
имот за сопствена употреба (станови, куќи)	-	-	22,435,063	19,287,734	-	-	-	-	-	-	355	444	1,212,978	1,310,396	23,648,396	20,598,574
Имот за вршење дејност	-	-	43,449,443	41,958,292	-	-	-	-	-	-	11,300	14,462	8,090,679	10,515,983	51,551,421	52,488,737
Залог на подвижен имот	-	-	16,798,638	16,435,517	-	-	-	-	-	-	775	25,556	2,688,512	3,596,229	19,487,926	20,057,302
Останати видови на обезбедување	-	-	6,237,296	4,985,016	-	-	-	-	-	-	2	-	249,563	475,960	6,486,861	5,460,976
Вкупна вредност на обезбедувањето на кредитната изложеност којашто се оценува за оштетување на поединечна основа	-	-	91,959,962	85,776,888	-	-	-	-	-	-	96,228	122,307	12,992,208	16,668,067	105,048,398	102,567,262

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ
Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година
2. Управување со ризици (продолжува)
2.1. Кредитен ризик (продолжува)
2.1.B. Концентрација на кредитен ризик по сектори и дејности

во илјади денари	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
Индустриска гранка																		
Нерезиденти	-	-	259,457	361,283	-	-	582,748	-	-	-	591	26	-	-	-	1,687,383	842,796	2,048,692
Земјоделство, шумарство и рибарство	-	-	817,134	837,521	-	-	-	-	-	-	41	48	3	-	22,415	17,572	839,593	855,141
Рударство и вадење на камен	-	-	1,354,673	1,746,641	-	-	-	-	-	-	13	12	-	-	233,710	40,866	1,588,396	1,787,520
Прехранбена индустрија	-	-	3,526,177	3,102,921	-	-	-	-	-	-	69	99	24	25	174,394	177,890	3,700,664	3,280,935
Текстилна индустрија и производство на облека и обувки	-	-	863,955	858,135	-	-	-	-	-	-	60	97	220	17	341,830	314,888	1,206,065	1,173,137
Хемиска индустрија, производство на градежни материјали, производство и преработка на горива, фармацевтска индустрија	-	-	1,744,964	1,593,933	-	-	-	-	-	-	77	80	4	-	427,116	300,106	2,172,161	1,894,119
Производство на метали, машини, алати и опрема	-	-	3,762,377	3,374,413	-	-	-	-	-	-	87	74	51	-	1,579,557	883,720	5,342,072	4,258,206
Останата преработувачка индустрија	-	-	1,138,401	467,971	-	-	-	-	-	-	28	23	27	13	36,695	35,214	1,175,151	503,220
Снабдување со електрична енергија, гас, пареа и климатизација	-	-	2,293,081	1,795,216	-	-	-	-	-	-	338	186	135,499	135,499	773,844	995,671	3,202,762	2,926,571
Снабдување со вода, отстранување на отпадни води, управување со отпад и дејности за санација на околината	-	-	305,556	329,927	-	-	-	-	-	-	50	75	5,063	2,512	12,452	17,461	323,121	349,975
Градежништво	-	-	4,278,686	3,134,239	-	-	-	-	-	-	492	292	1,093	553	2,921,483	3,084,370	7,201,754	6,219,454

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)

2.1. Кредитен ризик (продолжува)

2.1.B. Концентрација на кредитен ризик по сектори и дејности

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
во илјади денари	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
Трговија на големо и трговија на мало, поправка на моторни возила и мотоцикли	-	-	6,331,430	6,016,055	-	-	-	-	-	-	877	1,022	1,278	1,094	4,201,641	4,769,716	10,535,226	10,787,887
Транспорт и складирање	-	-	752,150	1,330,673	-	-	-	-	-	-	123	146	109	136	359,122	583,048	1,111,504	1,914,003
Објекти за сместување и сервисни дејности со храна	-	-	1,195,431	961,945	-	-	-	-	-	-	157	69	220	178	21,667	29,481	1,217,475	991,673
Информации и комуникации	-	-	324,903	338,565	-	-	-	-	-	-	223	138	253	184	105,660	117,679	431,039	456,567
Финансиски дејности и дејности на осигурување	584,575	3,099,054	73,273	60,362	-	-	226,806	619,778	51,309,477	50,816,516	3,642	2,533	22,587	22,483	48,574	194,602	52,268,934	54,815,329
Дејности во врска со недвижен имот	-	-	4,738,344	4,144,433	-	-	-	-	-	-	6	2	16	78	321,231	511,884	5,059,597	4,656,397
Стручни, научни и технички дејности	-	-	844,737	789,789	-	-	-	-	-	-	121	63	169	88	86,895	98,191	931,922	888,131
Административни и помошни услужни дејности	-	-	230,976	231,847	-	-	-	-	-	-	126	51	1,461	1,181	368,938	363,000	601,501	596,079
Јавна управа и одбрана, задолжително социјално осигурување	-	-	1,711,914	1,860,058	3,515,798	4,988,407	22,667,869	22,084,045	-	-	361	462	290	339	432,316	408,115	28,328,548	29,341,426
Образование	-	-	418,136	478,917	-	-	-	-	-	-	6	4	52	28	25,085	32,012	443,279	510,961
Дејности на здравствена и социјална заштита	-	-	1,667,973	1,304,316	-	-	-	-	-	-	146	123	48	22	41,887	72,967	1,710,054	1,377,428
Уметност, забава и рекреација	-	-	303,127	240,409	-	-	-	-	-	-	81	45	36	20	193,856	153,846	497,100	394,320
Други услужни дејности	-	-	271,648	94,026	-	-	-	-	-	-	37	39	315	286	3,902	4,060	275,902	98,411

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ
Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година
2. Управување со ризици (продолжува)
2.1. Кредитен ризик (продолжува)
2.1.B. Концентрација на кредитен ризик по сектори и дејности (продолжува)

	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
во илјади денари	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
Дејности на домаќинствата како работодавачи, дејности на домаќинствата кои произведуваат разновидна стока и вршат различни услуги за сопствени потреби	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дејности на екстериторијалн и организации и тела	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Физички лица	-	-	20,772,445	18,237,360	-	-	-	-	-	-	2,492	1,760	591,017	998,608	3,099,028	3,040,111	24,464,982	22,277,838
Трговци поединци и физички лица кои не се сметаат за трговци	-	-	106,775	66,433	-	-	-	-	-	-	52	57	47	916	6,333	6,284	113,207	73,690
Вкупно	584,575	3,099,054	60,087,723	53,757,387	3,515,798	4,988,407	23,477,423	22,703,823	51,309,477	50,816,516	10,296	7,526	759,882	1,164,260	15,839,631	17,940,138	155,584,805	154,477,111

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)

2.1. Кредитен ризик (продолжува)

2.1.Г. Концентрација на кредитниот ризик по географска локација

во илјади денари	Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба		Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување		Парични средства и парични еквиваленти		Побарувања за провизии и надомести		Останати побарувања		Вонбилансни изложености		Вкупно	
	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
Географска локација																		
Република Северна Македонија	83,542	520	59,828,265	53,396,104	3,515,798	4,988,407	22,672,571	22,084,045	39,265,132	40,228,374	9,200	6,937	759,881	1,164,260	15,806,903	16,162,946	141,941,292	138,031,593
Земји-членки на Европската Унија	7,349	2,603,965	259,457	361,283	-	-	804,852	619,778	7,929,363	5,346,906	989	442	-	-	20,358	6,613	9,022,368	8,938,989
Европа (останато)	30,933	30,810	-	-	-	-	-	-	3,627,881	2,724,881	25	77	-	-	941	1,754,819	3,659,780	4,510,588
Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји членки на ОЕЦД)	462,752	463,758	-	-	-	-	-	-	408,516	2,443,616	82	70	-	-	11,427	15,760	882,777	2,923,203
Останато	-	-	-	-	-	-	-	-	78,585	72,738	3	-	-	-	-	-	78,588	72,738
(изложеноста која претставува повеќе од 10% од вкупната кредитна изложеност)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно	584,576	3,099,054	60,087,722	53,757,387	3,515,798	4,988,407	23,477,423	22,703,823	51,309,477	50,816,515	10,299	7,526	759,881	1,164,260	15,839,629	17,940,138	155,584,805	154,477,111

2. Управување со ризици (продолжува)

2.1. Кредитен ризик (продолжува)

2.1.Г. Концентрација на кредитниот ризик по географска локација

Вредноста на вкупната кредитна изложеност според географската положба на должниците покажува највисока концентрација во Република Северна Македонија, којашто на 31 декември 2022 година изнесува 91.23 % од вкупната изложеност (31 декември 2021 година: 89.35 %). Изложеноста кон должниците од земјите членки на ЕУ изнесува 5.80 % на 31 декември 2022 година (31 декември 2021 година: 5.79 %). Изложеноста кон должниците од останатите европски земји и земјите членки на ОЕЦД изнесува 2.97 % од вкупната изложеност на кредитен ризик на Групата на 31 декември 2022 година (31 декември 2021 година: 4.86 %).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)

2.1. Кредитен ризик (продолжува)

2.1.Д. Анализа на кредитниот ризик на средствата кои се мерат по објективна вредност преку билансот на успех

	Средства за тргување				Финансиски средства по објективна вредност преку Билансот на успех определни како такви при почетното признавање									
	Должнички хартии од вредност за тргување		Сопственички хартии од вредност за тргување		Должнички хартии од вредност		Сопственички хартии од вредност		Кредити на и побарувања од банки		Кредити на и побарувања од други комитенти		Вкупно	
	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
	во илјади денари													
Сметководствена вредност на финансиските средства кои се мерат по објективна вредност														
категиорија на ризик <u>без кредитен рејтинг</u>	19,982	19.961	107,405	118,700	354,937	350,371	-	-	-	-	-	-	482,324	489,032
категиорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категиорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категиорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категиорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категиорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категиорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категиорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
категиорија на ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупна сметководствена вредност	19,982	19.961	107,405	118,700	354,937	350,371	-	-	-	-	-	-	482,324	489,032

Вложувањата се однесуваат на финансиски средства кои се мерат по објективна вредност преку Билансот на успех и за кои нема издадено кредитен рејтинг од надворешни кредитни рејтинг агенции.

2. Управување со ризици (продолжува)

2.2. Ризик на ликвидност

Ликвидносниот ризик е ризик од загуба што се јавува кога Групата не може да обезбеди доволно парични средства за намирување на своите обврски во рокот на нивното достасување или може потребните средства да ги обезбеди со многу повисоки трошоци. Ликвидносниот ризик произлегува како од неможноста за правилно управување со неочекуваните промени во изворите на средства, така и од неможноста Групата навремено и брзо да ја претвори активата во парични средства, со минимални трошоци.

Процес на управување со ликвидносниот ризик

Управувањето со ликвидносниот ризик подразбира управување со активата и пасивата на начин што овозможува навремено и редовно плаќање на обврските, во нормални или во вонредни услови за работење на Групата.

Изложеноста на ликвидносен ризик зависи од одделните категории во билансот на состојба според роковите на достасување (резидуална рочност) и нивото на нивна усогласеност. Изложеноста на ризик од несолвентност зависи од нивото на капитал и резерви, односно од сопствените средства на Групата. Целта за управувањето со овој ризик е да се максимизира стабилноста и профитабилноста, преку применување оптимална комбинација на рочноста и валутната структура на средствата и обврските.

Групата е изложена на побарувања на дневна основа за повлекување средства од страна на комитентите, кои влијаат на расположливите парични средства од тековните сметки, депозитите и заемите. Групата нема потреба да одржува ниво на парични средства за да излезе во пресрет на сите потенцијални барања, проценувајќи дека реално достасаните обврски (стабилност на депозитното јадро) може да бидат предвидени со голема сигурност.

Групата има воспоставено Политика за управување со ликвидносен ризик која е усвоена од страна на Надзорниот одбор и истата редовно се ревидира, а во која е дефиниран начинот на управување со ликвидноста. Управувањето со ликвидноста се одвива преку утврдување на основните цели, оцена на капацитетот на Групата за преземање ликвидносен ризик и оцена на профилот на ризичност, основните компоненти на системот на управување со ликвидносен ризик, основните елементи на процесот на одржување соодветно ниво на ликвидност и утврдување прифатливи инструменти за заштита од или намалување на ликвидносниот ризик.

Групата има воспоставено Процедури за идентификување, мерење или оцена, контрола или намалување и следење на ликвидносниот ризик, кои се донесени од страна на Управниот одбор и истите редовно се ревидираат. Во Процедурите се подетално разработени постапките (процесите) за управување со ликвидносниот ризик, и тоа: идентификување, мерење или оцена на ликвидноста и ликвидносниот ризик, тестирање на оперативната ликвидност и стрес-тестирање на ликвидноста, следење на ликвидноста и ликвидносниот ризик и известување, контрола или намалување на ликвидносниот ризик и процес на утврдување на интерната ликвидност (ПИЛ).

2. Управување со ризици (продолжува)

2.2. Ризик на ликвидност (продолжува)

Процес на управување со ликвидносниот ризик (продолжува)

Рочна структура на активата (побарувањата) и пасивата (обврските) на збирно ниво и според секоја значајна валута, стапка на покриеност со ликвидност (СПЛ) на збирно ниво и според секоја значајна валута, интерни ликвидносни показатели, концентрација на изворите на средства според инструменти, односно производи, цената на изворите на средства и нивната рочност, можноста за обновување на изворите на средства, утврдувањето на расположливите неоптоварени средства, стрес-тестирање и стрес-тестирање во обратна насока (reverse stress-test), планирање на потребите за ликвидност на дневна основа, исполнување на законска обврска за задолжителна резерва во денари и девизи, анализа на денарска и девизна оперативна ликвидност, сопствени средства и стапка на адекватност на капиталот и други постапки, претставуваат методи кои се користат од страна на Групата за мерење на ликвидносниот ризик.

Раководството на Групата ги следи состојбите на тековните сметки и депозитите на дневна основа. Раководството врз база на своето искуство ги одредува критичните денови кои влијаат врз ликвидноста на Групата, односно значајните датуми кои влијаат врз одливот на средства. Врз основа на идентификација на расположливите средства и определените, дневни потреби на пари, се донесува одлука за соодветната употреба на средствата.

Совпаѓањето и контролираната неусогласеност на средствата и обврските е од фундаментално значење за раководството на Групата.

Групата управува со ризикот на ликвидност преку постојано набљудување на достасаноста на средствата и обврските.

Од 01.01.2021 година започна со примена новата Одлука за методологијата за управување со ликвидносниот ризик („Службен весник на РСМ“ бр.146/20), со што Групата изврши имплементација на барањата и го усогласи своето работење со истата.

Анализата според достасаноста на финансиските средства и обврски, вклучително билансна и вонбилансна достасаност на 31 декември 2022 и 2021 година, е изработена според преостанатите договорни достасувања, односно преостанатиот период од датумот на известување до договорниот датум на достасување. Прикажаните износи во анализите не се намалени за износите на акумулираната амортизација, исправка на вредност и издвоената посебна резерва. Постојат индикации за значајна неусогласеност за периодот до еден месец, еден до три месеци и три до дванаесет месеци на 31 декември 2022 година и на 31 декември 2021 година. Основна причина за гореспоменатата неусогласеност лежи во фактот што краткорочните извори на средства се ангажирани за одобрување на кредити со подолг временски период на доспевање. За потребите на управување со ликвидносниот ризик, Групата ги следи и очекуваните приливи од кредити и аванси, очекуваните одливи од депозити, како и очекуваното користење на вонбилансни обврски каде е вграден елементот на предвидување и истата укажува на стабилна ликвидносна позиција.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)

2.2. Ризик на ликвидност (продолжува)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)

во илјади денари	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2022 (тековна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	46,753,930	1,837,941	-	8,853,373	-	-	57,445,244
Средства за тргување	127,387	-	-	-	-	-	127,387
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	354,937	354,937
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	86,564	3,859	30,936	488	-	462,798	584,645
Кредити на и побарувања од други комитенти	1,784,640	3,854,285	15,714,850	8,556,043	17,950,440	15,707,512	63,567,770
Вложувања во хартии од вредност	299,757	995,892	11,179,145	917,861	7,374,095	6,350,994	27,117,744
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	385,387	385,387
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	984	-	-	-	-	984
Останати побарувања	2,161,738	52	31,510	136,185	-	-	2,329,485
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно финансиски средства	51,214,016	6,693,013	26,956,441	18,463,950	25,324,535	23,261,628	151,913,583
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	260,358	-	-	-	-	-	260,358
Депозити на други комитенти	89,418,632	9,570,760	23,389,204	6,904,015	3,742,760	148,765	133,174,136
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	22,444	45,997	204,048	190,169	193,654	47,222	703,534
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	33,555	-	-	-	-	-	33,555
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	741,874	7,527	5,092	5,638	-	-	760,131
Вкупно финансиски обврски	90,476,863	9,624,284	23,598,344	7,099,822	3,936,414	195,987	134,931,714
Вонбилансни стапки							
Вонбилансна актива	56,129	241,539	105,570	39,127	158,468	-	600,833
Вонбилансна пасива	8,807,392	1,213,537	5,204,041	2,973,035	245,809	-	18,443,814
Рочна неусогласеност	(48,014,110)	(3,903,270)	(1,740,375)	8,430,220	21,300,781	23,065,641	(861,113)

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)
2.2. Ризик на ликвидност (продолжува)

Анализа според достасаноста на финансиските средства и обврски (преостаната рочност)

<i>во илјади денари</i>	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	Вкупно
2021 (претходна година)							
Финансиски средства							
Парични средства и парични еквиваленти	49,695,217	1,785,554	-	6,377,520	-	-	57,858,291
Средства за тргување	141,666	-	-	-	-	-	141,666
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	350,371	350,371
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	2,080	818,357	1,629,765	185,366	-	463,805	3,099,373
Кредити на и побарувања од други комитенти	1,450,679	2,668,325	14,272,482	7,326,615	16,323,680	14,712,676	56,754,457
Вложувања во хартии од вредност	456,297	499,907	7,565,856	5,425,788	7,482,095	6,327,304	27,757,247
Вложувања во придружени друштва	-	-	-	-	-	348,731	348,731
Побарувања за данок на добивка (тековен)	-	391	-	-	-	-	391
Останати побарувања	2,393,635	1,281	21,988	136,645	-	-	2,553,549
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно финансиски средства	54,139,574	5,773,815	23,490,091	19,451,934	23,805,775	22,202,887	148,864,076
Финансиски обврски							
Обврски за тргување	2,623	-	-	-	-	-	2,623
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	286,993	54,583	67	-	-	-	341,643
Депозити на други комитенти	85,916,347	9,681,642	24,250,353	6,662,044	3,992,655	121,112	130,624,153
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	24,201	26,591	161,451	197,669	277,501	31,060	718,473
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	100,751	120	-	-	-	-	100,871
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	1,413,571	2,435	3,832	5,507	-	-	1,425,345
Вкупно финансиски обврски	87,744,486	9,765,371	24,415,703	6,865,220	4,270,156	152,172	133,213,108
Вонбилансни ставки							
Вонбилансна актива	52,641	228,220	184,628	108,370	124,610	2,157	700,626
Вонбилансна пасива	9,342,347	1,163,428	7,344,687	2,669,471	264,746	-	20,784,679
Рочна неусогласеност	(42,894,618)	(4,926,764)	(8,085,671)	10,025,613	19,395,483	22,052,872	(4,433,085)

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)

2.3. Пазарен ризик

Пазарниот ризик претставува ризик дека објективната вредност или идните готовински текови на некој финансиски инструмент ќе флукутираат поради промени во пазарните цени. Пазарните ризици произлегуваат од отворени девизни, каматни и позиции од сопственички хартии од вредност кои се изложени на пазарни движења и промени на пазарните стапки или цените (како што се каматните стапки, каматни маржи, девизен курс и цени на капитал).

2.3.1. Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик

A. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските

	Добивка/ Загуба во илјади денари	Сопствени средства во илјади денари	Актива пондерирана според ризици во илјади денари	Стапка на адекватност на капиталот Во %
2022 (тековна година)				
Износ пред анализи на чувствителност/ стрес-тестови (состојба на 31.12.2022)		13.377.396	76.902.609	17,40
Ефекти од примена на сценарија Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото) Стрес-тест сценарија а) Редовни (нормални) услови на работа Сценарио 1: Денарот да депрецира за 5% во однос на другите валути	20.133	13.377.396	80.308.226	16,66
Сценарио 2: Денарот да апрецира за 5% во однос на другите валути	(20.133)	13.377.396	73.496.992	18,20
б) Вонредни услови Сценарио 1: Денарот да депрецира за 30% во однос на сите други валути	120.801	13.377.396	97.336.312	13,74
Сценарио 2: Денарот да апрецира за 30% во однос на сите други валути	(120.801)	13.377.396	56.468.906	23,69
Ризик од промена на каматните стапки (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото) Стрес-тест сценарија а) Редовни (нормални) услови на работа Сценарио 1: Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки по одлука на органите на управување на Банката да се зголемат за 3,00 п.п.	441.967	13.377.396	76.902.609	17,40
Сценарио 2: Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки по одлука на органите на управување на Банката да се намалат за 3,00 п.п.	(441.967)	13.377.396	76.902.609	17,40

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)**2.3. Пазарен ризик (продолжува)****2.3.1. Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик (продолжува)****A. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските (продолжува)****б) Вонредни услови**

Сценарио 1: Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки по одлука на органите на управување на Банката да се зголемат за 6,00 п.п

Сценарио 2: Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки по одлука на органите на управување на Банката да се намалат за 6,00 п.п

Ризик од промена на пазарна цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

		Актива пондери- рана според ризици	Стапка на адекват- ност на капиталот
Добивка/ Загуба	Сопствени средства		
во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	Во %
883.934	13.377.396	76.902.609	17,40
(883.934)	13.377.396	76.902.609	17,40

Добиените ефекти од симулациите со 31.12.2022 година немаат влијание врз сопствените средства на Групата бидејќи потенцијалниот ефект би бил апсорбиран од добивката за годината.

Оваа табела ја претставува анализата на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските на Банката, поради незначителното учество (под 1 %) на вкупната актива на Подружницата во активата на Банката. Групата не спроведува стрес-тестирање за ризикот од промена на пазарна цена кај вложувања во сопственички хартии од вредност, како и комбинирани сценарија од промена на пазарните ризици.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)
2.3. Пазарен ризик (продолжува)
2.3.1. Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик (продолжува)
A. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските (продолжува)

	Добивка/ Загуба	Сопствени средства	Активна пондерирана според ризици	Стапка на адекватност на капиталот
	во илјади денари	во илјади денари	во илјади денари	Во %
2021 (претходна година)				
Износ пред анализи на чувствителност/ стрес-тестови (состојба на 31.12.2021)		12.493.262	72.035.978	17.34
Ефекти од примена на сценарија				
Ризик од промена на девизен курс (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Стрес-тест сценарија				
а) Редовни (нормални) услови на работа				
Сценарио 1: Денарот да депрецира за 5% во однос на другите валути	2,473	12.493.262	75.216.272	16,61
Сценарио 2: Денарот да апрецира за 5% во однос на другите валути	(2.473)	12.493.262	68.855.684	18,14
б) Вонредни услови				
Сценарио 1: Денарот да депрецира за 30% во однос на сите други валути	14.840	12.493.262	91.117.740	13,71
Сценарио 2: Денарот да апрецира за 30% во однос на сите други валути	(14.840)	12.493.262	52.954.216	23,59
Ризик од промена на каматните стапки (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)				
Стрес-тест сценарија				
а) Редовни (нормални) услови на работа				
Сценарио 1: Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки по одлука на органите на управување на Банката да се зголемат за 1,00 п.п.	103.710	12.493.262	72.035.978	17.34
Сценарио 2: Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки по одлука на органите на управување на Банката да се намалат за 1,00 п.п.	(103.710)	12.493.262	72.035.978	17.34

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)

2.3. Пазарен ризик (продолжува)

2.3.1. Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик (продолжува)

A. Анализа на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските (продолжува)

б) Вонредни услови

Сценарио 1: Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки по одлука на органите на управување на Банката да се зголемат за 6,00 п.п

Сценарио 2: Каматните стапки на билансните позиции со променливи и прилагодливи каматни стапки по одлука на органите на управување на Банката да се намалат за 6,00 п.п

Ризик од промена на пазарна цена кај вложувањата во сопственички хартии од вредност (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Комбинирани сценарија, ако има (наведете ги одделно различните сценарија, вклучително и основните карактеристики на сценариото)

Добивка/ Загуба во илјади денари	Сопствени средства во илјади денари	Активна пандери- рана според ризик во илјади денари	Стапка на адекват- ност на капиталот Во %
622.258	12.493.262	72.035.978	17.34
(622.258)	12.493.262	72.035.978	17.34

Оваа табела ја претставува анализата на чувствителноста на промените на пазарниот ризик на средствата и обврските на Банката, поради незначителното учество (под 1 %) на вкупната актива на Подружницата во активата на Банката. Групата не спроведува стрес-тестирање за ризикот од промена на пазарна цена кај вложувања во сопственички хартии од вредност, како и комбинирани сценарија од промена на пазарните ризици.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)

2.3. Пазарен ризик (продолжува)

2.3.1. Анализа на чувствителноста на средствата и обврските на промени на пазарниот ризик (продолжува)

Б. Анализа на вредноста изложена на пазарен ризик за портфолиото за тргување

	тековна година 2022				претходна година 2021			
	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)	состојба на 31 декември	просечна вредност	највисока вредност (максимум)	најниска вредност (минимум)
во илјади денари								
Вредност изложена на ризик кај каматоносните инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај инструментите во странска валута	-	-	-	-	-	-	-	-
Вредност изложена на ризик кај сопственичките инструменти	-	-	-	-	-	-	-	-
Варијанса (ефект на нетирање)								
Вкупно	-	-	-	-	-	-	-	-

Согласно „Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот“ Групата не утврдува капитал потребен за покривање на пазарните ризици за портфолиото за тргување, поради тоа што портфолиото за тргување не надминува 5 % од вкупната актива или 915 милиони денари.

2. Управување со ризици (продолжува)

2.3. Пазарен ризик (продолжува)

2.3.2. Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Ризик од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности (во понатамошниот текст: ризик на каматни стапки) претставува ризик од загуба кој произлегува од неповолните промени на каматните стапки, а кои влијаат на позициите во портфолиото на банкарските активности на Групата. Истиот може да настане и од рочна неусогласеност на средствата и изворите на средства, што на долг рок може негативно да се одрази на одржувањето на вредноста на капиталот и профитабилноста.

Групата е изложена на ризици во однос на ефектите од движењата на нивото на каматните стапки на пазарот врз финансиските позиции и готовинските текови. Каматните маржи можат да се зголемат како резултат на таквите промени, но исто така можат и да се намалат или да предизвикаат загуба во случај на појава на непланирани движења. Активностите за управување со средствата и обврските се спроведуваат од аспект на реагирање на сензитивноста на Групата на промените на каматните стапки. Групата настојува да ја одржи нето каматната маржа во рамките на прифатливото ниво. Во секој случај, крајниот ефект ќе зависи од различни фактори, вклучувајќи ја стабилноста на економијата, опкружувањето и стапката на инфлација.

Изложеноста на овој ризик зависи од вредноста на билансните и вонбилансните позиции кои се чувствителни на промена на каматните стапки, осцилаторноста на каматните стапки и временскиот период во чии рамки постои изложеност на ризик од промена на каматни стапки.

Целта на управувањето со ризикот од промена на каматните стапки е максимизирање на стабилноста и профитабилноста преку применување оптимална структура и оптимални каматни стапки на портфолиото на банкарски активности.

Групата има воспоставено Политика за управување со ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарските активности, која е усвоена од страна на Надзорниот одбор и истата редовно се ревидира. Политиката дефинира: предмет и дефиниции, основни цели, системот за управување со ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности (ефикасен процес на управување и организациска поставеност на управувањето со ризикот од промена на каматни стапки) и оцена на капацитетот за преземање на овој ризик и оцена на профилот на ризичност, прифатливи инструменти за заштита од или намалување на ризикот. Групата има воспоставено Процедури за идентификување, мерење или оцена, контрола или намалување и следење на ризикот од промена на каматни стапки во портфолиото на банкарски активности, кои се донесени од страна на Управниот одбор и истите редовно се ревидираат. Процедурите подетално ги разработуваат постапките и процесите за управување со каматниот ризик, и тоа: идентификување, мерење или оцена, контрола или намалување и следење и известување за изложеноста на ризик од промена на каматни стапки.

Методи кои се користат за мерење на овој ризик вклучуваат: анализа на реализираните каматни приходи и расходи, просечни пондерирани каматни стапки, каматна маржа (распон), нето каматна маржа, и други интерни показатели за изложеност на ризик од промена на каматните стапки, анализа на структурата и динамиката на каматноносната актива и каматноносната пасива и влијанието на квалитетот на активата врз профитабилното работење на Групата, коефициент на каматноносна актива и каматноносна пасива, каматен јаз, промена на економската вредност на портфолиото на банкарски активности, анализа на усогласеноста на каматните стапки на финансиските средства и обврски и на рочната неусогласеност на каматочувствителните активни и пасивни позиции, ризик од разлики во висината на референтните каматни стапки на инструменти со слични карактеристики, ризик од движење на крива на принос, ризик кој произлегува од опциите што се вградени во каматочувствителните позиции, симулациони модели, стрес-тестирање и стрес-тестирање во обратна насока (reverse stress-test) и друго.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)**2.3. Пазарен ризик (продолжува)****2.3.2. Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)****А. Анализа на чувствителноста на промени на каматните стапки**

Подолу е прикажан „Образец ВПВ“ изготвен согласно „Упатството за спроведување на Одлуката за управување со ризикот од промена на каматните стапки во портфолиото на банкарски активности“ за годините што завршуваат на 31 декември 2022 и 2021 година.

во илјади денари

	Позиција	Валута	31 декември 2022
	1	2	3
1.1	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД (ФКС+ВКС+ПКС)	МКД	675,999
1.2	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА УСД (ФКС+ВКС+ПКС)	УСД	(5,441)
1.3	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ЕУР (ФКС+ВКС+ПКС)	ЕУР	183,367
1.4	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД кл ЕУР (ФКС+ВКС+ПКС)	МКД кл ЕУР	1,243,478
1.5	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА останати (ФКС+ВКС+ПКС)	останати	(2,843)
2	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ		2,094,560
3	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		13,377,396
4	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		15.66%
	Позиција	Валута	31 декември 2021
	1	2	3
1.1	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД (ФКС+ВКС+ПКС)	МКД	757,567
1.2	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА УСД (ФКС+ВКС+ПКС)	УСД	10,443
1.3	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА ЕУР (ФКС+ВКС+ПКС)	ЕУР	314,316
1.4	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА МКД кл ЕУР (ФКС+ВКС+ПКС)	МКД кл ЕУР	1,016,599
1.5	НЕТО ПОНДЕРИРАНА ПОЗИЦИЈА ЗА ВАЛУТА останати (ФКС+ВКС+ПКС)	останати	2,935
2	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ - ПРОМЕНА НА ЕКОНОМСКАТА ВРЕДНОСТ НА ПОРТФОЛИОТО НА БАНКАРСКИ АКТИВНОСТИ		2,101,860
3	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА		12,493,262
4	ВКУПНА ПОНДЕРИРАНА ВРЕДНОСТ/СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА (2/3*100)		16.82%

Оваа табела ја претставува анализата на чувствителноста на промените на каматните стапки на Банката, поради незначителното учество (под 1 %) на вкупната актива на Подружницата во активата на Банката.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)

2.3. Пазарен ризик (продолжува)

2.3.2. Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки

31 декември 2022 (тековна година)	во илјади денари						Вкупно каматноосни средства / обврски
	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	
ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА							
Парични средства и парични еквиваленти	49,530,489	1,832,668	-	-	-	-	51,363,157
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	86,533	3,859	31,219	-	-	-	121,611
Кредити на и побарувања од други комитенти	1,565,305	3,668,095	41,906,387	3,040,767	5,163,698	4,059,919	59,404,171
Вложувања во хартии од вредност	299,757	994,919	11,115,065	844,733	7,232,255	6,302,385	26,789,114
Останата неспомената каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	51,482,084	6,499,541	53,052,671	3,885,500	12,395,953	10,362,304	137,678,053
ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ							
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на други комитенти	17,234,835	9,462,958	28,430,341	2,300,258	1,636,700	-	59,065,092
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	14,436	45,058	499,060	1,751	2,147	-	562,452
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	-	-	-
Останати неспоменати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	17,249,271	9,508,016	28,929,401	2,302,009	1,638,847	-	59,627,544
Нето-билансна позиција	34,232,813	(3,008,475)	24,123,270	1,583,491	10,757,106	10,362,304	78,050,509
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции							
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции							
Нето вонбилансна позиција							
Вкупна нето-позиција	34,232,813	(3,008,475)	24,123,270	1,583,491	10,757,106	10,362,304	78,050,509

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)

2.3. Пазарен ризик (продолжува)

2.3.2. Анализа на ризикот од промена на каматните стапки на финансиските средства и обврски (без средствата за тргување)

Б. Анализа на усогласеноста на каматните стапки (продолжува)

31 декември 2021 (претходна година)	во илјади денари						Вкупно каматносни средства / обврски
	до 1 месец	од 1 до 3 месеци	од 3 до 12 месеци	од 1 до 2 години	од 2 до 5 години	над 5 години	
ФИНАНСИСКИ СРЕДСТВА							
Парични средства и парични еквиваленти	48,707,891	1,784,795	-	-	-	-	50,492,686
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	2,080	817,749	1,320,995	-	-	-	2,140,824
Кредити на и побарувања од други комитенти	1,173,496	2,616,560	40,747,026	1,713,732	4,044,790	2,522,430	52,818,034
Вложувања во хартии од вредност	454,167	499,908	7,564,380	5,323,621	7,339,718	6,278,769	27,460,563
Останата неспомената каматочувствителна актива	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски средства	50,337,634	5,719,012	49,632,401	7,037,353	11,384,508	8,801,199	132,912,107
ФИНАНСИСКИ ОБВРСКИ							
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	-	54,374	-	-	-	-	54,374
Депозити на други комитенти	16,837,115	9,658,175	30,128,073	2,102,612	1,240,661	-	59,966,636
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	21,279	26,526	533,687	38,701	3,907	-	624,100
Субординирани обврски и хибридни инструменти	-	-	-	-	-	-	-
Останати неспоменати каматочувствителни обврски	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно каматочувствителни финансиски обврски	16,858,394	9,739,075	30,661,760	2,141,313	1,244,568	-	60,645,110
Нето-билансна позиција	33,479,240	(4,020,063)	18,970,641	4,896,040	10,139,940	8,801,199	72,266,997
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции							
Вонбилансни каматочувствителни активни позиции							
Нето вонбилансна позиција							
Вкупна нето-позиција	33,479,240	(4,020,063)	18,970,641	4,896,040	10,139,940	8,801,199	72,266,997

2. Управување со ризици (продолжува)

2.3. Пазарен ризик (продолжува)

2.3.3. Валутен ризик

Валутен ризик е ризик од загуба заради промена на меѓувалутните курсеви и/или промена на вредноста на денарот кон вредноста на другите странски валути.

Изложеноста на валутен ризик зависи од износот на билансните и вонбилансните позиции кои се деноминирани во девизи или во денари со валутна клаузула, како и од движењето на меѓувалутните курсеви и/или промена на вредноста на денарот кон вредноста на другите странски валути.

Целта на Групата во управувањето со валутниот ризик е максимизирање на стабилноста и профитабилноста, преку применување оптимална валутна структура на средствата и обврските.

Групата има воспоставено Политика за управување со валутен ризик, која е усвоена од страна на Надзорниот одбор и истата редовно се ревидира. Политиката ги дефинира основните цели, основните компоненти на системот за управување со валутниот ризик (ефикасен процес и организациска поставеност), оценка на капацитетот на Групата за преземање валутен ризик и оценка на профилот на ризичност и прифатливи инструменти за заштита од или намалување на валутниот ризик.

Групата има воспоставено Процедури за идентификување, мерење или оценка, контрола или намалување и следење на валутниот ризик, кои се донесени од страна на Управниот одбор, и истите редовно се ревидираат. Процедурите подетално ги разработуваат постапките и процесите за управување со валутниот ризик, и тоа: идентификување на валутниот ризик, мерење или оценка, контрола и следење и известување за изложеноста на валутен ризик.

Методите за мерење на валутниот ризик вклучуваат: анализа на изложеноста на валутен ризик по позиции и збирно, валутна структура на билансот на состојба, валутна структура на девизните средства, стрес-тестирање и стрес-тестирање во обратна насока (reverse stress-test) и други методи.

Главниот принцип на политиката на Групата за управување со валутниот ризик е да оствари и одржува усогласеност на нејзините побарувања во странска валута (средства во странска валута), како минимум, во износ од нејзините вкупни обврски во странска валута (обврски во странска валута). Исто така, овој однос се одржува и од перспектива на доспеаноста на обврските и побарувањата во странска валута. Ваквиот однос во билансот на состојба обезбедува дека Групата е во состојба да ги покрива загубите од курсни разлики кои потекнуваат од нејзините обврски преку курсните разлики кои произлегуваат од нејзините побарувања, дури и во услови на чести промени на девизните курсеви. Табелите подолу ја сумираат нето девизната позиција на монетарните средства и обврски на Групата на 31 декември 2022 и 2021 година.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

2. Управување со ризици (продолжува)

2.3. Пазарен ризик (продолжува)

2.3.3. Валутен ризик (продолжува)

во илјади денари				наведете ги одделно валутите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните монетарни средства/обврски					Други валути	Вкупно
	МКД	ЕУР	УСД							
2022 (тековна година)										
Монетарни средства										
Парични средства и парични еквиваленти	35,892,504	12,195,759	6,970,847	-	-	-	-	-	2,384,790	57,443,900
Средства за тргување	127,387	-	-	-	-	-	-	-	-	127,387
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	354,937	-	-	-	-	-	-	-	-	354,937
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	83,541	500,978	-	-	-	-	-	-	-	584,519
Кредити на и побарувања од други комитенти	31,328,918	28,056,228	471,208	-	-	-	-	-	-	59,856,354
Вложувања во хартии од вредност	13,607,839	13,506,585	520	-	-	-	-	-	-	27,114,944
Вложувања во придружени друштва	385,387	-	-	-	-	-	-	-	-	385,387
Побарувања за данок на добивка (тековен)	983	-	-	-	-	-	-	-	-	983
Останати побарувања	1,954,928	197,361	156,657	-	-	-	-	-	24	2,308,970
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно монетарни средства	83,736,424	54,456,911	7,599,232	-	-	-	-	-	2,384,814	148,177,381
Монетарни обврски										
2.Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	27,166	38,752	30,866	-	-	-	-	-	163,574	260,358
Депозити на други комитенти	70,089,900	53,475,559	7,417,758	-	-	-	-	-	2,190,920	133,174,137
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	698,159	-	-	-	-	-	-	-	698,159
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	33,554	-	-	-	-	-	-	-	-	33,554
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	473,723	121,196	159,205	-	-	-	-	-	5,914	760,038
Вкупно монетарни обврски	70,624,343	54,333,666	7,607,829	-	-	-	-	-	2,360,408	134,926,246
Нето-позиција	13,112,081	123,245	(8,597)	-	-	-	-	-	24,406	13,251,135

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ
Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година
2. Управување со ризици (продолжува)
2.3. Пазарен ризик (продолжува)
2.3.3. Валутен ризик (продолжува)

	МКД	ЕУР	УСД	наведете ги одделно валутите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните монетарни средства/обврски					Други валути	Вкупно
<i>во илјади денари</i>										
2021 (претходна година)										
Монетарни средства										
Парични средства и парични еквиваленти	40,197,941	10,263,860	5,546,159	-	-	-	-	-	1,849,138	57,857,098
Средства за тргување	138,661	-	3,005	-	-	-	-	-	-	141,666
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	350,371	-	-	-	-	-	-	-	-	350,371
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	518	991,779	1,632,426	-	-	-	-	-	474,310	3,099,033
Кредити на и побарувања од други комитенти	28,632,861	24,691,554	211,706	-	-	-	-	-	-	53,536,121
Вложувања во хартии од вредност	13,593,530	14,163,166	490	-	-	-	-	-	-	27,757,186
Вложувања во придружени друштва	348,731	-	-	-	-	-	-	-	-	348,731
Побарувања за данок на добивка (тековен)	391	-	-	-	-	-	-	-	-	391
Останати побарувања	1,556,832	840,231	144,067	-	-	-	-	-	74	2,541,204
Заложени средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно монетарни средства	84,819,836	50,950,590	7,537,853	-	-	-	-	-	2,323,522	145,631,801
Монетарни обврски										
Обврски за тргување	2,623	-	-	-	-	-	-	-	-	2,623
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Депозити на банки	28,663	19,278	278,808	-	-	-	-	-	14,894	341,643
Депозити на други комитенти	71,239,547	50,171,477	6,995,955	-	-	-	-	-	2,217,174	130,624,153
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	713,536	-	-	-	-	-	-	-	713,536
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	100,871	-	-	-	-	-	-	-	-	100,871
Одложени даночни обврски	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	1,001,245	175,640	236,522	-	-	-	-	-	11,943	1,425,350
Вкупно монетарни обврски	72,372,949	51,079,931	7,511,285	-	-	-	-	-	2,244,011	133,208,176
Нето-позиција	12,446,887	(129,341)	26,568	-	-	-	-	-	79,511	12,423,625

2. Управување со ризици (продолжува)

2.3. Пазарен ризик (продолжува)

2.3.4. Останати пазарни ризици

Останатите пазарни ризици се однесуваат на пазарниот ризик кој претставува ризик од загуба како последица на промена на цената на финансиските инструменти и стоките наменети за тргување.

Изложеноста зависи од вредноста на портфолиото за тргување и од движењето на цената на финансиските инструменти кои се дел од портфолиото за тргување.

Целта на Групата во управувањето со останатите пазарни ризици е максимизирање на стабилноста и профитабилноста, преку применување оптимална структура на портфолиото за тргување.

Групата има воспоставено Политика за управување со пазарен ризик, која е усвоена од страна на Надзорниот одбор и истата редовно се ревидира. Политиката ги дефинира: предмет и дефиниции, основните цели, системот за управување со пазарниот ризик (ефикасен процес и организациска поставеност), оценка на капацитетот за преземање на овој ризик и оценка на профилот на ризичност и прифатливи инструменти за заштита од или намалување на ризикот.

Групата има воспоставено Процедури за идентификување, мерење или оценка, контрола или намалување и следење на пазарниот ризик, кои се донесени од страна на Управниот одбор и истите редовно се ревидираат. Процедурите подетално ги разработуваат постапките и процесите за управување со пазарниот ризик, и тоа: идентификување на пазарниот ризик, мерење или оценка, контрола или намалување и следење и известување за изложеноста на пазарен ризик.

Методите за мерење на пазарниот ризик вклучуваат: Анализа на секое вложување наменето за тргување, анализа на портфолиото за тргување (вид на хартија од вредност, пазарна сегментација, пазарна вредност, учество во капиталот на издавачот и друго), валутна структура, реализирани трансакции на тргување, почитување законски лимити, почитување интерни лимити и исклучоци, резултати од тргувањето, дневно следење на портфолиото за тргување во однос на вкупните активности на Групата, стрес-тестирање и стрес-тестирање во обратна насока (reverse stress - test) и други методи.

На 31 декември 2022 и 2021 година, согласно регулаторните барања, Групата не утврди капитал потребен за покривање на пазарниот ризик за портфолиото за тргување.

2.4. Оперативен ризик

Оперативен ризик е ризик од загуба поради несоодветни или неуспешни внатрешни процеси, лица и системи во Банката или од надворешни настани. Оперативниот ризик го вклучува и правниот ризик, како и ризикот од перење пари и финансирање на тероризмот, ризикот од несоодветност на информативните системи и други оперативни ризици.

Под „правен ризик“ се подразбира ризик од загуба којшто произлегува од прекршувања или непочитувања на законските и подзаконските прописи, договори, пропишани практики, етички стандарди, или како последица на погрешно толкување на прописите, правилата, договорите и други правни документи.

Групата има воспоставено рамка за управување со оперативен ризик која се базира врз Стратегија, Политика и Методологија, соодветна организациска структура и воспоставен процес за управување со овој ризик. Таа овозможува во рамките на различните процеси во Групата да се идентификуваат ризиците кои произлегуваат од овие процеси, нивно мерење и преземање корективни акции со цел да се избегне потенцијалниот негативен ефект врз финансискиот резултат и капиталната позиција на Групата. Соодветноста на воспоставената рамка за управување со оперативен ризик редовно се ревидира.

2. Управување со ризици (продолжува)

2.4. Оперативен ризик (продолжува)

Идентификувањето и мерењето на оперативниот ризик Групата го врши преку анализа на прибраните податоци за настани кои предизвикале или може да предизвикаат штета во Групата, анализа на клучните показатели за ризик на Групата, примена на метод на самооценување преку квалитативен пристап, како и анализа на надворешни податоци за загуби кај други банки.

Групата утврдува капитал за покривање на оперативниот ризик применувајќи го стандардизираниот пристап. Износот на капиталот со 31.12.2022 година е презентираан во точката 3.1.1. Извештај за стапката на адекватност на капиталот.

3. Адекватност на капиталот

Согласно Одлуката од НБРСМ за консолидирана супервизија, доколку вкупната актива на подреденото лице е помала од 1 % од активата на матичното лице, подреденото лице нема да се вклучи во консолидираните финансиски извештаи за потребите на консолидираната супервизија. Врз основа на погоре наведеното, стапката на адекватност на капиталот не се утврдува на консолидирана основа.

Управување со капиталот

Целите на Банката при управување со капиталот, што е поширок концепт од акционерски капитал кој се прикажува во билансот на состојба, се:

- обезбедување капитална усогласеност на Банката со барањата на НБРСМ;
- одржување на способноста на Банката да продолжи да функционира како успешна компанија и да продолжи да обезбедува позитивни финансиски резултати за акционерите и поволности за другите инволвирани субјекти; и
- одржување соодветно ниво на капитал кое ќе овозможи успешно натамошно работење и развој.

Адекватноста на капиталот и употребата на регулаторниот капитал редовно се следат од раководството на Банката, при што се применуваат техники базирани на инструкциите дадени од регулаторот за супервизорски цели. Потребните информации се доставуваат до НБРСМ на месечна основа.

Согласно законската регулатива, Банката ги почитува следните стапки:

- редовниот основен капитал не смее да биде понизок од 4,5 % од активата пондерирана според ризиците (стапка на редовен основен капитал),
- основниот капитал не смее да биде понизок од 6 % од активата пондерирана според ризиците (стапка на основен капитал) и
- стапката на адекватност на капиталот не смее да биде пониска од 8 %.

Со состојба 31 декември 2022 година Банката ги исполнува законски пропишаните капитални барања и пропишаните заштитни слоеви за зачувување на капиталот и за системска значајност, кои ги покрива со редовниот основен капитал. Согласно регулативата, Банката во текот на 2022 година немаше обврска да издвојува противцикличен заштитен слој на капиталот.

Во дополние, Банката има воспоставено Процес на утврдување интерен капитал (ПИК) во согласност со Одлуката за управување со ризиците, пропишана од страна на НБРСМ. Процесот на утврдување на интерниот капитал се базира врз донесени Политика и Процедури и во рамките на истиот Банката:

- го утврдува потребниот интерен капитал за покривање на прифатливото ниво на ризик, што е во согласност со нејзиниот профил на ризичност и големината и сложеноста на тековните и идните финансиски активности;
- е насочена кон воспоставување одржливо ниво на капитал на долг рок, земајќи го предвид влијанието на сите материјални ризици и сл.

3. Адекватност на капиталот (продолжува)

3.1. Утврдување на адекватноста на капиталот

Банката ги утврдува сопствените средства и адекватноста на капиталот во согласност со пропишаната Методологија за утврдување на адекватност на капиталот од НБРСМ. Согласно регулативата, активата пондерирана според кредитен ризик и капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик се пресметуваат со примена на стандардизиран пристап.

Коефициентот на адекватноста на капиталот го покажува нивото на покриеност на ризичното работење на Банката и се пресметува како однос помеѓу сопствените средства на Банката и активата пондерирана според ризиците.

- а) Сопствените средства се категорија која е во функција на утврдување на стапката на адекватноста на капиталот и на другите регулаторни и прудентни лимити. Сопствените средства претставуваат збир на основниот капитал и дополнителниот капитал, а основниот капитал се состои од редовен основен капитал и додатен основен капитал. Со состојба 31 декември 2022 и 2021 година Банката располага само со редовен основен капитал, кој е дел од основниот капитал на Банката.
- б) Активата пондерирана според ризиците претставува збир на активата пондерирана според кредитниот ризик, активата пондерирана според валутниот ризик, активата пондерирана според оперативниот ризик и активата пондерирана според други ризици.
 - Активата пондерирана според кредитниот ризик ги содржи активните билансни и вонбилансни позиции, кои распоредени по соодветни категории на изложеност се пондерираат со соодветен пондер на ризичност во зависност од степенот на кредитен квалитет на должникот. Степенот на кредитен квалитет на должникот се утврдува врз основа на пропишаната регулатива од НБРСМ.
 - Активата пондерирана според валутниот ризик се утврдува врз основа на пресметан капитал потребен за покривање на валутниот ризик, кој Банката го утврдува врз основа на износот на агрегатната девизна позиција и апсолутниот износ на нето-позицијата во злато.
 - Активата пондерирана според оперативен ризик се утврдува врз основа на пресметан капитал потребен за покривање на оперативен ризик, кој Банката го утврдува со користење на стандардизиран пристап.
 - Активата пондерирана според другите ризици ги содржи капиталот потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките и капиталот потребен за покривање на пазарните ризици, капиталот потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака и капиталот потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна.

Утврдувањето на адекватноста на капиталот согласно регулативата се врши на квартална основа, меѓутоа во текот на 2022 година на барање на НБРСМ адекватноста на капиталот се утврдуваше и на месечна основа, а во зависност од интерните потреби и заради ефикасно управување со ризиците од работењето, се изготвуваат и други извештаи, анализи и симулации за потенцијалните промени на стапката на адекватност на капиталот.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

3. Адекватност на капиталот (продолжува)
3.1. Утврдување на адекватноста на капиталот (продолжува)
3.1.1. Извештај за стапката на адекватност на капиталот

Ред. бр.	ОПИС	во илјади денари	
		тековна година 2022	претходна година 2021
I	Актива пондерирана според кредитниот ризик		
1	Актива пондерирана според кредитниот ризик со примена на стандардизиран пристап	69,000,350	65,231,388
2	Капитал потребен за покривање на кредитниот ризик	5,520,028	5,218,511
II	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ВАЛУТНИОТ РИЗИК		
3	Агрегатна девизна позиција	411,537	78,123
4	Нето-позиција во злато	-	-
5	Капитал потребен за покривање на валутниот ризик	32,923	-
6	Актива пондерирана според валутниот ризик	411,537	-
III	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ОПЕРАТИВНИОТ РИЗИК		-
7	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на пристапот на базичен индикатор		-
8	Капитал потребен за покривање на оперативниот ризик со примена на стандардизираниот пристап	599,258	544,172
9	Актива пондерирана според оперативниот ризик	7,490,722	6,802,152
IV	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД ДРУГИТЕ РИЗИЦИ		
10	Капитал потребен за покривање на ризикот од промена на цените на стоките	-	-
11	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици (11.1+11.2+11.3)	-	-
11.1	Капитал потребен за покривање на позицискиот ризик (11.1.1+11.1.2+11.1.3+11.1.4)	-	-
11.1.1	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
11.1.2	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во должнички инструменти	-	-
11.1.3	Капитал потребен за покривање на специфичниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
11.1.4	Капитал потребен за покривање на генералниот ризик од вложувања во сопственички инструменти	-	-
11.2	Капитал потребен за покривање на надминувањето на лимитите на изложеност	-	-
11.3	Капитал потребен за покривање на пазарните ризици од позиции во опции	-	-
12	Капитал потребен за покривање на ризикот од порамнување/испорака	-	-
13	Капитал потребен за покривање на ризикот од другата договорна страна	-	195
14	Капитал потребен за покривање на другите ризици (10+11+12+13)	-	195
15	Актива пондерирана според други ризици	-	2,438
V	АКТИВА ПОНДЕРИРАНА СПОРЕД РИЗИЦИ	76,902,609	72,035,978
16	Капитал потребен за покривање на ризиците	6,152,209	5,762,878
VI	СОПСТВЕНИ СРЕДСТВА	13,377,396	12,493,262
VII	АДЕКВАТНОСТ НА КАПИТАЛОТ (VI/V)	17.40%	17.34%

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

3. Адекватност на капиталот (продолжува)
3.1 Утврдување на адекватноста на капиталот (продолжува)
3.1.2 Извештај за сопствените средства на Банката

Ред. бр.	Опис	во илјади денари	
		тековна година 2022	претходна година 2021
1.	Сопствени средства	13,377,396	12,493,262
2.	Основен капитал	13,377,396	12,493,262
3.	Редовен основен капитал (РОК)	13,377,396	12,493,262
3.1.	Позиции во РОК	13,402,487	12,529,193
3.1.1.	Капитални инструменти од РОК	2,279,067	2,279,067
3.1.2.	Премија од капиталните инструменти од РОК	771,527	771,527
3.1.3.	Задолжителна општа резерва (општ резервен фонд)	9,898,860	9,227,530
3.1.4.	Задржана нераспоредена добивка	470,000	250,000
3.1.5.	(-) Акумулирана загуба од претходни години	-	-
3.1.6.	Тековна добивка или добивка на крајот на годината	-	-
3.1.7.	Збирна сеопфатна добивка или загуба	(16,967)	1,069
3.2.	(-) Одбитни ставки од РОК	(25,091)	(35,931)
3.2.1.	(-) Загуба на крајот на годината или тековна загуба	-	-
3.2.2.	(-) Нематеријални средства	(25,091)	(35,931)
3.2.3.	(-) Одложени даночни средства коишто зависат од идната профитабилност на Банката	-	-
3.2.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК	-	-
3.2.4.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од РОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
3.2.5.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во банката	-	-
3.2.6.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои Банката нема значајно вложување	-	-
3.2.7.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од РОК на лица од финансискиот сектор во кои Банката има значајно вложување	-	-
3.2.8.	(-) Износ на одбитни ставки од ДОК којшто го надминува вкупниот износ на ДОК	-	-
3.2.9.	(-) Износ на надминувањето на лимитите за вложувања во нефинансиски институции	-	-
3.2.10.	(-) Трошоци за данок	-	-
3.2.11.	(-) Разлика меѓу висината на потребната и извршената исправка на вредноста/посебната резерва	-	-
3.3.	Регулаторни усогласувања на РОК	-	-
3.3.1.	(-) Зголемување на РОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
3.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
3.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
3.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
3.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
3.4.1.	Неконтролирачко (малцинско) учество коешто се признава во РОК на консолидирана основа	-	-
3.4.2.	Останато	-	-
3.5.	Други позиции од РОК	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

3. Адекватност на капиталот (продолжува)
3.1 Утврдување на адекватноста на капиталот (продолжува)
3.1.2 Извештај за сопствените средства на Банката (продолжува)

Ред. бр.	Опис	во илјади денари	
		тековна година 2022	претходна година 2021
4.	Додатен основен капитал (ДОК)	-	-
4.1.	Позиции во ДОК	-	-
4.1.1.	Капитални инструменти од ДОК	-	-
4.1.2.	Премија од капиталните инструменти од ДОК	-	-
4.2.	(-) Одбитни ставки од ДОК	-	-
4.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.1	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.2	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.3	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК	-	-
4.2.1.4	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДОК за кои банката има договорна обврска да ги купи	-	-
4.2.2.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во Банката	-	-
4.2.3.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои Банката нема значајно вложување	-	-
4.2.4.	(-) Директни, индиректни и синтетички вложувања во капитални инструменти од ДОК на лица од финансискиот сектор во кои Банката има значајно вложување	-	-
4.2.5.	(-) Износ на одбитни ставки од ДК којшто го надминува вкупниот износ на ДК	-	-
4.2.6.	(-) Трошоци за данок	-	-
4.3.	Регулаторни усогласувања на ДОК	-	-
4.3.1.	(-) Зголемување на ДОК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
4.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
4.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на Банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
4.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
4.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
4.4.1.	Прифатлив додатен основен капитал којшто се признава во ДОК на консолидирана основа	-	-
4.4.2.	Останато	-	-
4.5.	Други позиции од ДОК	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

3. Адекватност на капиталот (продолжува)
3.1 Утврдување на адекватноста на капиталот (продолжува)
3.1.2 Извештај за сопствените средства на Банката (продолжува)

Ред. бр.	Опис	во илјади денари	
		тековна година 2022	претходна година 2021
5.	Дополнителен капитал (ДК)	-	-
5.1.	Позиции во ДК	-	-
5.1.1.	Капитални инструменти од ДК	-	-
5.1.2.	Субординирани кредити	-	-
5.1.3.	Премија од капиталните инструменти од ДК	-	-
5.2.	(-) Одбитни ставки од ДК	-	-
5.2.1.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.1.	(-) Директни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.2.	(-) Индиректни вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.3.	(-) Синтетички вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК	-	-
5.2.1.4.	(-) Вложувања во сопствени капитални инструменти од ДК за кои Банката има договорна обврска да ги купи	-	-
5.2.2.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор, при што тие лица имаат вложувања во Банката	-	-
5.2.3.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои Банката нема значајно вложување	-	-
5.2.4.	(-) директни, индиректни и синтетички вложувања во позиции од ДК на лица од финансискиот сектор во кои Банката има значајно вложување	-	-
5.3.	Регулаторни усогласувања на ДК	-	-
5.3.1.	(-) Зголемување на ДК коешто произлегува од позиции на секјуритизација	-	-
5.3.2.	(-) Добивки или (+) загуби од заштитата од ризикот од парични текови	-	-
5.3.3.	(-) Добивки или (+) загуби од обврски на Банката коишто се мерат по објективна вредност	-	-
5.3.4.	(-) Добивки или (+) загуби поврзани со обврски врз основа на деривати коишто се мерат по објективна вредност	-	-
5.4.	Позиции како резултат на консолидација	-	-
5.4.1.	Прифатлив дополнителен капитал којшто се признава во ДК на консолидирана основа	-	-
5.4.2.	Останато	-	-
5.5.	Други позиции од ДК	-	-

4. Известување според сегментите

Известувањето според сегментите се врши според оперативните сегменти на Групата.

Оперативен сегмент е компонента од активностите на Групата за којашто се исполнети следниве услови:

- извршува активности како резултат на кои се остваруваат приходи и настануваат трошоци;
- се разгледуваат од страна на Надзорниот одбор на Групата, со цел оценување на остварувањата и носење одлуки за идните деловни активности на сегментот; и
- достапни се финансиски информации за сегментот.

Групата одделно ги обелоденува информациите за секој значаен оперативен сегмент. Еден сегмент се смета за значаен доколку:

- приходите на сегментот учествуваат со повеќе од 10 % во вкупните приходи на Групата;
- износот на добивката или загубата претставува 10 % или повеќе од вкупната добивка на сите оперативни сегменти коишто прикажале добивка, или од вкупната загуба на сите оперативни сегменти коишто прикажале загуба;
- вкупните средства на сегментот учествуваат со 10 % или повеќе во вкупните средства на Групата;
- раководството оцени дека се значајни за следење за потребите на управување со Групата.

За целите на финансиско известување, Групата групира два или повеќе сегменти во еден оперативен сегмент доколку тие оперативни сегменти се слични во однос на видот на производите и услугите, видот и групата на корисниците на производите и услугите и методите за дистрибуција и понуда на истите. На 31 декември 2022 и 2021 година Групата не изврши групирање на два или повеќе оперативни сегменти во еден.

Оперативните сегменти на Групата се еднакви на деловните линии пропишани со „Одлуката за методологијата за утврдување на адекватноста на капиталот“, со примена на стандардизираниот пристап за потребите на утврдување на капиталот потребен за покривање на оперативниот ризик.

Групата обелоденува информации за концентрацијата на деловните активности кон одделни значајни клиенти. Значаен клиент е физичко или правно лице, како и лицата поврзани со него, доколку Групата остварува 10 % или повеќе од своите вкупни деловни приходи или деловни расходи. На 31 декември 2022 и 2021 година не постојат значајни клиенти.

Географските подрачја според кои Групата известува се:

- земји членки на Европската Унија;
- други европски земји, надвор од Европската Унија;
- земји надвор од Европа, членки на Организацијата за економска соработка и развој (ОЕЦД), и
- други земји.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

4. Известување според сегментите (продолжува)

А. Оперативни сегменти

во илјади денари

	Оперативни сегменти								Неалоцирано	Вкупно
	ДЛ1: Услуги поврзани со финансирање средни и големи трговци	ДЛ2: Тргување и продажба	ДЛ 3: Банкарство на мало	ДЛ 4: Комерцијално банкарство	ДЛ 5: Платен промет и порамнување	ДЛ 6: Услуги како агент	ДЛ 7: Управување со средства	ДЛ 8: Брокерски услуги на мало	Сите останати незначајни оперативни сегменти	
2022 (тековна година)										
Нето-приходи/(расходи) од камата	-	-	769,084	2,328,105	36	-	-	-	-	3,097,225
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	-	2,681	93,228	142,380	777,054	44,006	-	8,249	71,632	1,139,285
Нето-приходи од тргување	-	(3,657)	-	-	-	-	-	-	97	(3,560)
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	4,566	-	-	-	-	-	-	-	4,566
Останати оперативни приходи	-	480,366	(164,996)	872,668	38,360	(2,122)	-	79	75,587	1,330,620
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-									-
Вкупно приходи по сегмент	-	483,956	697,316	3,343,153	815,450	41,884	-	8,328	147,316	5,568,136
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	(186,162)	(807,864)	-	-	-	-	-	(994,026)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	-	(9,734)	-	-	-	-	-	(9,734)
Амортизација	-	(2,033)	(40,983)	(33,068)	(86,270)	(2,271)		(2,271)	(973)	(217,243)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	-	(125,070)	(582,386)	(247,163)	(620,448)	(14,660)	-	(15,715)	(21,624)	(2,008,561)
Вкупно расходи по сегмент	-	(127,103)	(809,531)	(1,097,829)	(706,718)	(16,931)	-	(17,986)	(22,597)	(3,229,564)
Финансиски резултат по сегмент	-	356,853	(112,215)	2,245,324	108,732	24,953	-	(9,658)	124,719	2,338,572
Данок од добивка										(166,864)
Добивка/(загуба) за финансиската година										2,171,708
Вкупна актива по сегмент	-	486,953	22,133,436	122,894,443	2,787,712	31,466	-	29,469	473,018	148,836,497
Неалоцирана актива по сегмент									2,213,251	2,213,251
Вкупна актива										151,049,748
Вкупно обврски по сегмент	-	4	99,191,225	35,789,780	152,920	48,748	-	4	28,366	135,211,047
Неалоцирани обврски по сегмент									166,140	166,140
Вкупно обврски										135,377,187

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

4. Известување според сегментите (продолжува)

А. Оперативни сегменти

во илјади денари	Оперативни сегменти									Неалоцирано	Вкупно
	ДЛ1: Услуги поврзани со финансирање средни и големи трговци	ДЛ2: Тргување и продажба	ДЛ 3: Банкарство на мало	ДЛ 4: Комерцијално банкарство	ДЛ 5: Платен промет и порамнување	ДЛ 6: Услуги како агент	ДЛ 7: Управување со средства	ДЛ 8: Брокерски услуги на мало	Сите останати незначајни оперативни сегменти		
2021 (претходна година)											
Нето-приходи/(расходи) од камата	-	-	685,965	1,769,764	23	-	-	-	-	-	2,455,752
Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести	-	2,190	93,805	124,583	733,100	29,067	-	11,182	71,149	82	1,065,158
Нето-приходи од тргување	-	17,359	-	-	-	-	-	-	583	-	17,942
Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност	-	5,917	-	--	-	-	-	-	-	-	5,917
Останати оперативни приходи	-	272,702	(384,638)	2,001,732	(12,827)	(3,927)	-	31	79,103	25,957	1,978,133
Приходи реализирани помеѓу сегментите	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно приходи по сегмент	-	298,168	395,132	3,896,079	720,296	25,140	-	11,213	150,835	26,039	5,522,902
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	(179,203)	(755,391)	-	-	-	-	-	-	(934,594)
Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа	-	-	-	(4,932)	-	-	-	-	-	-	(4,932)
Амортизација	-	(2,001)	(46,085)	(29,318)	(68,409)	(2,196)	-	(2,001)	(894)	(44,279)	(195,183)
Трошоци за реструктурирање	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Трошоци за вложување во недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати расходи	-	(46,647)	(606,885)	(225,538)	(533,897)	(15,043)	-	(14,538)	(19,732)	(392,139)	(1,854,419)
Вкупно расходи по сегмент	-	(48,648)	(832,173)	(1,015,179)	(602,306)	(17,239)	-	(16,539)	(20,626)	(436,418)	(2,989,128)
Финансиски резултат по сегмент	-	249,520	(437,041)	2,880,900	117,990	7,901	-	(5,326)	130,209	(410,379)	2,533,774
Данок од добивка											(205,454)
Добивка/(загуба) за финансиската година											2,328,320
Вкупна актива по сегмент	-	499,629	19,930,440	122,921,113	2,705,255	34,578	-	29,502	380,855	-	146,501,372
Неалоцирана актива по сегмент										2,053,426	2,053,426
Вкупна актива											148,554,798
Вкупно обврски по сегмент	-	2,625	96,482,253	36,561,039	260,556	44,040	-	3	21,367	-	133,371,883
Неалоцирани обврски по сегмент										239,180	239,180
Вкупно обврски											133,611,063

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

4. Известување според сегментите (продолжува)

Б. Концентрација на вкупните приходи и расходи по значајни клиенти

	Оперативни сегменти									Неалоцирано	Вкупно по значаен клиент
	ДЛ1: Услуги поврзани со финансирање средни и големи трговци	ДЛ2: Тргување и продажба	ДЛ 3: Банкарство на мало	ДЛ 4: Комерцијално банкарство	ДЛ 5: Платен промет и порамнување	ДЛ 6: Услуги како агент	ДЛ 7: Управување со средства	ДЛ 8: Брокерски услуги на мало	Сите останати незначајни оперативни сегменти		
<i>во илјади денари</i>											
2022 (тековна година)											
Клиент 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2021 (претходна година)											
Клиент 1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Клиент 2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
приходи	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(расходи)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно по сегмент	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Нема значајна концентрација по значаен клиент.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

4. Известување според сегментите (продолжува)

В. Географски подрачја

во илјади денари	Република Северна Македонија	Земји членки на Европската Унија	Европа (останато)	Земји-членки на ОЕЦД (без европските земји- членки на ОЕЦД)	Останато (значајни географски сегменти)	Сите останати незначајни географски сегменти	Неалоцирано	Вкупно
2022 (тековна година)								
Вкупни приходи	5,786,403	(140,170)	(85,054)	3,260		1,938	1,759	5,568,136
Вкупна актива	138,374,087	8,255,098	3,469,885	872,174		78,504	-	151,049,748
2021 (претходна година)								
Вкупни приходи	5,785,674	(181,464)	(85,088)	4,007	-	345	(572)	5,522,902
Вкупна актива	134,506,197	8,312,301	2,755,679	2,907,883	-	72,738	-	148,554,798

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

5. Објективна вредност на финансиски средства и финансиски обврски
A. Објективна вредност на финансиските средства и обврски

	тековна година 2022		претходна година 2021	
	сметководствена вредност	објективна вредност	сметководствена вредност	објективна вредност
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства				
Парични средства и парични еквиваленти	57,443,900	57,443,900	57,857,098	57,857,098
Средства за тргување	127,387	127,387	141,666	141,666
Финансиски средства по објективна вредност, преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	354,937	354,937	350,371	350,371
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	584,519	584,519	3,099,033	3,096,198
Кредити на и побарувања од други комитенти	59,856,354	59,856,354	53,536,121	53,536,121
Вложувања во хартии од вредност	27,114,944	26,092,164	27,757,186	28,005,999
Вложувања во придружени друштва	385,387	385,387	348,731	348,731
Побарувања за данок на добивка (тековен)	983	983	391	391
Останати побарувања	2,308,970	2,308,970	2,541,204	2,541,204
Заложени средства			-	-
Одложени даночни средства			-	-
Финансиски обврски				
Обврски за тргување	-	-	2,623	2,623
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Депозити на банки	260,358	260,358	341,643	341,643
Депозити на други комитенти	133,174,137	133,126,312	130,624,153	130,593,019
Издадени должнички хартии од вредност	-	-	-	-
Обврски по кредити	698,159	698,159	713,536	713,536
Субординирани обврски	-	-	-	-
Обврски за данок на добивка (тековен)	33,554	33,554	100,871	100,871
Одложени даночни обврски	-	-	-	-
Останати обврски	760,038	760,038	1,425,350	1,425,350

Објективната вредност претставува износ за кој некое средство може да се замени или обврска да се подмири во нормални, пазарни услови и помеѓу запознаени, доброволни странки. Објективната вредност се базира врз процената од страна на раководството на Групата, според профилот на базата на средствата и обврските.

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

A. Објективна вредност на финансиските средства и обврски (продолжува)

a) *Парични средства и парични еквиваленти*

Објективната вредност на паричните средства и паричните еквиваленти е еднаква на нивната сметководствена вредност со оглед дека истите вклучуваат готовина и ностро сметки кои претставуваат нерестриktivни побарувања по депозити и пласирања во НБРСМ и достасуваат на краток рок.

б) *Финансиски средства евидентирани по објективна вредност преку билансот на успех*

Објективната вредност на средствата за тргување и финансиските средства по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање, е утврдена врз основа на пазарната вредност и со примена на техники за вреднување и е еднаква на нивната сметководствена вредност.

в) *Кредити на и побарувања од банки*

Објективната вредност на кредити на и побарувања од банки е утврдена во согласност со постојните пазарни услови и моменталните каматни стапки. За дел од побарувањата од банки по основ на депозити поради нивните специфични карактеристики и непостоење слични инструменти на пазарот, Групата смета дека нивната сметководствена вредност апроксимативно ја претставува нивната објективна вредност.

г) *Кредити на и побарувања од други комитенти*

Кредитите и побарувањата од други комитенти се мерат според амортизираната набавна вредност намалени за нивната исправка на вредност. Кредитите и побарувања од други комитенти во кредитното портфолио на Групата во најголем дел се со варијабилна каматна стапка. Проценетата објективна вредност на кредитите и побарувањата од други клиенти, се утврдува преку дисконтирање на идните парични текови за кои се проценува дека ќе се примат. Проценетите идни парични текови за утврдување на објективната вредност, се дисконтирани со примена на тековната пазарна каматна стапка.

Групата обезбедува кредити финансирани од кредитни линии преку Развојната банка на Северна Македонија (РБСМ), и истите се пласираат на пазарот и од други банки под истите услови како во Групата. Нивните каматни стапки се смета дека се пазарни каматни стапки. Исто така, Групата одобрува кредити на население со фиксни каматни стапки во првите години од кредитот. Производи со вакви карактеристики и каматни стапки се нудат и од други банки на пазарот, и нивните каматни стапки се смета дека се пазарни каматни стапки.

д) *Вложување во хартии од вредност*

Вложувањата во хартии од вредност вклучуваат должнички хартии од вредност кои се чуваат до достасување прикажани според амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка и средства расположливи за продажба прикажани според објективна вредност. Објективната вредност на средствата расположливи за продажба се утврдува според котирана пазарна цена на активен пазар или објавени цени достапни од берза, дилер и брокер. Во случаи кога овие информации не се достапни на Групата, објективната вредност се проценува според: информации за постигнатите цени на скорешни, нормални, комерцијални трансакции помеѓу запознаени и доброволни странки; применување на тековната пазарна цена на друг инструмент кој е во суштина ист; анализа на дисконтирани парични текови и други алтернативни модели за определување на цената.

5. Објективна вредност на финансиските средства и финансиските обврски (продолжува)

A. Објективна вредност на финансиските средства и обврски (продолжува)

д) Вложување во хартии од вредност (продолжува)

За должничките хартии од вредност кои се чуваат до доспевање објективната вредност се утврдува со користење техники на дисконтирани парични текови со актуелната крива на принос на примарниот пазар на должнички хартии од вредност, за должнички хартии од вредност со слична преостаната рочност.

Вложувањата во хартии од вредност вклучуваат износ од 64,982 илјади денари (2021: 64,956 илјади денари), кои се однесуваат на вложувања во хартии од вредност за кои не постои активен пазар, и нема скорешни трансакции кои би можеле да се применат во одредувањето на објективната вредност. Истите се искажуваат по нивната набавна вредност, намалена за исправката на вредност поради оштетување. Нивното учество во вкупните вложувања во хартии од вредност е само 0.24 % (2021: 0.23 %).

ѓ) Останати побарувања

Со оглед на краткиот рок на достасување, објективната вредност на останатите побарувања е еднаква на нивната сметководствена вредност.

е) Депозити на банките

Поради незначителниот ризик од промена на вредности краткиот рок на достасување, објективната вредност на депозитите по видување и орочените депозити е еднаква со нивната сметководствена вредност.

ж) Депозити на други комитенти

Објективната вредност на депозитите по видување, како и на орочените депозити со прилагодлива и променлива каматна стапка, е еднаква со нивната сметководствена вредност. Од вкупните депозити на други комитенти, износот на орочени депозити со фиксна каматна стапка изнесува 15,412,085 илјади денари (2021: 13,401,822 илјади денари). Фиксните каматни стапки во најголем дел се однесуваат за орочени депозити до една година (11,475,127 илјади денари) кои започнаа да се применуваат од 1 октомври 2017 година, а производи со вакви карактеристики и каматни стапки се нудат и од други банки на пазарот. Оттука, овие каматни стапки може да се смета дека се пазарни, поради тоа што објективната вредност на овие депозити е еднаква на нивната сметководствена вредност.

з) Обврски по кредити

Објективната вредност на обврските по кредити со променливи каматни стапки, не се разликува од сметководствената вредност, поради прилагодувањето на каматните стапки за конкретните финансиски обврски со пазарните каматни стапки за слични инструменти. Објективната вредност на кредитните линии коишто се регулирани со посебни услови и за кои на пазарот нема други финансиски инструменти со исти или слични карактеристики, апроксимативно ја претставува нивната сметководствена вредност.

с) Останати обврски

Со оглед на краткиот рок на достасување, објективната вредност на останатите обврски е еднаква на нивната сметководствена вредност.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

5. Објективна вредност на финансиски средства и финансиски обврски (продолжува)
Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност
Б.1. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност

во илјади денари

31 декември 2022 (тековна година)

Финансиски средства мерени по објективна вредност

Средства за тргување
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни средства чувани за управување со ризик

Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба

Вкупно
Финансиски обврски мерени по објективна вредност

Обврски за тргување
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни обврски чувани за управување со ризик

Вкупно

31 декември 2021 (претходна година)

Финансиски средства мерени по објективна вредност

Средства за тргување
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни средства чувани за управување со ризик

Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба

Вкупно
Финансиски обврски мерени по објективна вредност

Обврски за тргување
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Дериватни обврски чувани за управување со ризик

Вкупно

Белешка	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Вкупно
19	107,405	19,982	-	127,387
20	-	354,937	-	354,937
21	-	-	-	-
23.1	-	3,515,798	64,982	3,580,780
	107,405	3,890,717	64,982	4,063,104
32	-	-	-	-
33	-	-	-	-
21	-	-	-	-
	-	-	-	-
19	118,700	22,966	-	141,666
20	-	350,371	-	350,371
21	-	-	-	-
23.1	-	4,988,407	64,956	5,053,363
	118,700	5,361,744	64,956	5,545,400
32	-	2,623	-	2,623
33	-	-	-	-
21	-	-	-	-
	-	2,623	-	2,623

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

5. Објективна вредност на финансиски средства и финансиски обврски (продолжува)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)

Б.1. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)

Групата ги класификува сите финансиски средства и финансиски обврски мерени по објективна вредност, со користење хиерархија на објективна вредност, којашто ја прикажува значајноста на влезните параметри користени во одредувањето на објективната вредност. Хиерархијата на објективната вредност ги опфаќа следниве нивоа:

а) Ниво 1 - Објективната вредност е утврдена со директна примена/повикување на котирана пазарна цена на финансиските инструменти на активен пазар;

б) Ниво 2 - Објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) од активни пазари, коишто можат да бидат директни, односно пазарни цени, или индиректни, односно извлечени од пазарни цени;

в) Ниво 3 - Објективната вредност е утврдена со примена на техники за вреднување коишто содржат влезни информации (инпути) што не можат директно или индиректно да се следат на активните пазари, односно не се видливи.

Б.2. Трансфери помеѓу нивоата 1 и 2 на објективна вредност

	тековна година 2022		претходна година 2021	
	трансфери од нивото 1 на ниво 2	трансфери од нивото 2 на ниво 1	трансфери од нивото 1 на ниво 2	трансфери од нивото 2 на ниво 1
<i>во илјади денари</i>				
Финансиски средства мерени по објективна вредност				
Средства за тргување	-	-	-	-
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни средства чувани за управување на ризик	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност, расположливи за продажба	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-
Финансиски обврски мерени по објективна вредност				
Обврски за тргување	-	-	-	-
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

5. Објективна вредност на финансиски средства и финансиски обврски (продолжува)

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)

Б.3. Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во Ниво 3

во илјади денари

Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)

Добивки/(загуби) признаени во:

- Билансот на успех
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех

Купувања на финансиски инструменти во периодот

Продадени финансиски инструменти во периодот

Издадени финансиски инструменти во периодот

Платени финансиски инструменти во периодот

Рекласифицирани финансиски инструменти во/(од) Ниво 3

Рекласифицирани во Кредити и побарувања

Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)

Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2021 (претходна година)

Средства за тргување	Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	Вкупно средства	Обврски за тргување	Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вкупно обврски
-	-	64.920	64.920	-	-	-
-	-	36	36	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	64,956	64,956	-	-	-
-	-	36	36	-	-	-

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

Б. Нивоа на објективна вредност на финансиските средства и обврски, мерени по објективна вредност (продолжува)

Б.3. Усогласување на движењата во текот на годината во објективните вредности мерени во Ниво 3 (продолжува)

во илјади денари	Средства за тргување	Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вложувања во хартии од вредност расположливи за продажба	Вкупно средства	Обврски за тргување	Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	Вкупно обврски
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)							
Добивки/(загуби) признаени во:	-	-	64.956	64.956	-	-	-
- Билансот на успех						-	-
- Останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех	-	-	26	26	-	-	-
Купувања на финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Продадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Издадени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Платени финансиски инструменти во периодот	-	-	-	-	-	-	-
Рекласифицирани финансиски инструменти во/(од) Ниво 3	-	-	-	-	-	-	-
Рекласифицирани во Кредити и побарувања	-	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Вкупно добивки/(загуби) признаени во Билансот на успех за финансиските средства и обврски кои се чуваат на 31 декември 2022 (тековна година)	-	-	64,982	64,982	-	-	-
	-	-	26	26	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

6. Нето-приходи/(расходи) од камата
A. Структура на приходите и расходите од камата според видот на финансиските инструменти

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
Приходи од камата	
Парични средства и парични еквиваленти	350,463
Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	81,396
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-
Кредити на и побарувања од банки	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	26,481
Вложувања во хартии од вредност	1,817
Останати побарувања	2,303,645
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	419,076
Наплатени претходно отпишани камати	355,847
Вкупно приходи од камата	-
	(11,336)
	(11,513)
	64,965
	72,658
	3,416,767
	2,803,850
Расходи за камата	
Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-
Депозити на банки	12,061
Депозити на други комитенти	12,167
Издадени должнички хартии од вредност	262,819
Обврски по кредити	284,596
Субординирани обврски	-
Останати обврски	17,087
Вкупно расходи за камата	14,529
	-
	27,575
	36,806
	319,542
	348,098
Нето-приходи/(расходи) од камата	
	3,097,225
	2,455,752

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

6. Нето-приходи/(расходи) од камата (продолжува)

Б. Секторска анализа на приходите и расходите од камата според секторот

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2022	претходна година 2021
Приходи од камата	
Нефинансиски друштва	1,500,630
Држава	473,173
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	7,074
Банки	8,692
Останати финансиски друштва (небанкарски)	226,679
Домаќинства	991,298
Нерезиденти	155,592
(Исправка на вредноста на приход од камата, на нето-основа)	(11,336)
Наплатени претходно отпишани камати	64,965
Вкупно приходи од камата	3,416,767
Расходи за камата	
Нефинансиски друштва	21,763
Држава	105
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата	2,577
Банки	666
Останати финансиски друштва (небанкарски)	26,603
Домаќинства	233,466
Нерезиденти	34,362
Вкупно расходи за камата	319,542
Нето-приходи/(расходи)од камата	3,097,225
	2,455,752

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

7. Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести

А. Структура на приходите и расходите од провизии и надомести според видот на финансиските активности

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
733,431	581,504
-	
432,877	395,217
288,259	254,712
152,863	129,081
12,301	15,030
71,449	67,990
24,855	23,369
-	-
68,086	67,272
38,415	37,211
87,061	77,731
1,909,597	1,649,117
596,035	423,982
-	-
109,398	99,785
43,713	39,626
-	-
1,402	2,185
-	-
3,429	3,376
-	-
16,335	15,005
770,312	583,959
1,139,285	1,065,158

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

7. Нето-приходи/(расходи) од провизии и надомести (продолжува)**Б. Секторска анализа на приходите и расходите од провизии и надомести**

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
1,079,037	890,851
5,187	5,429
26,080	22,421
201,733	171,479
130,262	114,170
351,310	346,441
115,988	98,326
1,909,597	1,649,117
10,956	8,563
9	11
-	-
193,037	123,298
110,786	102,588
-	-
455,524	349,499
770,312	583,959
1,139,285	1,065,158

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

8. Нето-приходи/(расходи) од тргување
Средства за тргување

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Приходи од дивиденда од средствата за тргување

Приходи од камата од средствата за тргување

Обврски за тргување

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите за тргување, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски за тргување, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Расходи за камата од финансиски обврски чувани за тргување

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за тргување, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Нето-приходи/(расходи) од тргување

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
228	-
484	(2,102)
(12,253)	16,516
2,588	701
-	-
-	-
-	203
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
5,393	2,241
-	383
(3,560)	17,942

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

9. Нето приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективна вредност

Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на сопственичките инструменти, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Приходи од дивиденда од финансиските средства по објективна вредност преку билансот на успех

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на кредитите и побарувањата по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Финансиски обврски по објективната вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на должничките хартии од вредност, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на депозитите по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на обврските по кредити по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на останатите финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Добивка/(загуба) од промените на објективната вредност на дериватите чувани за управување со ризик по објективна вредност преку билансот на успех, на нето-основа

реализирана

нереализирана

Нето-приходи од други финансиски инструменти евидентирани по објективната вредност

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
4,566	5,917
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
4,566	5,917

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

10. Нето-приходи/(расходи) од курсни разлики

Реализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа
Нереализирани приходи/(расходи) од курсните разлики, на нето-основа
 курсни разлики на исправката на вредноста на финансиските средства, на нето-основа
 курсни разлики на посебната резерва за вонбилансна изложеност, на нето-основа
 останати курсни разлики, на нето-основа

Нето-приходи/(расходи) од курсните разлики

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2022	претходна година 2021
342,706	230,017
5,099	95
287	124
(11,980)	(32,835)
336,112	197,401

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

11. Останати приходи од дејноста

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
2,870	1,025
-	-
7,551	3,031
-	-
151,130	444,063
-	-
6,535	6,202
194	2,430
566,355	1,161,724
-	-
2,890	-
-	-
-	-
-	-
152,346	55,005
29,050	28,149
918,921	1,701,629

Добивка од продажбата на средствата расположливи за продажба

Дивиденда од сопственичките инструменти расположливи за продажба

Нето-приходи од вложувањата во подружници и придружени друштва

Капитална добивка од продажбата на:

Недвижности и опрема

Нематеријални средства

Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување

Приходи од кирии

Приходи од добиени судски спорови

Наплатени претходно отпишани побарувања

Ослободување на резервирања за:

потенцијални обврски врз основа на судски спорови

пензии и други користи за вработените

преструктурирања

неповолни договори

останати резервирања

Останато

(приходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати приходи од дејноста)

Приходи врз основ на девизно работење

Приходите кои не претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати приходи од дејноста

Вкупно останати приходи од дејноста

Износот од 151,130 илјади денари (2021: 444,063 илјади денари) во позицијата „Капитална добивка од продажба на преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања“ произлегува од продажба на капитален преземен имот на Банката, кој опфаќа голема квадратура на административни и деловни простории на атрактивни локации, производни погони со производни линии и опрема за работа, како и земјиште. Продадениот преземен имот, од кој е остварена капиталната добивка е преземен од должници правни лица кои спрема Банката биле значајно кредитно изложени.

Износот од 1,161,724 илјади денари во позицијата „Наплатени претходно отпишани побарувања“ во 2021 во најголем дел е резултат на наплатени побарувања од два должника кон кои Банката во претходни периоди била значително кредитно изложена.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

12. Исправка на вредност на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа

во илјади денари

2022 (тековна година)

Исправка на вредноста и посебна резерва

Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва (Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)

Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа

Кредити на и побарувања од банки	Кредити на и побарувања од други комитенти	Вложувања во финансиски средства расположливи за продажба	Вложувања во финансиски средства кои се чуваат до достасување	Парични средства и парични еквиваленти	Побарувања за провизии и надомести	Останати побарувања	Вкупно исправка на вредноста на финансиски средства	Посебна резерва за вонбилансната изложеност	Вкупно
372	2,496,327	-	3,343	7,755	14,166	43,819	2,565,782	412,099	2,977,881
(635)	(1,648,499)	-	(598)	(7,632)	(4,103)	(23,204)	(1,684,671)	(299,184)	(1,983,855)
(263)	847,828	-	2,745	123	10,063	20,615	881,111	112,915	994,026
547	2,954,836	-	1	5,222	12,108	43,243	3,015,957	310,472	3,326,429
(345)	(2,094,359)	-	(1)	(5,363)	(5,139)	(19,491)	(2,124,698)	(267,137)	(2,391,835)
202	860,477	-	-	141	6,969	23,752	891,259	43,335	934,594

2021 (претходна година)

Исправка на вредноста и посебна резерва

Дополнителна исправка на вредноста и посебна резерва (Ослободување на исправката на вредноста и посебна резерва)

Вкупно исправка на вредноста на финансиските средства и посебна резерва за вонбилансната изложеност, на нето-основа

Зголемувањето на нето-исправката на вредност на финансиските средства се должи на зголемениот обем на кредитирање, но и поради зголемена строгост во процената на кредитниот ризик од страна на менаџментот на Групата, при што како резултат на неповолните состојби во економијата беше издвоен поголем износ на резервации за корпоративното портфолио.

Притоа, во последниот квартал од 2022 година е утврден значителен износ на дополнителна исправка на вредноста на финансиските средства, пред сè кај комитенти кај кои веќе подолго време производниот процес е во мирување поради високите цени на енергенсите или поради временски мерки на надлежни судски органи со кои времено се блокираше располагањето со финансиските средства кај одредени комитенти.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

13. Загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа

	во илјади денари	Недвижности и опрема	Нематеријални средства	Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	Останати нефинансиски средства	Неконтролирано учество*	Вкупно
2022 (тековна година)								
Дополнителна загуба поради оштетување (Ослободување на загубата поради оштетување)		-	-	6,282	3,452	-	-	9,734
		-	-	-	-	-	-	-
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа		-	-	6,282	3,452	-	-	9,734
2021 (претходна година)								
Дополнителна загуба поради оштетување (Ослободување на загубата поради оштетување)		-	-	4,932	-	-	-	4,932
		-	-	-	-	-	-	-
Вкупно загуба поради оштетување на нефинансиските средства, на нето-основа		-	-	4,932	-	-	-	4,932

* само за консолидирани финансиски извештаи

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

14. Трошоци за вработените
Краткорочни користи за вработените

Плати	744,173	708,572
Задолжителни придонеси за социјално и здравствено осигурување	264,474	252,641
Краткорочни платени отсуства	1,857	8,727
Трошоци за привремено вработување	-	-
Удел во добивката и награди	-	-
Немонетарни користи	628	1,722

Користи по престанокот на вработувањето

Придонеси кон пензиските планови за дефинирани придонеси	-	-
Користи при пензионирањето	-	-
Зголемување на обврската за пензиски планови за дефинирани користи	-	-
Зголемување на обврската за други долгорочни користи	-	-
Други користи при престанокот на вработувањето	-	456

Користи поради престанокот на вработувањето

Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато	84,247	73,937
(трошоци за вработените кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните трошоци за вработените)		

Вкупно трошоци за вработените

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2022	претходна година 2021
744,173	708,572
264,474	252,641
1,857	8,727
-	-
-	-
628	1,722
1,011,132	971,662
-	-
-	-
-	-
-	-
-	456
-	456
359	2,178
-	-
-	-
84,247	73,937
1,095,738	1,048,233

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ**Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година****15. Амортизација**

Амортизација на нематеријалните средства
Интерно развиен софтвер
Купен софтвер од надворешни добавувачи
Други интерно развиени нематеријални средства
Други нематеријални средства
Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп

Амортизација на недвижностите и опремата
Градежни објекти
Транспортни средства
Мебел и канцелариска опрема
Останата опрема
Други ставки на недвижностите и опремата
Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп

Вкупно амортизација

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
12,506	10,581
-	-
11,438	8,849
-	-
23,944	19,430
80,820	80,226
17,368	16,295
14,684	10,966
76,469	66,967
-	-
3,958	1,299
193,299	175,753
217,243	216,270

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

16. Останати расходи од дејноста

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2022	претходна година 2021
Загуба од продажбата на средствата расположливи за продажба	-
Трошоци за лиценцирање на софтверот	40,086
Премии за осигурување на депозитите	235,705
Премии за осигурување на имотот и на вработените	5,582
Материјали и услуги	275,034
Административни и трошоци за маркетинг	186,114
Останати даноци и придонеси	1,510
Трошоци за кирии	21,124
Трошоци за судски спорови	8,190
Резервирања за пензиските и за други користи за вработените, на нето-основа	-
Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови, на нето-основа	-
Други резервирања, на нето-основа	-
Преструктурирања	-
Неповолни договори	-
Останати резервирања	-
Загуба од продажбата на:	-
Недвижности и опрема	-
Нематеријални средства	-
Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања	-
Нетековни средства кои се чуваат за продажба и група за отуѓување	-
Останато	-
(расходите кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати расходи од дејноста)	-
Трошоци за девизно валутно работење	101,158
Трошоци по основ на работа со банкарски картички	6,628
(расходите кои не претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати расходи од дејноста)	31,692
Вкупно останати расходи од дејноста	912,823
	806,186

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

17. Данок на добивка
A. Расходи/приходи за тековен и одложен данок
Тековен данок на добивка

Расход/(приход) за тековниот данок на добивка за годината
 Корекции за претходни години
 Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години
 Промени во сметководствени политики и грешки
 Останато

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
166,864	205,454
-	-
-	-
-	-
-	-
166,864	205,454
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
166,864	205,454

Одложен данок на добивка

Одложен данок од добивка кој произлегува од привремени разлики за годината
 Признавање на претходно непризнаени даночни загуби
 Промени во даночната стапка
 Воведување нови даноци
 Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години
 Останато

Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
166,864	205,454
-	-
166,864	205,454
-	-
-	-
-	-
-	-
166,864	205,454

Тековен данок на добивка

Признаен во билансот на успех
 Признаен во капиталот и резервите

Одложен данок на добивка

Признаен во билансот на успех
 Признаен во капиталот и резервите

Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

17. Данок на добивка (продолжува)
Б. Усогласување помеѓу просечната ефективна даночна стапка и применливата даночна стапка

Добивка/(загуба) пред оданочувањето
 Данок од добивка согласно со применливата даночна стапка
 Ефект од различни даночни стапки во други земји
 Корекции за претходни години и промени во даночната стапка
 Оданочен приход во странство
 Расходи непризнаени за даночни цели
 Даночно ослободени приходи
 Даночни ослободувања непризнаени во билансот на успех
 Признавање на претходно непризнаени даночни загуби
 Користи од претходно непризнаени даночни загуби, даночни кредити или привремени разлики од претходни години
 Промени на одложениот данок
 Останато
Вкупно расходи/(поврат) на данокот на добивка
Просечна ефективна даночна стапка

во %	во илјади денари	во %	во илјади денари
тековна година 2022		претходна година 2021	
100.00	2,311,034	100.00	2,533,774
10	233,857	10	253,377
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
0.9	20,617	0.8	19,309
(0.6)	(14,030)	(0.8)	(19,513)
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
(3.1)	(73,580)	(1.9)	(47,719)
-	166,864	-	205,454
7.1		8.1	

В. Данок на добивка од останати добивки/(загуби) во периодот кои не се прикажуваат во Билансот на успех

во илјади денари
 Ревалоризациска резерва за средства
 расположливи за продажба
 Резерва за инструменти за заштита од ризикот од паричните текови
 Резерва за инструменти за заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење
 Резерва од курсни разлики од вложување во странско работење
 Удел во останатите добивки/(загуби) од придружените друштва кои не се прикажуваат во Билансот на успех
 Останати добивки/(загуби) кои не се прикажуваат во Билансот на успех
Вкупно останати добивки/(загуби) во периодот коишто не се прикажуваат во Билансот на успех

тековна година 2022			претходна година 2021		
пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка	пред оданочување	(расход)/поврат на данок на добивка	намалено за данок на добивка
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

18. Парични средства и парични еквиваленти

Парични средства во благајна
Сметка и депозити во НБРСМ, освен задолжителни депозити во странска валута
Тековни сметки и трансакциски депозити кај странски банки
Тековни сметки и трансакциски депозити кај домашни банки
Благајнички записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар
Државни записи со кои може да се тргува на секундарниот пазар
Орочени депозити со период на достасување до три месеци
Останати краткорочни високо ликвидни средства
Побарувања врз основа на камати
(Исправка на вредноста)

Вклучено во паричните средства и паричните еквиваленти за потребите на Извештајот за паричниот тек

Задолжителни депозити во странска валута
Ограничени депозити
(Исправка на вредноста)

Вкупно

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2022	претходна година 2021
1,680,542	1,721,649
32,453,421	36,318,487
2,223,628	7,213,881
4,481	2,606
2,731,250	2,552,229
-	-
9,025,152	2,847,085
458	445
38,134	1,151
(1,188)	(1,057)
48,155,878	50,656,476
7,747,118	5,840,089
1,541,058	1,360,669
(154)	(136)
57,443,900	57,857,098

На 31 декември 2022 Групата има ограничени депозити во вкупен износ од 1,541,058 илјади денари (2021: 1,360,669 илјади денари), и тоа:

- на сметката во КИБС на име Резервен гарантен фонд има средства во износ од 719,059 илјади денари согласно Правилата за Резервен гарантен фонд (2021: 586,875 илјади денари),
- на сметка во Euroclear за потребите на старателско работење има средства во износ од 576,535 илјади денари (2021: 543,736 илјади денари),
- на сметка во HSBC Bank PLC за потребите на работењето со Mastercard картички има средства во износ од 166,871 илјади денари (2021: 157,312 илјади денари),
- на сметка во United Overseas Bank Limited за потребите работењето со Visa картички има средства во износ од 78,593 илјади денари (2021: 72,745 илјади денари).

На задолжителната резерва во евра во Народната банка се утврдува надомест по стапка еднаква на пониската стапка од 0 % и каматната стапка на расположливиот депозит преку нок на Европската централна банка, којашто важела на последниот ден од периодот на исполнување.

Во услови на негативни каматни стапки, банките се должни да платат надомест на НБРСМ за задолжителна резерва во евра. По овој основ Групата во периодот јануари-декември 2022 година беше задолжена за износ од 18,76 милиони денари, односно за 9,75 милиони денари помалку од истиот период минатата година, кога задолжувањето изнесуваше 28,3 милиони денари, со оглед на тоа што почнувајќи од август 2022 година банките не плаќаат камата на обврската по задолжителна резерва во девизи.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

18. Парични средства и парични еквиваленти (продолжува)

во илјади денари

Движење на исправката на вредноста
Состојба на 1 јануари

Исправка на вредноста за годината

Дополнителна исправка на вредноста

(Ослободување на исправката на вредноста)

Трансфер во:

- исправка на вредноста за Група 1

- исправка на вредноста за Група 2

- исправка на вредноста за Група 3

(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)

Ефект од курсни разлики

(Отпишани побарувања)

Состојба на 31 декември

тековна година 2022				претходна година 2021			
Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
1,193	-	-	1,193	1,286	-	-	1,286
7,755	-	-	7,755	5,222	-	-	5,222
(7,632)	-	-	(7,632)	(5,363)	-	-	(5,363)
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
26	-	-	26	48	-	-	48
-	-	-	-	-	-	-	-
1,342	-	-	1,342	1,193	-	-	1,193

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

19. Средства за тргување
А. Структура на средствата за тргување според видот на финансискиот инструмент

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2022	претходна година 2021
Хартии од вредност за тргување	
<i>Должнички хартии од вредност за тргување</i>	
Благајнички записи за тргување	-
Државни записи за тргување	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-
Обврзници издадени од државата	-
Корпоративни обврзници	-
Останати должнички инструменти	19,982
19,982	19,961
Котирани	-
Некотирани	19,982
19,982	19,961
Сопственички инструменти за тргување	
<i>Сопственички инструменти издадени од банки</i>	
Сопственички инструменти издадени од банки	-
Останати сопственички инструменти	107,405
107,405	118,700
Котирани	107,405
Некотирани	-
107,405	118,700
Деривати за тргување	
Договори зависни од промената на каматната стапка	-
Договори зависни од промената на курсот	3,005
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-
-	3,005
Кредити и побарувања	
Кредити на и побарувања од банки	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-
-	-
Вкупно средства за тргување	127,387
	141,666

Котираниите сопственички инструменти за тргување во износ од 107,405 илјади денари (2021: 118,700 илјади денари) се однесуваат на вложувања во акции издадени од домашни нефинансиски друштва.

Сите приходи од финансиските средства за тргување се признаваат како нето-приходи од тргување.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

20. Финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех определени при почетно признавање

Должнички хартии од вредност

Благајнички записи	-
Државни записи	-
Останати инструменти на пазарот на пари	-
Обврзници издадени од државата	-
Корпоративни обврзници	-
Останати должнички инструменти	354,937

Котирани	-
Некотирани	354,937

Сопственички инструменти

Сопственички инструменти издадени од банки	-
Останати сопственички инструменти	-

Котирани	-
Некотирани	-

Кредити на и побарувања од банки	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-

Вкупно финансиски средства по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
354,937	350,371
354,937	350,371
-	-
354,937	350,371
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
354,937	350,371

Останатите некотирани должнички инструменти во износ од 354,937 илјади денари се однесуваат на вложувања во удели (2021: 350,371 илјади денари), како што следува: удели во отворениот инвестициски фонд КБ Публикум – Балансиран, во износ од 10,492 илјади денари (2021: 11,874 илјади денари), и удели во отворениот инвестициски фонд КБ Публикум – Паричен, во износ од 344,445 илјади денари (2021: 338,497 илјади денари).

21. Дериватни средства и обврски чувани за управување со ризик

во илјади денари			
тековна година 2022		претходна година 2021	
дериватни средства	(дериватни обврски)	дериватни средства	(дериватни обврски)
Деривати за заштита од ризик / Деривати чувани за управување со ризик			
A. Според видот на променливата			
Деривати чувани за управување со ризик			
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-	-	-
Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-
A.2 Според видот на заштита од ризик			
Заштита од ризикот од објективната вредност	-	-	-
Заштита од ризикот од паричните текови	-	-	-
Заштита од ризикот од нето-вложување во странско работење	-	-	-
Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-
Б. Вградени деривати			
Договори зависни од промената на каматната стапка	-	-	-
Договори зависни од промената на курсот	-	-	-
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-	-	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-	-	-
Вкупно вградени деривати	-	-	-
Вкупно деривати чувани за управување со ризик	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

22. Кредити и побарувања

22.1. Кредити на и побарувања од банки

во илјади денари			
тековна година 2022		претходна година 2021	
краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Кредити на банки			
домашни банки	83,000	-	45
странски банки	-	-	-
Орочени депозити, со период на достасување над три месеци			
домашни банки	-	-	485
странски банки	30,747	2,136,257	956,821
Репо			
домашни банки	-	-	-
странски банки	-	-	-
Останати побарувања			
домашни банки	-	-	-
странски банки	7,294	4,244	-
Побарувања врз основа на камати	211	1,503	-
Тековна достасаност	51	308,149	(308,149)
Вкупно кредити на и побарувања од банки пред исправката на вредноста	121,303	2,450,153	649,202
(Исправка на вредноста)	(12)	(214)	(108)
Вкупно кредити на и побарувања од банки намалени за исправката на вредноста	121,291	2,449,939	649,094

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

22. Кредити и побарувања (продолжува)
22.1. Кредити на и побарувања од банки (продолжува)

во илјади денари

Движење на исправката на вредноста
Состојба на 1 јануари

Исправка на вредноста за годината

Дополнителна исправка на вредноста

(Ослободување на исправката на вредноста)

Трансфер во:

- исправка на вредноста за Група 1

- исправка на вредноста за Група 2

- исправка на вредноста за Група 3

(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)

Ефект од курсни разлики

(Отпишани побарувања)

Состојба на 31 декември

тековна година 2022				претходна година 2021			
Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
322	-	-	322	114	-	-	114
372	-	-	372	271	276	-	547
(635)	-	-	(635)	(68)	(277)	-	(345)
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
11	-	-	11	5	1	-	6
-	-	-	-	-	-	-	-
70	-	-	70	322	-	-	322

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

22. Кредити и побарувања (продолжува)
22.2. Кредити на и побарувања од други комитенти
А. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот

во илјади денари				
	тековна година 2022		претходна година 2021	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва				
побарувања по главница	9,830,783	29,949,662	8,363,550	27,126,836
побарувања врз основа на камати	95,954	-	68,037	-
Држава				
побарувања по главница	552	1,722,788	83,416	1,871,717
побарувања врз основа на камати	5,751	-	6,438	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
побарувања по главница	109,964	232,973	132,151	43,897
побарувања врз основа на камати	509	-	73	-
Финансиски друштва, освен банки				
побарувања по главница	7,748	2,729	1,922	2,049
побарувања врз основа на камати	22	-	6	-
Домаќинства				
побарувања по главница				
станбени кредити	81,201	8,543,777	48,734	7,050,448
потрошувачки кредити	324,606	9,978,339	321,686	9,020,630
автомобилски кредити	-	1,913	51	2,511
хипотекарни кредити	-	-	-	-
кредитни картички	40,419	975,466	36,995	913,705
други кредити	856,405	388,168	864,158	275,261
побарувања врз основа на камати	45,505	-	43,079	-
Нерезиденти, освен банки				
побарувања по главница	42,951	215,226	145,868	215,695
побарувања врз основа на камати	1,853	-	1,745	-
Тековна достасаност	9,637,831	(9,637,831)	8,049,217	(8,049,217)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти пред исправката на вредноста	21,082,054	42,373,210	18,167,126	38,473,532
(Исправка на вредноста)	(1,559,555)	(2,039,355)	(1,192,068)	(1,912,469)
Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста	19,522,499	40,333,855	16,975,058	36,561,063

Од вкупните кредити на и побарувања од други комитенти Банката има засновано залог во форма на нотарски акт по договори за поткредит, одобрени од кредитната линија на Европската инвестициона банка („ЕИБ“), во корист на РБСМ. Со состојба на 31 декември 2022 година висината на заложените побарувања по главница изнесува 175,902 илјади денари (2021: 100,946 илјади денари) (Белешка 36).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

22. Кредити и побарувања (продолжува)
22.2. Кредити на и побарувања од други комитенти (продолжува)
A. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на должникот (продолжува)
Движење на исправката на вредноста
Состојба на 1 јануари

Исправка на вредноста за годината

Дополнителна исправка на вредноста

(Ослободување на исправката на вредноста)

Трансфер во:

- исправка на вредноста за Група 1

- исправка на вредноста за Група 2

- исправка на вредноста за Група 3

(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)

Ефект од курсни разлики

(Отпишани побарувања)

Состојба на 31 декември

тековна година 2022				претходна година 2021			
Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
435,599	1,677,993	990,945	3,104,537	393,793	1,272,597	2,439,557	4,105,948
403,266	1,302,637	790,424	2,496,327	487,488	1,612,433	854,916	2,954,836
(434,755)	(825,007)	(388,737)	(1,648,499)	(454,418)	(1,166,644)	(473,296)	(2,094,359)
-	-	-	-	-	-	-	-
(40,560)	38,916	1,644	-	(25,235)	22,826	2,409	-
138,377	(215,433)	77,056	-	26,401	(124,017)	97,616	-
11,098	8,236	(19,334)	-	7,235	60,857	(68,092)	-
-	-	-	-	-	-	(189,316)	(189,316)
162	(4,837)	(456)	(5,131)	335	(59)	(425)	(149)
-	-	(348,324)	(348,324)	-	-	(1,672,424)	(1,672,424)
513,187	1,982,505	1,103,218	3,598,910	435,599	1,677,993	990,945	3,104,539

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

22. Кредити и побарувања (продолжува)**22.2. Кредити на и побарувања од други комитенти (продолжува)****Б. Структура на кредитите на и побарувањата од други комитенти според видот на обезбедувањето**

(сегашна сметководствена вредност на кредитите и побарувањата)

Првокласни инструменти за обезбедување

парични депозити (во депо и/или ограничени на сметки во банката)

државни хартии од вредност

државни безусловни гаранции

банкарски гаранции

Гаранции од друштвата за осигурување и полиси за осигурување

Корпоративни гаранции (освен банкарски и од друштвата за осигурување)

Гаранции од физички лица

Залог на недвижен имот

имот за сопствена употреба (станови, куќи)

имот за вршење дејност

Залог на подвижен имот

Останати видови обезбедување

Необезбедени

Вкупно кредити на и побарувања од други комитенти намалени за исправката на вредноста

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
1,042,206	1,189,713
-	-
-	-
-	-
-	-
536,762	456,748
-	-
11,083,718	9,124,079
21,482,940	19,079,535
7,669,360	7,114,278
1,625,837	1,639,906
16,415,531	14,931,862
59,856,354	53,536,121

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

23. Вложување во хартии од вредност**23.1. Вложување во финансиски средства расположливи за продажба**

Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент

во илјади денари		
	тековна година 2022	претходна година 2021
<i>Должнички хартии од вредност</i>		
Благајнички записи	-	-
Државни записи	3,515,798	4,988,407
Останати инструменти на пазарот на пари	-	-
Обврзници издадени од државата	-	-
Корпоративни обврзници	-	-
Останати должнички инструменти	-	-
	3,515,798	4,988,407
Котирани	-	
Некотирани	3,515,798	4,988,407
<i>Сопственички инструменти</i>		
Сопственички инструменти издадени од банки	-	-
Останати сопственички инструменти	64,983	64,956
	64,983	64,956
Котирани	-	
Некотирани	64,983	64,956
Вкупно вложувања во финансиските инструменти расположливи за продажба	3,580,781	5,053,363

23. Вложување во хартии од вредност (продолжува)**23.1. Вложување во финансиски средства расположливи за продажба (продолжува)**

Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент (продолжува)

во илјади денари

Движење на исправката на вредноста**Состојба на 1 јануари**

Исправка на вредноста за годината

Дополнителна исправка на вредноста

(Ослободување на исправката на вредноста)

Трансфер во:

- исправка на вредноста за Група 1

- исправка на вредноста за Група 2

- исправка на вредноста за Група 3

(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)

Ефект од курсни разлики

(Отпишани побарувања)

Состојба на 31 декември

тековна година 2022				претходна година 2021			
Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-

23. Вложување во хартии од вредност (продолжува)

23.1. Вложување во финансиски средства расположливи за продажба (продолжува)

Структура на вложувањата во финансиски средства расположливи за продажба според видот на финансискиот инструмент (продолжува)

Вложувањата во должнички инструменти расположливи за продажба во износ од 3,515,798 илјади денари (2021: 4,988,407 илјади денари) се однесуваат на вложувања во државни записи издадени од Министерство за финансии со каматни стапки од 0,4 % до 2 % и достасување во текот на 2023 година.

Вложувањата во сопственички инструменти расположливи за продажба во износ од 64,983 илјади денари (2021: 64,956 илјади денари) се однесуваат на вложувања во хартии од вредност издадени од финансиски друштва. Со оглед на тоа што за овие вложувања не постои активен пазар, како и немањето скорешни трансакции кои би можеле да се применат во одредувањето на објективната вредност, вложувањата во хартиите од вредност расположливи за продажба се искажуваат по нивната набавна вредност, намалена за исправката на вредност. Пазарот за овие хартии од вредност е непостојан и не е доволно развиен, така што објективната вредност не може веродостојно да се измери.

Банката не планира да го продаде делот од вложувањата во сопственички инструменти расположливи за продажба издадени од финансиски друштва чие работење е поврзано со редовното работење на Банката, а остатокот од вложувањата ќе ги продаде кога ќе процени дека се создадени поволни услови на пазарот на капитал за нивна продажба.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

23. Вложување во хартии од вредност (продолжува)

23.2. Вложување во финансиски средства кои се чуваат до достасување

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2022	претходна година 2021
<i>Должнички хартии од вредност</i>	
Благајнички записи	-
Државни записи	2,516,109
Останати инструменти на пазарот на пари	-
Обврзници издадени од државата	20,208,500
Корпоративни обврзници	229,606
Останати должнички инструменти	582,748
	23,536,963
Котирани	20,438,106
Некотирани	3,098,857
	22,703,885
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување пред исправката на вредноста	23,536,963
(Исправка на вредноста)	(2,800)
Вкупно вложувања во финансиските инструменти кои се чуваат до достасување намалени за исправката на вредноста	22,703,823

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

23. Вложување во хартии од вредност (продолжува)

23.2. Вложување во финансиски средства кои се чуваат до достасување (продолжува)

во илјади денари

Движење на исправката на вредноста

Состојба на 1 јануари

Исправка на вредноста за годината

Дополнителна исправка на вредноста

(Ослободување на исправката на вредноста)

Трансфер во:

- исправка на вредноста за Група 1

- исправка на вредноста за Група 2

- исправка на вредноста за Група 3

(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)

Ефект од курсни разлики

(Отпишани побарувања)

Состојба на 31 декември

тековна година 2022				претходна година 2021			
Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
62	-	-	62	62	-	-	62
-	-	-	-	-	-	-	-
2,258	1,085	-	3,343	1	-	-	1
(64)	(534)	-	(598)	(1)	-	-	(1)
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
(7)	-	-	(7)	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
2,249	551	-	2,800	62	-	-	62

Должничките хартии од вредност во износ од 23,536,963 илјади денари (2021: 22,703,885 илјади денари) вклучуваат обврзници издадени од Република Северна Македонија во износ од 20,208,500 илјади денари (2021: 21,164,197 илјади денари), корпоративни обврзници издадени од странски банки во износ од 229,606 илјади денари (2021: 619,840 илјади денари), останати должнички инструменти – државни обврзници издадени од странски држави во износ од 582,748 илјади денари (2021: нема) и државни записи издадени од Република Северна Македонија во износ од 2,516,109 илјади денари (2021: 919,848 илјади денари).

Државните записи во износ од 2,516,109 илјади денари се со период на достасување во 2023 година по каматна стапка од 1,50 % до 3,50 % (2021: 919,848 илјади денари со период на достасување во 2022 година по каматна стапка од 0,50 %).

Обврзниците издадени од државата се однесуваат на континуирани државни обврзници во износ од 11,115,796 илјади денари со период на достасување од 2023 до 2034 година и носат камата по стапка од 1,20 % до 3,10 % годишно (2021: 13,116,495 илјади денари со период на достасување од 2022 до 2034 година и носат камата по стапка од 0,35 % до 3,10 % годишно), структурни државни обврзници во износ од 189,450 илјади денари со период на достасување од 2023 до 2032 година и носат камата по стапка од 2,00 % годишно (2021: 202,336 илјади денари со период на достасување од 2022 до 2031 година и носат камата по стапка од 2,00 % годишно) и македонски еврообврзници во износ од 8,903,254 илјади денари со период на достасување од 2023 до 2028 година и носат камата по стапка од 1,625 % до 5.58 % годишно (2021: 7,845,366 илјади денари со период на достасување од 2023 до 2028 година и носат камата по стапка од 1,625 % до 5.625 % годишно).

23. Вложување во хартии од вредност (продолжува)

23.2. Вложување во финансиски средства кои се чуваат до достасување (продолжува)

Корпоративните обврзници се состојат од обврзници издадени од банки, и тоа износ од 160,565 илјади денари издадени од Nova LJubljanska Banka DD со рочност до 2025 година и купонска каматна стапка од 6 % и износ од 63,787 илјади денари издадени од Reiffeisen Bank ZRT. со рочност до 2025 година и купонска каматна стапка од 8,75 % и обврзница издадена од CH Осигурителен брокер АД Битола во износ од 5,254 илјади денари со рочност до 2027 година и купонска каматна стапка од 6 %.

Останатите должнички инструменти се однесуваат на државни обврзници издадени од Ministry of finance France во износ од 582,748 илјади денари со рочност до 2025 година.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

24. Вложување во подружници и придружени друштва
А. Процент на учество на Групата во подружници и во придружени друштва

Назив на подружниците и на придружените друштва	Земја	во %			
		Процент на учество во сопственоста		Процент на право на глас	
		тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
КБ ПРВО ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје	Република Северна Македонија	49.00 %	49.00 %	49.00 %	49.00 %
КБ ПУБЛИКУМ ИНВЕСТ АД Скопје	Република Северна Македонија	64.29 %	64.29 %	64.29 %	64.29 %

Б. Финансиски информации за придружените друштва - 100 проценти

Назив на придружените друштва	во илјади денари				
	Вкупна актива	Вкупни обврски	Вкупно капитал и резерви	Приходи	Добивка/(загуба) за финансиската година
тековна година 2022					
КБ ПРВО ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје	802,270	22,531	779,739	355,566	154,258
	802,270	22,531	779,739	355,566	154,258
претходна година 2021					
КБ ПРВО ПЕНЗИСКО ДРУШТВО АД Скопје	788,903	21,972	766,931	323,819	159,659
	788,903	21,972	766,931	323,819	159,659

Според методот на главнина, Групата во Билансот на успех прикажува добивка соодветна на уделот кој го има во друштвото. Во 2022 година Групата во билансот на успех прикажа удел во добивката на придруженото друштво во износ од 75,587 илјади денари (2021: 79,103 илјади денари).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

25. Останати побарувања

	Во илјади денари	
	тековна година 2022	претходна година 2021
Побарувања од купувачите	93	179
Однапред платени трошоци	-	-
Пресметани одложени приходи	-	-
Побарувања за провизии и надомести	28,526	22,717
Побарувања од вработените	13	8
Аванси за нематеријални средства	-	4,197
Аванси за недвижности и опрема	17,059	17,187
Останато (побарувањата кои претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати побарувања)		
Однапред платени пензии	1,501,277	1,347,414
Трансакции за порамнување со банкарски картички	376,434	968,815
Други побарувања по останати основи во денари	326,341	178,162
Други побарувања по останати основи во странска валута	39,000	6,058
Сомнителни и спорни побарувања по побарувања од купувачи и други побарувања	15,928	7,533
Залиха на материјали, ситен инвентар и нумизматичка колекција	42,755	37,147
(останати побарувањата кои не претставуваат повеќе од 10% од вкупните останати побарувања)	41,777	22,525
Вкупно останати побарувања пред исправката на вредноста	2,389,203	2,611,942
(Исправка на вредноста)	(20,419)	(12,215)
Вкупно останати побарувања намалени за исправката на вредноста	2,368,784	2,599,727

Позицијата „Однапред платени пензии“ во износ од 1,501,277 илјади денари (31 декември 2021: 1,347,414 илјади денари) се однесува на исплатени пензии за месец декември 2022 година од средства на Банката. Истите средства се наплатени од Фондот за пензиско и инвалидско осигурување на Република Северна Македонија со уплата на 5 јануари 2023 година (за 2021 на 5 јануари 2022 година).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ
Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година
25. Останати побарувања (продолжува)
во илјади денари
Движење на исправката на вредноста
Состојба на 1 јануари

Исправка на вредноста за годината

Дополнителна исправка на вредноста

(Ослободување на исправката на вредноста)

Трансфер во:

- исправка на вредноста за Група 1

- исправка на вредноста за Група 2

- исправка на вредноста за Група 3

(Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања)

Ефект од курсни разлики

(Отпишани побарувања)

Состојба на 31 декември

тековна година 2022				претходна година 2021			
Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста	Исправка на вредноста за Група 1	Исправка на вредноста за Група 2	Исправка на вредноста за Група 3	Вкупно исправка на вредноста
1,206	236	10,773	12,215	319	670	30,919	31,909
19,620	1,763	36,602	57,985	12,659	208	42,484	55,351
(19,429)	(1,557)	(6,321)	(27,307)	(11,897)	(539)	(12,194)	(24,629)
-	-	-	-	-	-	-	-
(5)	1	4	-	(4)	-	4	-
2	(55)	53	-	90	(144)	53	-
16	12	(28)	-	41	39	(80)	-
-	-	-	-	-	-	(878)	(878)
(1)	-	1	-	(3)	-	3	-
-	-	(22,474)	(22,474)	-	-	(49,538)	(49,538)
1,409	400	18,610	20,419	1,206	236	10,773	12,215

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

26. Заложени средства

Должнички хартии од вредност
Сопственички инструменти
Кредити на и побарувања од банки
Кредити на и побарувања од други клиенти
Останати побарувања
Вкупно заложени средства

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

27. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Опрема	Станбени објекти и станови	Други вредности	Вкупно
Почетна сметководствена вредност						
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)	46,135	1,130,214	99,925	107,027	2,060	1,385,361
преземени во текот на годината	7,089	489,039	14,575	-	1,199	511,902
(продадени во текот на годината)	(11,644)	(443,518)	(15,306)	(63,600)	-	(534,068)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)	41,580	1,175,735	99,194	43,427	3,259	1,363,195
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)	41,580	1,175,735	99,194	43,427	3,259	1,363,195
преземени во текот на годината	6,716	16,618	435	22,029	-	45,798
(продадени во текот на годината)	(4,862)	(151,726)	(12,506)	(8,302)	(54)	(177,450)
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	43,434	1,040,627	87,123	57,154	3,205	1,231,543
Оштетување						
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)	44,960	1,110,628	96,240	107,027	1,958	1,360,813
загуба поради оштетување во текот на годината	5,622	378,995	12,843	-	1,220	398,680
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
(продадени во текот на годината)	(9,857)	(329,435)	(12,704)	(63,600)	-	(415,596)
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)	40,725	1,160,188	96,379	43,427	3,178	1,343,897
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)	40,725	1,160,188	96,379	43,427	3,178	1,343,897
загуба поради оштетување во текот на годината	6,832	17,384	2,781	22,029	15	49,041
(пренос во сопствени средства)	-	-	-	-	-	-
(продадени во текот на годината)	(4,806)	(151,708)	(12,506)	(8,302)	(49)	(177,371)
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	42,751	1,025,864	86,654	57,154	3,144	1,215,567
Сегашна сметководствена вредност						
на 1 јануари 2021 (претходна година)	1,175	19,586	3,685	-	102	24,548
на 31 декември 2021 (претходна година)	855	15,547	2,815	-	81	19,298
на 31 декември 2022 (тековна година)	683	14,763	469	-	61	15,976

27. Преземени средства врз основа на ненаплатени побарувања (продолжува)

Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања се средства кои не се користат во редовното работење на Групата. Преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања се во сопственост на Групата.

Дел од овие средства, до моментот на нивно отуѓување, Групата ги издава под закуп. Нето-вредноста на средствата кои Групата ги издава на 31 декември 2022 изнесува 7,920 илјади денари (со состојба 31 декември 2021 година изнесува 11,923 илјади денари).

Објективната вредност на преземените средства врз основа на ненаплатени побарувања со состојба на 31 декември 2022 година изнесува 971,621 илјади денари (со состојба на 31 декември 2021 година изнесува 1,155,870 илјади денари).

Дел од признаеното оштетување во 2022 година во износ од 6,282 илјади денари (2021: 4,932 илјади денари) е признаено како расход во билансот на успех (види белешка 13), а остатокот е признаено во билансот на состојба.

Групата во текот на 2022 година оствари капитална добивка од продажба на преземени средства по основ на ненаплатени побарувања во износ од 151,130 илјади денари (2021: 444,063 илјади денари) (види белешка 11).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

28. Нематеријални средства
A. Усогласување на сегашната сметководствена вредност

		Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
<i>во илјади денари</i>									
Набавна вредност									
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)		-	229,738	-	78,448	12,970	-	-	321,156
зголемувања преку нови набавки		-	14,406	-	14,359	5,606	-	-	34,371
зголемувања преку интерен развој		-	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации		-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)		-	-	-	(580)	-	-	-	(580)
(отуѓувања преку деловни комбинации)		-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)		-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба		-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)		-	244,144	-	92,227	18,576	-	-	354,947
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)		-	244,144	-	92,227	18,576	-	-	354,947
зголемувања преку нови набавки		-	28,045	-	1,632	(9,997)	-	-	19,680
зголемувања преку интерен развој		-	-	-	-	-	-	-	-
зголемувања преку деловни комбинации		-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)		-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓувања преку деловни комбинации)		-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)		-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба		-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)		-	272,189	-	93,859	8,579	-	-	374,627

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

28. Нематеријални средства (продолжува)
A. Усогласување на сегашната сметководствена вредност (продолжува)

		Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Неконтролирано учество*	Вкупно
<i>во илјади денари</i>									
Амортизација и оштетување									
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)		-	200,578	-	49,017	-	-	-	249,595
амортизација за годината		-	10,581	-	8,849	-	-	-	19,430
загуба поради оштетување во текот на годината		-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)		-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)		-	-	-	(580)	-	-	-	(580)
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)		-	211,159	-	57,286	-	-	-	268,445
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)		-	211,159	-	57,286	-	-	-	268,445
амортизација за годината		-	12,487	-	11,457	-	-	-	23,944
загуба поради оштетување во текот на годината		-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)		-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)		-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)		-	223,646	-	68,743	-	-	-	292,389
Сегашна сметководствена вредност									
на 1 јануари 2021 (претходна година)		-	29,160	-	29,431	12,970	-	-	71,561
на 31 декември 2021 (претходна година)		-	32,985	-	34,941	18,576	-	-	86,502
на 31 декември 2022 (тековна година)		-	48,543	-	25,116	8,579	-	-	82,238

*само за консолидираните финансиски извештаи

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

28. Нематеријални средства (продолжува)

Б. Сметководствена вредност на нематеријалните средства каде што постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Групата

		Интерно развиен софтвер	Купен софтвер од надворешни добавувачи	Други интерно развиени нематеријални средства	Други нематеријални средства	Нематеријални средства во подготовка	Вложувања во нематеријалните средства земени под закуп	Вкупно
во илјади денари								
Сегашна сметководствена вредност на:								
На 31 декември 2021 (претходна година)		-	-	-	-	-	-	-
На 31 декември 2022 (тековна година)		-	-	-	-	-	-	-

На 31 декември 2022 година, Групата нема заложено нематеријални средства како обезбедување на обврските на Банката (на 31 декември 2021: нема).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

29. Недвижности и опрема
A. Усогласување на сегашната сметководствена вредност

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земен под закуп	Вкупно
<i>во илјади денари</i>									
Набавна вредност									
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)	89,200	3,222,143	151,752	355,459	745,877	13,472	37,786	50,036	4,665,725
Зголемувања	-	-	-	-	-	-	208,571	-	208,571
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	(52,813)	(27,553)	(14,496)	(10,897)	-	-	(4,364)	(110,123)
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	58,686	35,403	19,415	58,114	-	(191,332)	19,714	-
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)	89,200	3,228,016	159,602	360,378	793,094	13,472	55,025	65,386	4,764,173
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)	89,200	3,228,016	159,602	360,378	793,094	13,472	55,025	65,386	4,764,173
зголемувања	-	-	-	-	-	-	152,457	-	152,457
зголемувања преку деловни комбинации (отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓувања преку деловни комбинации)	-	-	(16,351)	(45,799)	(92,005)	-	-	(800)	(154,955)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	(11,584)	-	-	-	-	-	-	(11,584)
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	46,582	4,512	33,076	90,450	37	(184,914)	10,257	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	89,200	3,263,014	147,763	347,655	791,539	13,509	22,568	74,843	4,750,091

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

29. Недвижности и опрема (продолжува)
A. Усогласување на сегашната сметководствена вредност (продолжува)

во илјади денари

Амортизација и оштетување

Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)

амортизација за годината

загуба поради оштетување во текот на годината

(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)

(отуѓување и расходување)

(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)

пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба

останати преноси

Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)

Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)

амортизација за годината

загуба поради оштетување во текот на годината

(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)

(отуѓување и расходување)

(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)

пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба

останати преноси

Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)
Сегашна сметководствена вредност

на 1 јануари 2021 (претходна година)

на 31 декември 2021 (претходна година)

на 31 декември 2022 (тековна година)

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцеларис- ка опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижности- те и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)	-	840,450	127,346	324,004	555,232	-	-	49,934	1,896,966
амортизација за годината	-	80,226	16,295	10,966	66,967	-	-	1,299	175,753
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	(9,910)	(27,553)	(14,496)	(10,897)	-	-	(4,364)	(67,220)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	680	759	(397)	-	-	(1,042)	-
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)	-	910,766	116,768	321,233	610,905	-	-	45,827	2,005,499
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)	-	910,766	116,768	321,233	610,905	-	-	45,827	2,005,499
амортизација за годината	-	80,820	17,402	14,668	76,451	-	-	3,958	193,299
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	(16,351)	(45,799)	(91,964)	-	-	(800)	(154,914)
(пренос во нетековни средства кои се чуваат за продажба)	-	(2,679)	-	-	-	-	-	-	(2,679)
пренос од нетековни средства кои се чуваат за продажба	-	-	-	-	-	-	-	-	-
останати преноси	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	-	988,907	117,819	290,102	595,392	-	-	48,985	2,041,205
Сегашна сметководствена вредност									
на 1 јануари 2021 (претходна година)	89,200	2,381,693	24,406	31,455	190,645	13,472	37,786	102	2,768,759
на 31 декември 2021 (претходна година)	89,200	2,317,250	42,834	39,145	182,189	13,472	55,025	19,559	2,758,674
на 31 декември 2022 (тековна година)	89,200	2,274,107	29,944	57,553	196,147	13,509	22,568	25,858	2,708,886

29. Недвижности и опрема (продолжува)

Б. Сметководствена вредност на ставките на недвижностите и опремата каде што постои ограничување на сопственоста и/или се заложени како обезбедување за обврските на Групата

	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижности-те и опремата	Недвижности и опрема во подготовка	Вложувања во недвижностите и опремата земени под закуп	Вкупно
<i>во илјади денари</i>									
Сегашна сметководствена вредност на:									
На 31 декември 2021 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-	-	-
На 31 декември 2022 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Износот на преземени обврски за набавка на недвижности и опрема за 2022 година изнесува 5,053 илјади денари (2021: 261 илјади денари).

На 31 декември 2022 година, Групата нема заложено недвижности и опрема како обезбедување на обврските на Банката (на 31 декември 2021: нема).

30. Тековни и одложени даночни средства и обврски

30.1. Тековни даночни средства и тековни даночни обврски

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
Побарувања за данок на добивка (тековен)	983
Обврски за данок на добивка (тековен)	33,554
	391
	100,871

30.2. Одложени даночни средства и одложени даночни обврски

А. Признаени одложени даночни средства и одложени даночни обврски

	тековна година 2022			претходна година 2021		
	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето- основа	Одложени даночни средства	(Одложени даночни обврски)	на нето- основа
<i>во илјади денари</i>						
Дериватни средства чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки	-	-	-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти	-	-	-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Нематеријални средства	-	-	-	-	-	-
Недвижности и опрема	-	-	-	-	-	-
Останати побарувања	-	-	-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во билансот на успех	-	-	-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба	-	-	-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови	-	-	-	-	-	-
Одложени даночни средства/обврски признаени во капиталот	-	-	-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски	-	-	-	-	-	-

30. Тековни и одложени даночни средства и обврски (продолжува)

Б. Непризнаени одложени даночни средства

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
-	-
-	-

Даночни загуби

Даночни кредити

Вкупно непризнаени одложени даночни средства

30. Тековни и одложени даночни средства и обврски (продолжува)

В. Усогласување на движењата на одложените даночни средства и одложените даночни обврски во текот на годината

		Признаени во текот на годината во:			
во илјади денари		Состојба на 1 јануари	билансот на успех	капиталот	Состојба на 31 декември
претходна година 2021					
Дериватни средства чувани за управување со ризик		-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки		-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти		-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност		-	-	-	-
Нематеријални средства		-	-	-	-
Недвижности и опрема		-	-	-	-
Останати побарувања		-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик		-	-	-	-
Останати обврски		-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити		-	-	-	-
Останато		-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба		-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови		-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски		-	-	-	-
тековна година 2022					
Дериватни средства чувани за управување со ризик		-	-	-	-
Кредити на и побарувања од банки		-	-	-	-
Кредити на и побарувања од други комитенти		-	-	-	-
Вложувања во хартии од вредност		-	-	-	-
Нематеријални средства		-	-	-	-
Недвижности и опрема		-	-	-	-
Останати побарувања		-	-	-	-
Дериватни обврски чувани за управување со ризик		-	-	-	-
Останати обврски		-	-	-	-
Неискористени даночни загуби и неискористени даночни кредити		-	-	-	-
Останато		-	-	-	-
Вложувања во финансиските средства расположливи за продажба		-	-	-	-
Заштита од ризик од паричните текови		-	-	-	-
Вкупно признаени одложени даночни средства/обврски		-	-	-	-

A. Нетековни средства кои се чуваат за продажба

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
5,453	-
5,453	-

[illegible]

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-

32. Обврски за тргување

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
<i>Депозити на банки</i>	
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-
Орочени депозити	-
Останати депозити	-
	-
<i>Депозити на други комитенти</i>	
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку ноќ	-
Орочени депозити	-
Останати депозити	-
	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>	
Инструменти на пазарот на пари	-
Сертификати за депозит	-
Издадени обврзници	-
Останато	-
	-
<i>Останати финансиски обврски</i>	
	-
<i>Деривати за тргување</i>	
Договори зависни од промената на каматната стапка	-
Договори зависни од промената на курсот	2,623
Договори зависни од промената на цената на хартиите од вредност	-
Други договори кои ги исполнуваат критериумите на МСФИ 9	-
	2,623
Вкупно обврски за тргување	2,623

На 31 декември 2022 година, Групата нема обврски за тргување. Обврските за тргување во 2021 година во износ од 2,623 илјади денари се однесуваат на дериватите за тргување, договори зависни од промена на курсот.

33. Финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех определени како такви при почетното признавање

во илјади денари			
тековна година 2022		претходна година 2021	
Сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување	Сегашна сметководствена вредност	договорна вредност, платлива на достасување
<i>Депозити на банки</i>			
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку нок	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-
Останати депозити	-	-	-
-	-	-	-
<i>Депозити на други комитенти</i>			
Тековни сметки, депозити по видување и депозити преку нок	-	-	-
Орочени депозити	-	-	-
Останати депозити	-	-	-
-	-	-	-
<i>Издадени должнички хартии од вредност</i>			
Инструменти на пазарот на пари	-	-	-
Сертификати за депозит	-	-	-
Издадени обврзници	-	-	-
Останато	-	-	-
-	-	-	-
<i>Субординирани обврски</i>			
Останати финансиски обврски	-	-	-
-	-	-	-
Вкупно финансиски обврски по објективна вредност преку билансот на успех, определени како такви при почетното признавање			
-	-	-	-

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
Движење на промените во кредитната способност на Банката, за финансиски обврски кои се мерат по објективна вредност	
Состојба на 1 јануари	-
Признаено во Останата сеопфатна добивка за годината	-
(Трансфер во други резервни фондови)	-
Состојба на 31 декември	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ
Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година
34. Депозити
34.1. Депозити на банки

во илјади денари				
тековна година 2022		претходна година 2021		
краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни	
Тековни сметки				
домашни банки	233,191	-	258,324	-
странски банки	27,167	-	28,665	-
Депозити по видување				-
домашни банки	-	-	4	-
странски банки	-	-	-	-
Орочени депозити				-
домашни банки	-	-	54,373	-
странски банки	-	-	-	-
Ограничени депозити				-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Останати депозити				-
домашни банки	-	-	-	-
странски банки	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити				-
домашни банки	-	-	7	-
странски банки	-	-	270	-
Тековна достасаност	-	-	-	-
Вкупно депозити на банки	260,358	-	341,643	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ
Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година
34. Депозити (продолжува)
34.2. Депозити на други комитенти

<i>во илјади денари</i>				
	тековна година 2022		претходна година 2021	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Нефинансиски друштва				
Тековни сметки	29,139,361	-	30,248,282	-
Депозити по видување	544,314	-	34,937	-
Орочени депозити	775,890	467,609	590,656	486,278
Ограничени депозити	580,392	872,007	353,833	1,066,455
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	9,012	-	8,414	-
	31,048,969	1,339,616	31,236,122	1,552,733
Држава				
Тековни сметки	569,735	-	535,529	-
Депозити по видување	2,347	-	2,116	-
Орочени депозити	35,000	-	35,000	-
Ограничени депозити	199	-	185	-
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	85	-	85	-
	607,366	-	572,915	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Тековни сметки	2,326,746	-	2,112,713	-
Депозити по видување	483	-	214	-
Орочени депозити	379,622	178,095	394,790	177,903
Ограничени депозити	14,055	2,028	61,685	8,676
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	994	-	2,061	-
	2,721,900	180,123	2,571,463	186,579
Финансиски друштва, освен банки				
Тековни сметки	430,012	-	544,619	-
Депозити по видување	419	-	9,735	-
Орочени депозити	41,500	468,779	134,500	705,979
Ограничени депозити	6,217	28,803	16,068	22,055
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	2,849	-	5,410	-
	480,997	497,582	710,332	728,034
Домаќинства				
Тековни сметки	38,274,502	-	34,607,604	-
Депозити по видување	9,767,958	-	9,519,141	-
Орочени депозити	30,542,772	14,286,155	31,634,147	14,457,923
Ограничени депозити	1,096,202	791,705	339,419	799,996
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	116,101	-	139,365	-
	79,797,535	15,077,860	76,239,676	15,257,919
Нерезиденти, освен банки				
Тековни сметки	750,128	-	942,282	-
Депозити по видување	1,494	-	1,496	-
Орочени депозити	80,355	244,446	97,818	249,975
Ограничени депозити	337,919	7,403	265,097	10,998
Останати депозити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати за депозити	444	-	714	-
	1,170,340	251,849	1,307,407	260,973
Тековна достасаност	6,593,390	(6,593,390)	7,274,479	(7,274,479)
Вкупно депозити на други комитенти	122,420,497	10,753,640	119,912,394	10,711,759

34. Депозити (продолжува)**34.2. Депозити на други комитенти (продолжува)**

Ограничените депозити претставуваат депозити од кои Групата во име на депонентите врши плаќања во странство, отвора акредитиви, набавува странски средства за плаќање, а дел од нив служат како обезбедување по кредити и издадени гаранции кои Групата ги одобрила на одредени претпријатија, депозити како обезбедување по одобрени потрошувачки кредити и кредити на население.

35. Издадени должнички хартии од вредност

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-

Инструменти на пазарот на пари

Сертификати за депозит

Издадени обврзници

Останато

Обврски врз основа на камати за издадени хартии од вредност

Вкупно издадени должнички хартии од вредност

36. Обврски по кредити

А. Структура на обврските по кредити според видот на обврската и секторот на давателот

	во илјади денари			
	тековна година 2022		претходна година 2021	
	краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
Банки				
Резиденти				
Обврски по кредити	34	176,073	259	194,769
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	80	-	220	-
Нерезиденти				
Обврски по кредити	-	520,110	-	517,068
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	1,862	-	1,220	-
Нефинансиски друштва				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Нерезиденти, освен банки				
Нефинансиски друштва				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Држава				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Непрофитни институции кои им служат на домаќинствата				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Финансиски друштва, освен банки				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Репо-транзакции	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Домаќинства				
Обврски по кредити	-	-	-	-
Обврски врз основа на камати	-	-	-	-
Тековна достасаност	270,512	(270,512)	210,544	(210,544)
Вкупно обврски по кредити	272,488	425,671	212,243	501,293

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ
Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година
36. Обврски по кредити (продолжува)
Б. Обврски по кредити според кредитодавателот (продолжува)
домашни извори:

Развојна банка на Северна
Македонија – РБСМ (поранешна
МБПР) – ЗКДФ
РБСМ – ЕИБ

странски извори:

EBRD - TARA (Transfer and Amendment
and Restatement Agreement)
EBRD - CSP (SME Competitiveness
Support Programme)
EBRD - GEFF (Western Balkans Green
Economy Financing Facility)
EBRD – CSP II (SME Competitiveness
Support Programme)
EBRD - GEFF II (Western Balkans
Green Economy Financing Facility)
EBRD – REBOOT (Sustainable Reboot
SME Programme)

Тековна достасаност

Вкупно обврски по кредити

во илјади денари			
тековна година 2022		претходна година 2021	
краткорочни	долгорочни	краткорочни	долгорочни
34	170	259	890
80	175,902	220	193,879
114	176,072	479	194,769
917	80,837	1,148	101,534
93	196,090	46	253,658
7	28,640	6	61,019
38	87,799	20	100,857
579	60,917		
228	65,828	-	-
1,862	520,111	1,220	517,068
270,512	(270,512)	210,544	(210,544)
272,488	425,671	212,243	501,293

36. Обврски по кредити (продолжува)

Б. Обврски по кредити според кредитодавателот (продолжува)

Кредитодавател	Валута	Каматна стапка	Година на достасување	Вид на обезбедување
РБСМ - ЗКДФ	МКД/ЕУР	0,5 %	согласно договорите склучени со крајните корисници	3 меници
РБСМ - ЗКДФ	МКД	-	15.07.2022 година	4 меници
РБСМ – ЕИБ	ЕУР	0 %,1 %	согласно договори за кредит склучени со РБСМ	6 меници во форма на нотарски акт *Залог на побарувања по договори за потредит со крајните корисници во форма на нотарски акт
EBRD -TARA	ЕУР	6,5 %-фиксна, 5 %-прилагодлива	согласно договорите склучени со крајните корисници	необезбедено
EBRD -CSP	ЕУР	2 % годишно (3м ЕУРИБОР + 2 п.п. годишно, вредност нула за негативна ЕУРИБОР стапка)	28.09.2026	необезбедено
EBRD-GEFF	ЕУР	1,85 % годишно (6м ЕУРИБОР + 1,85 п.п. годишно, вредност нула за негативна ЕУРИБОР стапка)	30.12.2025	необезбедено
EBRD –CSP II	ЕУР	1,7 % годишно (3м ЕУРИБОР + 1,7 п.п. годишно, вредност нула за негативна ЕУРИБОР стапка)	28.03.2024	необезбедено
EBRD-GEFF II	ЕУР	1,7 % годишно (6м ЕУРИБОР + 1,7 п.п. годишно, вредност нула за негативна ЕУРИБОР стапка)	10.03.2025	необезбедено
EBRD-REBOOT	ЕУР	1,7 % годишно (3м ЕУРИБОР + 1,7 п.п. годишно, вредност нула за негативна ЕУРИБОР стапка)	12.05.2025	необезбедено

36. Обврски по кредити (продолжува)**Б. Обврски по кредити според кредитодавателот (продолжува)**

Групата има засновано залог на побарувања во форма на нотарски акт во корист на РБСМ по договори за поткредит со крајните корисници одобрени од кредитната линија на ЕИБ, администрирани преку РБСМ. Со состојба на 31 декември 2022 година, износот на обврските по кредити за кои Групата има воспоставено залог на побарувања по договори за поткредит изнесува 175,902 илјади денари (2021: 100,946 илјади денари) (Белешка 22.2.).

Со состојба на 31.12.2022 година Банката е усогласена со ковенантите согласно договорите со EBRD.

37. Субординирани обврски

Обврски по субординирани депозити

Обврски врз основа на камати

Обврски по субординирани кредити

Обврски врз основа на камати

Обврски по субординирани издадени должнички хартии од вредност

Обврски врз основа на камати

Откупливи приоритетни акции

Вкупно субординирани обврски

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-
-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

38. Посебна резерва и резервирања

	Посебна резерва за вонбилансни кредитни изложености	Резервирања за потенцијалните обврски врз основа на судски спорови	Резервирања за пензиите и за други користи за вработените	Резервирања за реструктурирањето	Резервирања за неповолните договори	Останати резервирања	Вкупно
<i>во илјади денари</i>							
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)							
дополнителни резервирања во текот на годината	258,451	-	37,613	-	-	-	296,064
(искористени резервирања во текот на годината)	310,472	-	5,532	-	-	-	316,004
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	-	-	(3,702)	-	-	-	(3,702)
Ефект од курсни разлики	(267,137)	-	(470)	-	-	-	(267,607)
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)	301,662	-	38,973	-	-	-	340,635
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)							
дополнителни резервирања во текот на годината	301,662	-	38,973	-	-	-	340,635
(искористени резервирања во текот на годината)	412,099	-	209	-	-	-	412,308
(ослободување на резервирањата во текот на годината)	-	-	(3,493)	-	-	-	(3,493)
Ефект од курсни разлики	(299,184)	-	(3,099)	-	-	-	(302,283)
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	414,290	-	32,590	-	-	-	446,880

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

Активните вонбилансни позиции изложени на кредитен ризик за кои се утврдува посебна резерва, се класифицирани во различни ризични категории соодветно на проценетиот ризик за потенцијални загуби. На 31 декември 2022 година 92,40 % од вкупните активни вонбилансни позиции се класифицирани во ризична категорија А, ризичната категорија Б учествува со 5,61 %, а ризичните категории В, Г и Д со 1,99 %.

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
30,765	21,130
5,949	5,043
11,425	10,352
36,814	18,768
	-
	-
418	262
64,588	35,772
278,323	870,942
5,868	5,361
273,488	276,975
3,643	61,993
9,263	115,007
-	28,017
43,555	37,980
764,099	1,487,602

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

40. Запишан капитал
A. Запишан капитал

	во денари		број на издадени акции				во илјади денари	
	Номинална вредност по акција		обични акции		неоткупливи приоритетни акции		Вкупно запишан капитал	
	обични акции	неоткупливи приоритетни акции	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
Состојба на 1 јануари - целосно платени	1,000	-	2,279,067	2,279,067	-	-	2,279,067	2,279,067
Запишани акции во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
Реализација на опциите на акции	-	-	-	-	-	-	-	-
Поделба/окрупнување на номиналната вредност на акција	-	-	-	-	-	-	-	-
Останати промени во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-	-
Конверзија на приоритетни во обични акции	-	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември - целосно платени	1,000	-	2,279,067	2,279,067	-	-	2,279,067	2,279,067

Издадените обични акции се целосно платени. Имателите на обични акции имаат право на дивиденда и имаат право на еден глас на Собранието. Сите акции носат право на сразмерно учество во поделбата на остатокот на стечајната, односно ликвидационата маса. Согласно акционерската книга, на 31 декември 2022 година кај 137,496 обични акции, односно 6,03 % од вкупниот акционерски капитал (на 31 декември 2021 година кај 136,496 обични акции, односно 5.99 %), има ограничување/а на правото/ата засновани на закон и/или Одлука или акт на надлежен орган.

На 31 декември 2022 година Групата не поседува сопствени акции. Отворените инвестициски фондови управувани од подружницата на Банката, КБ Публикум Инвест АД Скопје, поседуваат вкупно 17,666 обични акции, односно 0.78 % од вкупниот акционерски капитал, и тоа КБ Публикум - Балансиран поседува 2,610 обични акции, односно 0.115 % од вкупниот акционерски капитал и КБ Публикум МБИ 10 поседува 15,056 обични акции, односно 0.66 % од вкупниот акционерски капитал (со 31.12.2021 година вкупно 18,393 акции односно 0.81 %, и тоа КБ Публикум - Балансиран поседува 3,337 обични акции, односно 0.146 % и КБ Публикум МБИ 10 поседува 15,056 обични акции, односно 0.66 %).

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

40. Запишан капитал (продолжува)**Б. Дивиденди****Б.1. Објавени дивиденди и платени дивиденди од страна на Групата**

Објавени дивиденди и платени дивиденди за годината

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-

Дивиденда по обична акција

Дивиденда по приоритетна акција

во денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
-	-

Б.2. Објавени дивиденди по денот на билансот на состојба (не се прикажани обврски за дивиденди во билансот на состојба)

Објавени дивиденди по 31 декември

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
1,139,534	1,413,022

Дивиденда по обична акција

Дивиденда по приоритетна акција

во денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
500	620
-	-

Предлог Одлуката за определување на износот на дивидендата и датуми на исплата на дивиденда за 2022 година е одобрена од страна на Надзорниот одбор.

До датумот на издавање на финансиските извештаи, дивидендата се уште не е усвоена од страна на Собанието на акционери.

В. Акционери чија сопственост надминува 5% од акциите со право на глас

	во илјади денари		во %	
	тековна година 2022	претходна година 2021	тековна година 2022	претходна година 2021
Име на акционерот	Запишан капитал (номинална вредност)	Запишан капитал (номинална вредност)	право на глас	право на глас
АДОРА ИНЖЕНЕРИНГ ДООЕЛ експорт импорт Скопје	341,700	341,700	14.99 %	14.99 %
Вкупно	341,700	341,700	14.99 %	14.99 %

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

41. Заработка по акција

А. Основна заработка по акција

Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции

Нето-добивка за годината

Дивиденда за неоткупливи приоритетни акции

Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции

Вредност на емитирани акции

Вредност на повлечени акции

Вредност на дивиденда исплатена во акции

Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
2,156,076	2,312,172
-	-
-	-
-	-
2,156,076	2,312,172

Пондериран просечен број на обичните акции

Издадени обични акции на 1 јануари

Ефекти од промените на бројот на обичните акции во текот на годината

Ефект од конверзија на неоткупливи приоритетни во обични акции

Ефект на продажба на сопствени акции на пазарот

Ефект од нова емисија на обични акции

Пондериран просечен број на обичните акции на 31 декември

Основна заработка по акција (во денари)

број на акции	
тековна година 2022	претходна година 2021
2,279,067	2,279,067
-	-
-	-
-	-
2,279,067	2,279,067
946	1,015

Б. Разводната заработка по акција

Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции разводната

Нето-добивка за годината која има припаѓа на имателите на обични акции (разводната)

Корекции на нето-добивката која им припаѓа на имателите на обични акции за ефектите на сите издадени потенцијални обични акции (наведете поодделно)

Дивиденда на приоритетни акции конвертирани во обични акции

Приход од реализирани опции

Вредност на откупени сопствени акции

Нето-добивка која им припаѓа на имателите на обични акции (разводната)

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
2,156,076	2,312,172
-	-
-	-
-	-
2,156,076	2,312,172

Пондериран просечен број на обичните акции (разводната)

Издадени обични акции на 1 јануари

Ефект од издавањето на потенцијалните обични акции

Пондериран просечен број на обичните акции (разводнети) на 31 декември

Разводната заработка по акција (во денари)

Број на акции	
тековна година 2022	претходна година 2021
2,279,067	2,279,067
-	-
2,279,067	2,279,067
946	1,015

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

42. Потенцијални обврски и потенцијални средства**42.1. Потенцијални обврски**

<i>во илјади денари</i>	
тековна година 2022	претходна година 2021
Платежни непокриени гаранции	
во денари	807,244
во странска валута	1,559,153
во денари со валутна клаузула	1,540,209
Чинидбени непокриени гаранции	109,275
во денари	4,669,366
во странска валута	4,527,900
во денари со валутна клаузула	542,691
Непокриени акредитиви	1,073,390
во денари	-
во странска валута	761,920
во денари со валутна клаузула	-
Неискористени пречекорувања по тековни сметки	-
Неискористени лимити на кредитни картички	1,968,916
Преземени обврски за кредитирање и неискористени кредитни лимити	1,183,159
Издадени покриени гаранции	2,560,791
Покриени акредитиви	3,136,030
Останати потенцијални обврски	876,585
Вкупно потенцијални обврски пред посебната резерва	974,608
(Посебна резерва)	2,940
Вкупно потенцијални обврски намалени за посебната резерва	68,682
	2,189,896
	2,542,881
	19,323,340
	21,827,970
	(414,290)
	(301,661)
	18,909,050
	21,526,309

Со состојба на 31.12.2022 година, за дел од преземените потенцијални обврски во износ од 234,668 илјади денари (2021: 239,806 илјади денари) има судски спор по основ на издадена гаранција на барање на Гранит АД Скопје. Спорот е поведен пред надлежен суд во Полска на 16 септември 2011 година од страна на Државниот трезор – Генерален директорат на Државните патишта и Автопати од Варшава (корисник на Гаранцијата) против Комерцијална банка АД Скопје со тужба примена во Банката на 2 јули 2012 година, со која се бара плаќање по активирана банкарска гаранција на износ од 17.897.404,09 полски злоти, еквивалент на 234,668 илјади денари издадена врз основа на Договор за изградба на автопат склучен на 5 мај 2010 година помеѓу тужителот (Државниот трезор – Генерален директорат на Државните патишта и Автопати од Варшава) и Гранит АД Скопје (барател на Гаранцијата).

Банкарската гаранција е активирана и побарано е плаќање по истата поради прекршување на Договорот за изградба на автопат помеѓу Државниот трезор – Генерален директорат на Државните патишта и Автопати од Варшава и Гранит АД Скопје. По основ на овој договор има посебен судски спор кој се води пред надлежен суд во Варшава, Полска, при што на 7 март 2016 година судот донесе усна пресуда со која го уважи барањето на тужителот и ѝ наложи на Комерцијална банка АД Скопје да го плати износот по активирана гаранција, заедно со камати и судски трошоци. Пресудата е обжалена и постапката е во фаза на одлучување на повисокиот суд.

42. Потенцијални обврски и потенцијални средства (продолжува)

42.1. Потенцијални обврски (продолжува)

Плаќањето по активираната гаранција не е извршено од страна на Групата поради Решение за временна мерка од 4 април 2011 година, донесено од страна на Основниот суд Скопје 2 - Скопје, на предлог од барателот на Гаранцијата Гранит АД Скопје, со кое му се забранува на Корисникот на Гаранцијата да презема какви било дејства што би значеле протестирање или наплата на предметната банкарска гаранција, а истовремено ѝ се забранува на Групата да изврши исплата по барањето за плаќање од Корисникот на Гаранцијата.

Со правосилна и извршна Пресуда бр. 56 ТС-465/11 на Основниот суд Скопје 2 Скопје, донесена по главната правна работа по поднесена Тужба од страна на Гранит, а поврзана со времената мерка, на 5 мај 2018 година, се задолжува тужениот Државен трезор - Генерален директорат на Државните патишта и Автопати од Варшава да му ја врати на тужителот Гранит банкарската гаранција издадена од Комерцијална банка и се утврдува дека истиот нема право да презема какви било дејства кои ќе значат протестирање или наплата на банкарската гаранција, со што гаснат сите последици од наведената банкарска гаранција.

Со оглед дека не е правосилно завршена постапката во која Групата е тужена пред судот во Полска, доколку дојде до плаќање од страна на Групата по основ на оваа банкарска гаранција врз основа на правосилна и призната одлука на полскиот суд, истото ќе претставува побарување од Гранит АД Скопје и раководството на Групата не очекува проблеми во наплатата и негативни финансиски последици.

Заклучно со 31 декември 2022 година, Групата води 15 судски постапки (2021: 21 судски постапки) во кои е тужена страна од правни и физички лица, а кои произлегуваат од нејзиното работење. Вкупниот износ на потенцијални обврски кои можат да произлезат од овие постапки на 31 декември 2022 година изнесуваше 402,307 илјади денари плус камата (2021: 511,047 илјади денари плус камата), во кој износ е вклучен и износот од погоренаведената постапка која се води во Полска. Според адвокатите на Групата, крајниот исход од овие правни случаи не се очекува да има негативни последици врз Групата, затоа за истите не е признаено резервирање.

Групата обезбедува банкарски гаранции и акредитиви за гарантирање на работењето на клиентите пред трети страни. Овие договори имаат фиксни лимити и вообичаено се одобруваат за период до една година. Достасувањата не се концентрирани во ниту еден период.

Овие потенцијални обврски имаат вонбилансен кредитен ризик затоа што во билансот на состојба се признаваат само провизиите и исправките за потенцијални загуби сè до моментот кога преземените и потенцијални обврски ќе бидат исполнети или ќе достасаат. Голем дел од преземените и потенцијалните обврски ќе достасаат без да бидат авансирани во целост или делумно. Поради тоа износите не претставуваат идни парични текови. Износот на отповикливи потенцијални обврски изнесува 2.189.896 илјади денари, а износот на неотповикливи (неискористени неотповикливи кредитни лимити) изнесува 5.712.866 илјади денари (2021: 2.542.881 илјади денари, а износот на неотповикливи 6.230.795 илјади денари).

Даночен ризик

Деловните книги и сметководствената регулатива на Групата подлежат на даночна контрола од страна на даночните власти во период од 5 години по поднесената даночна пријава за финансиската година и евентуално можат да предизвикаат дополнителни даночни обврски. Според процените на раководството на Групата, на датумот на овие финансиски извештаи нема сознанија за какви било дополнителни околности кои можат да создадат потенцијални материјални обврски во тој поглед.

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

42.2. Потенцијални средства

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
-	-
-	-

Наведете ги одделно позначајните потенцијални средства:

Вкупно потенцијални средства
43. Работи во име и за сметка на трети лица

Администрирање на средствата во име и за сметка на трети лица

Депозити во денари

Депозити во странска валута

Кредити во денари

Кредити во странска валута

Други побарувања во денари

Други побарувања во странска валута

Управување на средствата во име и за сметка на трети лица

Депозити во денари

Депозити во странска валута

Кредити во денари

Кредити во странска валута

Други побарувања во денари

Други побарувања во странска валута

Старателски сметки

Останато

Вкупно

во илјади денари					
тековна година 2022			претходна година 2021		
Средства	Обврски	Нето позиција	Средства	Обврски	Нето позиција
42,994	44,419	(1,425)	42,994	44,419	(1,425)
-	-	-	-	-	-
153,292	152,354	938	180,251	179,079	1,172
-	-	-	-	-	-
-	61	(61)	-	7	(7)
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
104,619	101,426	3,193	133,814	133,454	360
1,721	4,165	(2,444)	1,753	4,113	(2,359)
302,626	302,425	201	358,813	361,072	(2,259)

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ
Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година
44. Трансакции со поврзаните страни
A. Биланс на состојба
во илјади денари
Состојба на 31 декември 2022
Средства

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Групата	Останати поврзани страни	Вкупно
Тековни сметки	-	-	-	-	-	-
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања						
хипотекарни кредити	-	-	-	100,334	-	100,334
потрошувачки кредити	-	-	-	20,653	-	20,653
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	-	-	17	1,181,355	-	1,181,372
Вложувања во хартиите од вредност	-	-	385,387	-	-	385,387
(Исправка на вредноста)	-	-	-	(18,528)	-	(18,528)
Останати средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	385,404	1,283,814	-	1,669,218
Обврски						
Обврски за тргување	-	-	-	-	-	-
Депозити	-	-	2,737	1,049,563	-	1,052,300
Издадени хартии од вредност	-	-	-	-	-	-
Обврски по кредити	-	-	-	-	-	-
Субординирани обврски	-	-	-	-	-	-
Останати обврски	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	2,737	1,049,563	-	1,052,300

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)
A. Биланс на состојба (продолжува)

во илјади денари

Состојба на 31 декември 2022
Потенцијални обврски

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Групата	Останати поврзани страни	Вкупно
Издадени гаранции	-	-	-	40,153	-	40,153
Издадени акредитиви	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални обврски	-	-	292	36,214	-	36,506
(Посебна резерва)	-	-	(7)	(390)	-	(397)
Вкупно	-	-	285	75,977	-	76,262
Потенцијални средства						
Примени гаранции	-	-	-	-	-	-
Останати потенцијални средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	-	-	-	-

во илјади денари

Состојба на 31 декември 2021
Средства

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Групата	Останати поврзани страни	Вкупно
Тековни сметки	-	-	-	-	-	-
Средства за тргување	-	-	-	-	-	-
Кредити и побарувања						
хипотекарни кредити	-	-	-	88,683	-	88,683
потрошувачки кредити	-	-	-	29,498	-	29,498
побарувања по финансиски лизинг	-	-	-	-	-	-
побарувања по факторинг и форфетирање	-	-	-	-	-	-
останати кредити и побарувања	-	-	8	1,046,937	-	1,046,945
Вложувања во хартиите од вредност	-	-	348,731	-	-	348,731
(Исправка на вредноста)	-	-	-	(18,645)	-	(18,645)
Останати средства	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	348,739	1,146,473	-	1,495,212

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

А. Биланс на состојба (продолжува)

Обврски

Обврски за тргување

Депозити

Издадени хартии од вредност

Обврски по кредити

Субординирани обврски

Останати обврски

Вкупно**Потенцијални обврски**

Издадени гаранции

Издадени акредитиви

Останати потенцијални обврски

(Посебна резерва)

Вкупно**Потенцијални средства**

Примени гаранции

Останати потенцијални средства

Вкупно

Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Групата	Останати поврзани страни	Вкупно
-	-	-	-	-	-
-	-	501	897,380	-	897,881
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	501	897,380	-	897,881
-	-	-	61,087	-	61,087
-	-	-	-	-	-
-	-	297	50,040	-	50,337
-	-	(7)	(632)	-	(639)
-	-	290	110,495	-	110,785
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

Б. Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни

<i>во илјади денари</i>		Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Групата	Останати поврзани страни	Вкупно
2022 (тековна година)							
Приходи							
Приходи од камата		-	-	-	40,035	-	40,035
Приходи од провизии и надомести		-	-	187	7,036	-	7,223
Нето-приходи од тргување		-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда		-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства		-	-	-	-	-	-
Останати приходи		-	-	75,629	3,002	-	78,631
Трансфери помеѓу субјектите		-	-	-	-	-	-
Вкупно		-	-	75,816	50,073	-	125,889
Расходи							
Расходи за камата		-	-	-	8,814	-	8,814
Расходи за провизии и надомести		-	-	-	-	-	-
Нето-загуби од тргување		-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства		-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа		-	-	-	(349)	-	(349)
Останати расходи		-	-	2	1,650	-	1,652
Трансфери помеѓу субјектите		-	-	-	-	-	-
Вкупно		-	-	2	10,115	-	10,117

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)

Б. Приходи и расходи кои произлегуваат од трансакциите со поврзаните страни (продолжува)

во илјади денари

2021 (претходна година)

Приходи

	Матично друштво	Подружници	Придружени друштва	Раководен кадар на Групата	Останати поврзани страни	Вкупно
Приходи од камата	-	-	3	35,470	-	35,473
Приходи од провизии и надомести	-	-	270	7,178	-	7,448
Нето-приходи од тргување	-	-	-	-	-	-
Приходи од дивиденда	-	-	-	-	-	-
Капитална добивка од продажбата на нетековни средства	-	-	-	-	-	-
Останати приходи	-	-	79,138	2,255	-	81,393
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	0	-	-	-
Вкупно	-	-	79,411	44,903	-	124,314
Расходи						
Расходи за камата	-	-	-	7,741	-	7,741
Расходи за провизии и надомести	-	-	-	-	-	-
Нето-загуби од тргување	-	-	-	-	-	-
Расходи за набавка на нетековните средства	-	-	-	-	-	-
Исправка на вредноста на финансиските средства, на нето-основа	-	-	-	1,602	-	1,602
Останати расходи	-	-	3	1,129	-	1,132
Трансфери помеѓу субјектите	-	-	-	-	-	-
Вкупно	-	-	3	10,472	-	10,475

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

44. Трансакции со поврзаните страни (продолжува)**В. Надомести на раководниот кадар на Групата**

Краткорочни користи за вработените	245,600	240,861
Користи по престанокот на вработувањето	-	-
Користи поради престанок на вработувањето	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со сопственички инструменти	-	-
Плаќања на вработените врз основа на акции, подмирени со парични средства	-	-
Останато	15,707	14,537
Вкупно	261,307	255,398

во илјади денари	
тековна година 2022	претходна година 2021
245,600	240,861
-	-
-	-
-	-
-	-
15,707	14,537
261,307	255,398

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

45. Наеми
A. Наемодавател
A.1. Побарувања по финансиски наеми

во илјади денари
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)

Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот

Вкупно

Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)

Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот

Вкупно

Вкупно побарувања по финансиски наем	Период на достасување на побарувањата по финансиски наем		
	до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-

A.2. Побарувања по неотповикливи оперативни наеми

во илјади денари
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)

Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот

Вкупно

Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)

Сегашна вредност на минималните плаќања за наемот

Вкупно

Вкупно побарувања по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на побарувањата по неотповикливи оперативни наеми		
	до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

45. Наеми (продолжува)

A. Наемодавател (продолжува)

A.2. Побарувања по неотповикливи оперативни наеми (продолжува)

во илјади денари
Вредност на имотот даден под оперативен наем:
 состојба на 31 декември 2022 (тековна година)
 состојба на 31 декември 2021 (претходна година)
Вкупно

Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-

Б. Наемател

Б.1. Обврски по финансиски наеми

во илјади денари
 Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)
Вкупно
 Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)
Вкупно

Вкупно обврски по финансиски наем	Период на достасување на обврските по финансиски наем		
	до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

45. Наеми (продолжува)

Б. Наемател (продолжува)

Б.1. Обврски по финансиски наеми (продолжува)

во илјади денари		Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Вредност на имотот земен под финансиски наем:								
Набавна вредност								
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)		-	-	-	-	-	-	-
Зголемувања		-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)		-	-	-	-	-	-	-
Останато		-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021(претходна година)		-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)		-	-	-	-	-	-	-
Зголемувања		-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)		-	-	-	-	-	-	-
Останато		-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)		-	-	-	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

45. Наеми (продолжува)
Б. Наемател (продолжува)
Б.1. Обврски по финансиски наеми (продолжува)

<i>во илјади денари</i>	Земјиште	Градежни објекти	Транспортни средства	Мебел и канцелариска опрема	Останата опрема	Други ставки на недвижностите и опремата	Вкупно
Акумулирана амортизација и оштетување							
Состојба на 1 јануари 2021 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 1 јануари 2022 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
амортизација за годината	-	-	-	-	-	-	-
загуба поради оштетување во текот на годината	-	-	-	-	-	-	-
(ослободување на загубата поради оштетување во текот на годината)	-	-	-	-	-	-	-
(отуѓување и расходување)	-	-	-	-	-	-	-
Останато	-	-	-	-	-	-	-
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-
Сегашна сметководствена вредност							
на 1 јануари 2021 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2021 (претходна година)	-	-	-	-	-	-	-
на 31 декември 2022 (тековна година)	-	-	-	-	-	-	-

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

45. Наеми (продолжува)

Б. Наемател (продолжува)

Б.2. Обврски по неотповикливи оперативни наеми

во илјади денари

	Вкупно побарувања по неотповикливи оперативни наеми	Период на достасување на побарувањата по неотповикливи оперативни наеми		
		до 1 година	од 1 до 5 години	над 5 години
Состојба на 31 декември 2022 (тековна година)	45,780	4,285	13,943	27,552
Вкупно	45,780	4,285	13,943	27,552
Состојба на 31 декември 2021 (претходна година)	50,773	4,299	16,958	29,516
Вкупно	50,773	4,299	16,958	29,516

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

46. Плаќања врз основа на акции

Датум на давање на опцијата
 Датум на истекување на опцијата
 Цена на реализација на опцијата
 Цена на акцијата на датумот на давање на опцијата
 Варијанса
 Очекуван принос на дивидендата
 Каматна стапка
 Објективна вредност на датумот на давање на опцијата

во илјади денари			
тековна година 2022		претходна година 2021	
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-

Состојба на 1 јануари

Промени во текот на годината
 опции дадени на членовите на Надзорниот одбор
 опции дадени на членовите на Управниот одбор
 останати дадени опции
 форфетирани опции
 реализирани опции
 опции со истечен краен рок

Состојба на 31 декември

тековна година 2022		претходна година 2021	
број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции	број на опциите за акции	пондерирана просечна цена за опциите за акции
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-
-	-	-	-

47. Подружници на Групата

Види сметководствена политика в).

Значајни подружници

Значајна подружница на Групата е КБ Публикум Инвест АД Скопје. Своите активности ги извршува во Република Северна Македонија. Групата има 64.29 % од акциите со право на глас во Подружницата (2021: 64.29 %).

Значајни ограничувања

Групата нема значајни ограничувања на својата способност да ги користи средствата или да ги подмирува обврските.

47. Подружници на Групата (продолжува)

Неконтролирано учество во подружници

Табелата во продолжение дава информации за подружниците каде што има материјално неконтролирано учество.

КБ Публикум

Во илјади денари

На 31 декември 2022

Средства

Парични средства и парични еквиваленти	1,281
Финансиски средства чувани за тргување	21,830
Вложувања во хартии од вредност чувани до достасување	55,767
Депозити во банки	73,000
Недвижности и опрема	930
Нематеријални средства	768
Останати средства	8,634

Вкупно средства

162,210

Обврски

Обврски кон добавувачи и други обврски	28,556
--	--------

Вкупно обврски

28,556

Нето-средства

133,654

Сметководствена вредност на неконтролираното учество

47,727

За годината завршена на
31 декември 2022

Приходи	78,005
Расходи	(34,233)
Добивка/(загуба)	43,772
Вкупна сеопфатна добивка/(загуба)	43,772
Добивка/(загуба) на неконтролираното учество	15,632

За годината завршена на
31 декември 2022

Парични текови од оперативни активности	50,526
Парични текови од инвестициони активности	(22,261)
Парични текови од финансиски активности, пред дивиденди на неконтролираното учество	(21,286)
Парични текови од финансиски активности, дивиденди на неконтролираното учество	(11,824)
Нето-зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти	(4,845)

КОМЕРЦИЈАЛНА БАНКА АД СКОПЈЕ

Белешки кон консолидираните финансиски извештаи за годината која завршува на 31 декември 2022 година

47. Подружници на Групата (продолжува)**КБ Публикум**

Во илјади денари

На 31 декември 2021

Средства

Парични средства и парични еквиваленти	6,126
Финансиски средства чувани за тргување	21,984
Депозити во банки	106,046
Недвижности и опрема	1,360
Нематеријални средства	1,149
Останати средства	7,825

Вкупно средства **144,490**

Обврски

Обврски кон добавувачи и други обврски	21,498
--	--------

Вкупно обврски **21,498**

Нето-средства **122,992**

Сметководствена вредност на неконтролираното учество **43,919**

За годината завршена на 31 декември 2021

Приходи	77,286
Расходи	(32,066)
Добивка/(загуба)	45,220
Вкупна сеопфатна добивка/(загуба)	45,220
Добивка/(загуба) на неконтролираното учество	16,148

За годината завршена на 31 декември 2021

Парични текови од оперативни активности	50,204
Парични текови од инвестициони активности	(11,862)
Парични текови од финансиски активности, пред дивиденди на неконтролираното учество	(21,286)
Парични текови од финансиски активности, дивиденди на неконтролираното учество	(11,824)
Нето-зголемување/(намалување) на паричните средства и паричните еквиваленти	5,232

48. Настани по датумот на билансот на состојба

Нема настани кои треба да бидат обелоденети помеѓу датумот на билансот на состојба и датумот кога финансиските извештаи се одобрени за издавање.